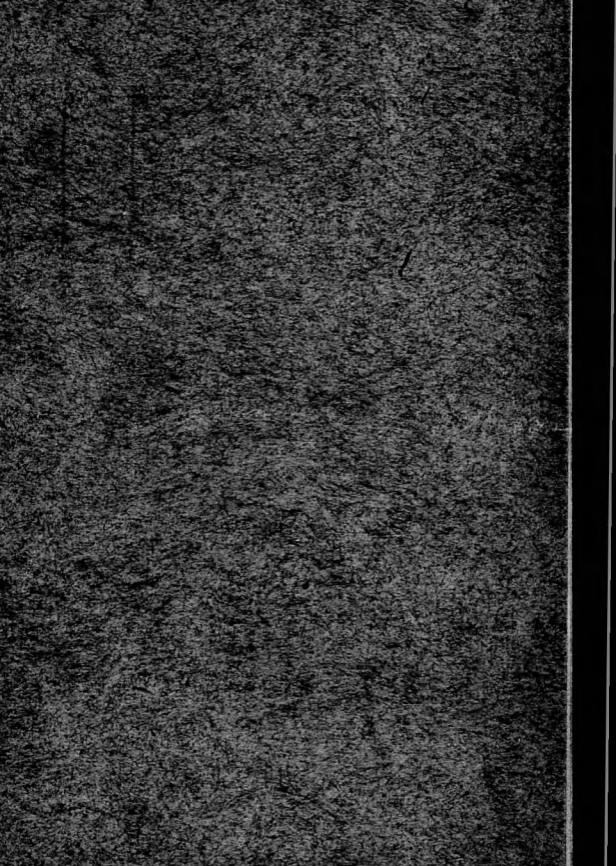
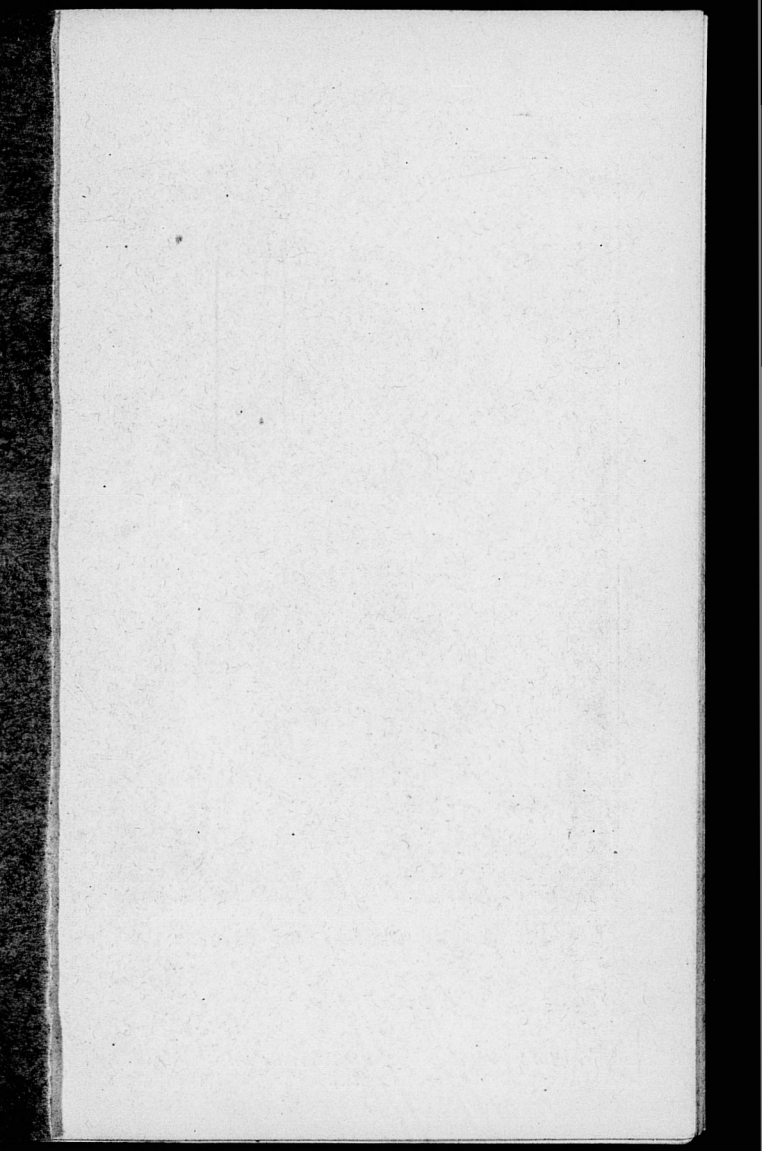

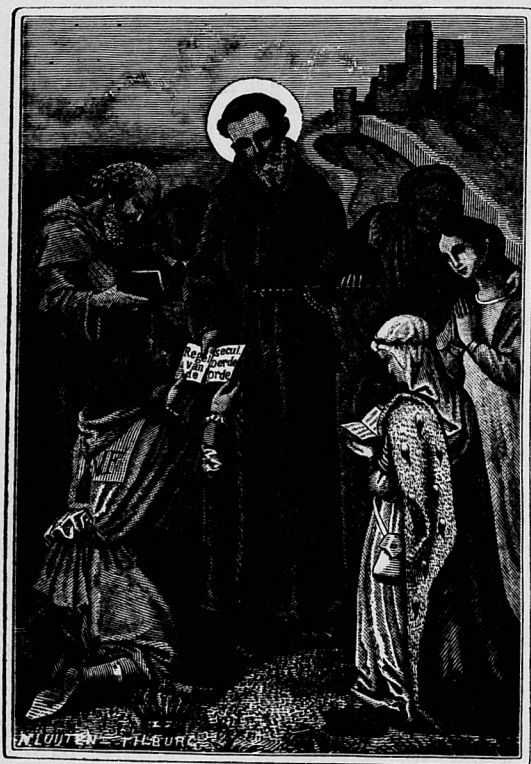
Vak 119

167

De H. Franciscus van Assisië.

*Vrede en barmhartigheid aan allen
die dezen Regel volgen.*

DE
SECULIERE DERDE ORDE

VAN DEN

H. FRANCISCUS VAN ASSISIË,

volgens de nieuwste bepalingen

VAN

Z. H. PAUS LEO XIII.

*Uit het Italiaansch vertaald naar de uitgave der
Tipografia Poliglotta, Della S. C. di
Propaganda, Roma, 1883.*

ZESDE DRUK.

TILBURG,
SNELPERSDRUK VAN N. LUIJTEN.
1892.

Aan den Lezer,

Ten einde de heilige en zorgvuldige bedoelingen van Z. H. Paus Leo XIII te bevorderen, wien het hoogst aan het hart gelegen is, dat de vereeniging der Derde Orde van den H. Franciscus van Assisië bloeie en overal onder de katholieke bevolking verbreid worde, heeft men goedgevonden in eene beknopte uitgaaf samengevat, in het licht te geven den Encyclieken Brief van den 17 September 1882, die een schoon overzicht geeft van de geschiedenis der Derde Orde, alsmede de nieuwste Apostolische Constitutie, die in eenige punten den Regel verzacht en de afdaten en voorrechten daarvan bepaalt. Bij de authentieke vertaling der beide stukken, is gevoegd een Ceremoniale der Derde Orde, goedgekeurd door de H. Congregatie der Riten in het nieuwste Decreet van den 18 Juni 1883.

O. L. Vrouw Geboorte 1883.

VOORREDE

VOOR DEN

TWEEDEN DRUK.

De bijval, welken dit Handboekje mocht genieten is zoo buitengewoon geweest, dat binnen twee jaren de zware oplage verkocht is en wij tot een nieuwen druk moesten besluiten.

Deze nieuwe druk heeft een merkelyke vermeerdering ondergaan. Het Handboekje, dat wij thans den leden der gevierde Derde Orde aanbieden, bevat eene

„Inleiding”, die een korte levensschets geeft van den H. FRANCISCUS, voorts „eenige verklaringen betreffende de oprichting en besturing der Derde Orde”, „verklaringen aangaande de gunsten en aflaten aan de Derde Orde verleend”. Eindelijk zijn er aan toegevoegd „Gebeden onder de H. Mis” enz.

Wij meenen met deze opsomming te kunnen volstaan om de waarde van dezen nieuwen vermeerderden druk te doen uitkomen en wenschen dat onder Gods zegen dit Handboekje meer en meer verspreid worde!

O. H. Hemelvaart 1885.

VOORREDE

VOOR DEN

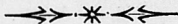
DERDEN DRUK.

Dat wij thans reeds een derde oplage ter perse moeten leggen is wel het beste bewijs voor de bruikbaarheid en het doelmatige van dit Handboekje „de Seculiere Derde Orde van den H. Franciscus van Assisië”. Daardoor worden de inzichten van Z. H. Paus Leo XIII meer en meer bevorderd, die wenscht dat de vereeniging der Derde Orde van den H. Franciscus van Assisië bloeie en onder de katholieke bevolking verbreid worde.

Moge onder Gods zegen de uitgave van dit Handboekje daartoe bijdragen.

Portiuncula 1886.

INLEIDING

FRANCISCUS EN DE DERDE ORDE.

De H. FRANCISCUS werd den 26 September 1182 te Assisië, eene kleine stad van Umbrië in Italië, uit aanzienlijke ouders geboren. Van zijne geboorte, die door eene bijzondere beschikking van Gods voorzienigheid op stroo in eenen stal plaats had, tot zijnen dood, had zijn leven eene wondervolle overeenkomst met dat van onzen goddelijken Zaligmaker en Verlosser. Terwijl zijn vader, Petrus Bernardone, een voor- naam en rijk koopman in laken, hem voor den handel opleidde, riep God hem, toen hij den ouderdom van 24 jaren bereikt had, geheel tot zijnen dienst, om aan de zaligheid zijns naasten, in de meest volkomen verzaking aan al het aard- sche te arbeiden.

De H. FRANCISCUS gehoorzaamde aan de stem van God en der genade. Geheel doordrongen van

den geest van Jezus Christus, doorliep hij bijna alle landen van Europa en drong hij door tot in het Oosten om Jezus en Jezus gekruisigd te verkondigen en de zedeloosheid te bestrijden. Zoo groot ook waren de wonderen, die God door hem uitwerkte, dat, volgens den H. Bonaventura, „men FRANCISCUS naliep om hem te zien en te hooren, als ware hij de Zaligmaker zelf geweest.” (1)

Intusschen stichtte de H. FRANCISCUS drie Orden in de H. Kerk: De *Eerste Orde* of de Orde der *Minderbroeders* in 1208; de *Tweede Orde* of de Orde der *Arme Zusters* onder de H. Clara (van daar Clarissen genoemd) in 1212; de *Derde Orde* of de Orde van *Boetvaardigheid* in 1221.

Deze *Derde Orde* kwam tot stand bij gelegenheid, dat FRANCISCUS te Poggibonzi predikte en bij zijn vriend, den godvreezenden Luchsius van Assisië verbleef. Luchsius en zijne deugdzame echtgenoot, Bonna-Donna, vroegen hem dringend, hun een bepaalden volmaakten levensregel voor te schrijven, waaraan de Heilige met vreugde voldeed. Deze Regel nu bestond in eenige voorschriften van versterving, eenvoudige kleding, eenige dagelijksche gebeden enz. en werd weldra

---

(1) Leven van den H. FRANCISCUS.

door andere godvruchtige personen gevolgd , ja , koningen en keizers , bisschoppen , kardinalen en Pausen beschouwden het als eene eer, leden van de Derde Orde te zijn. — De Derde Orde is dan ook onderscheiden van en verheven boven elke andere Vereeniging of Broederschap ; zij is eene eigenlijke Orde ; want „Wij besluiten en verklaren”, zegt Paus Benedictus XIII in zijne bulle *Paterna Sedis* van 10 December 1725 , „dat de Derde Orde wezenlijk en eigenlijk eene Orde is , die de daarvan deelmakende leden van wereldlijke personen , ofschoon over de geheele aarde verspreid , in hare eenheid besluit ; zij toch heeft haren eigen , van den H. Stoel goedgekeurden Regel , haar proefjaar , hare beloften en eene kleeding volgens bepaalden vorm en stof.”

Ook de verzachtingen , door Z. H. Paus Leo XIII aan den Regel toegebracht , veranderen zijnen aard niet gelijk de Paus zelf beveelt ; Z. H. , die er zich op beroemt lid van de Derde Orde te zijn , heeft met die verzachtingen aan te brengen , geen ander doel gehad , zooals Hij zelf verklaart , dan deze Derde Orde voor alle brave katholieken toegankelijk te maken.

Na zooveel werken van den H. FRANCISCUS tot eer van God , tot luister der Kerk , tot zaligheid

der zielen, wilde God hem reeds in deze wereld beloonen. Twee jaren vóór zijn dood, als hij op den berg Alvernia in verrukking bad, verscheen hem Jezus zelf onder de gedaante van een Seraphijn en schonk hem de heilige vijf Wonden in handen, voeten en zijde. (1)

FRANCISCUS stierf den 4den October 1226 in het 45ste jaar zijns levens. In 1228 werd hij door Paus Gregorius IX op de lijst der Heiligen geplaatst.

---

(1) Naar deze verschijning werden later de Orden van FRANCISCUS ook *Seraphijnsche* Orde en FRANCISCUS de *Seraphijnsche Vader* genoemd.

be
 M
 ders
 van
 D
 eeni
 hun
 van
 D
 Reg
 hou
 zich
 den
 lev
 Ov
 we
 bij
 zoo
 lan
 der
 I
 ( )
 Ora
 Fra
 de

EENIGE VERKLARINGEN

betreffende de oprichting en besturing der
Derde Orde van den H. Franciscus.

De *Eerste Orde* van FRANCISCUS, de *Orde der Minderbroeders* (1) is thans in drie groote takken verdeeld: de tak der Minderbroeders-Conventueelen, die der Minderbroeders-Observanten en de tak der Minderbroeders-Kapucijnen.

De Minderbroeders - Conventueelen genieten eenige verzachtingen, door verscheidene Pausen hun verleend in het onderhouden van den Regel van FRANCISCUS.

De Minderbroeders-Observanten verlangden den Regel zonder voornoemde verzachtingen te onderhouden, verkregen daarom oorlof van den Paus, zich van de Minderbroeders-Conventueelen te scheiden en onder een eigen Algemeenen Overste te leven, ten jare 1517. Onder dezen Algemeenen Overste staan ook die hervormingen, welke later wegens het minder streng onderhouden des Regels bij de Minderbroeders-Observanten, zijn ontstaan: zooals de Minderbroeders-Recolletten, hier te lande ook Franciscanen genaamd, de Minderbroeders-Alcanterijnen en anderen uitgezonderd:

De Minderbroeders-Kapucijnen, die zonder voor-

---

(1) FRANCISCUS wilde, dat zijne kinderen dezer *Eerste Orde* zich *Minderbroeders* zouden noemen; de benaming van *Franciscanen*, *Seraphijnsche Orde* zijn van lateren tijd en op de drie Orden van den H. FRANCISCUS van gelijke toepassing.

noemde verzachtingen en tevens met het doel den Regel van FRANCISCUS in deszelfs volle gestrengheid en naar den geest van dien H. Stichter te onderhouden, zich van de Minderbroeder-Observanten scheidden en onder een eigen Algemeenen Overste, hun ten jare 1619 door den Paus toegestaan, vereenigd zijn.

De leden dezer drie groote takken zijn allen wettige kinderen en volgelingen van FRANCISCUS. Ook heeft iedere vertakking een eigen Algemeenen Overste of Generaal; zoodat er dus heden in FRANCISCUS *eerste Orde* drie Algemeene Oversten zijn; nl.: de Generaal der Minderbroeders-Conventueelen, die der Minderbroeders-Observanten en de Generaal der Minderbroeders-Kapucijnen. Elk dier Algemeene Oversten bestuurt zijn tak of Orde onafhankelijk van den anderen, met gelijk gezag en met gelijke rechten. Zoo verklaarden verscheidene Pausen en ten laatste Pius IX z. g. 20 Juni 1862.

In de *Derde Orde* onderscheidt men de *Reguliere Derde Orde* en de *Wereldlijke Derde Orde*.

Tot de *Reguliere Derde Orde* behooren die kloostertelingen, die denzelfden regel volgen gelijk hij door Z. H. Leo X den 20sten Januari 1521 voor hen werd goedgekeurd.

De Oversten der drie takken van de Eerste Orde, alsook die der Reguliere Derde Orde, hebben, volgens verklaring van Z. H. Leo XIII, de macht en het gezag nieuwe leden in de Wereldlijke Derde Orde op te nemen, Congregatiën op te richten en

te besturen, alsmede hunnen onderdanen of anderen priesters de macht daartoe te verleenen. En deze macht hebben de Algemeene Oversten over de geheele wereld, de Provinciaalen voor hunne provinciën, de Gardianen voor hunne districten, zoodat derhalve de Provinciaal der Paters Conventueelen, der Recolletten en der Kapucijnen in Nederland, ook geheel Nederland door die macht bezitten.

De *Wereldlijke Derde Orde*, ofschoon één op zich zelve, is in twee klassen verdeeld, namelijk:

1. Leden, die volgens het ceremoniale opgenomen zijn, tot eene congregatie behooren en onder toezicht en leiding van een geestelijken Directeur maandelijks in vergadering bijeenkomen.

Deze maandelijksche vergadering kan bij gebrek aan eene bijzondere kerk of kapel, tot de Derde Orde behorende, in eene parochie- of kloosterkerk gehouden worden. Zij, die dezelve bijwonen en de voorgeschreven oefeningen en gebeden doen, kunnen de daaraan verbonden aflatn verdienen, ook al zouden wegens omstandigheden niet alle door het ceremoniale voorgeschreven vormen van stemming, verkiezing, enz. worden nagekomen.

2. Leden, die *niet* tot eene congregatie behooren, maar den Regel afzonderlijk onderhouden. *

Het is echter het uitdrukkelijk verlangen van Zijne Heiligheid, dat men zich bij eene congregatie aansluite, zoo men dit gevoegelijk kan.

---

* Cfr. S. C. Indulg. 14 Jul. 1891.

Wijl ook de Wereldlijke Derde Orde , ofschoon over de geheele wereld verspreid , één is , kunnen zij , die ingekleed zijn bij de Minderbroeders Conventueelen , hun professie doen bij de Minderbroeders Kapucijnen of Recolletten en omgekeerd.

VERKLARINGEN

aangaande de gunsten en aflaten aan de
Derde Orde verleend.

Den aflat is eene door de H. Kerk buiten het H. Sacrament der Biecht verleende kwijtschelding van die tijdelijke straffen , welke men , na de vergeving onzer zonden , op deze wereld of in het vagevuur zou moeten afboeten.

De aflat vergeeft alzoo niet de zonde , dat is , de zondenschuld , ook niet de eeuwige straf , maar alleen de tijdelijke straf der reeds vergevene zonden.

De H. Kerk verleent deze volle of gedeeltelijke kwijtschelding (volle of gedeeltelijke aflaten) ingevolge hare macht van te binden en te ontbinden : „Ik zal u” , zoo zeide Christus aan den H. Petrus , „de sleutels van het Rijk des Hemels „geven en alles wat gij op aarde zult ontbinden , „zal ook in den Hemel ontbonden zijn”. (*)

Ten einde een vollen aflat te verdienen , zijn de volgende vier voorwaarden vereischt :

(*) Matth. XVI : 19.

1. De *meening* om den aflaat te verdienen. Het is voldoende en zeer aan te raden elken morgen de *meening* te vernieuwen om alle aflaten te verdienen, aan welke men dien dag deelachtig kan worden.

2. In staat van genade zijn, wanneer men het laatste der voorgeschreven werken volbrengt, ten minste indien men den aflaat voor zichzelf wil verdienen.

3. Werkelijk en nauwkeurig die goede werken volbrengen, die tot 't verdienen van den aflaat zijn voorgeschreven, de goede wil alleen is niet voldoende.

Tot de voorgeschreven werken om een vollen aflaat te verdienen behooren gewoonlijk: eene rouwmoedige Biecht, eene H. Communie, een godvruchtig kerkbezoek en eenige gebeden (b.v. 5maal het Onze Vader en Wees gegroet en 5maal het Glorie zij den Vader, of een ander gebed van gelijken duur en waarde) doen tot intentie van Zijne Heiligheid.

De Biecht kan geschieden daags vóór of op den eigenlijken dag, waarop de aflaat verleend is. — Zij, die de *gewoonte* hebben *wekelijks* te biechten, kunnen met deze wekelijksche biecht alle in de week voorkomende aflaten verdienen, als zij de overige voorwaarden vervullen.

De H. Communie kan eveneens daags te voren of op den dag zelve geschieden. Dezelfde Communie is genoeg om op een en denzelfden dag twee of meer verschillende volle aflaten, welke te zamen komen, b. v. één voor zich zelve en de andere voor de overledenen te verdienen; de voorgeschreven gebeden echter moeten voor elk

dier aflaten in het bijzonder verricht worden.

4. Men moet de noodige gesteltenissen der ziel hebben; om namelijk een vollen aflat in al zijne uitgestrektheid voor zich zelve te verdienen, moet men niet slechts vrij zijn van doodzonden, maar ook van dagelijksche zonden of vrijwillige gehechtheid aan eenige zonde. Het is derhalve raadzaam zich te dier gelegenheid vooraf op te wekken tot een waar berouw over zijne zonden.

De leden der Derde Orde, al zijn zij nog novicen, kunnen alle aflaten der Derde Orde verdienen en ze allen aan de zielen des vagevuurs toevoegen.

De Pauselijke zegen en de Generale Absolutie kunnen aan de leden der Derde Orde gegeven worden door :

1. De Oversten der Eerste Orde en der Reguliere Derde Orde, alsook door de priesters, wien zij deze macht hebben geschonken.
2. De Directeurs eener congregatie.
3. Den Eerw. Pater Visitator.
4. Elke biechtvader kan in den biechtstoel de Generale Absolutie geven, zie bladz. 108.

ENCYCLIEK

VAN

Z. H. PAUS LEO XIII,

OVER DEN

H. FRANCISCUS VAN ASSISIË

EN DE

VERBREIDING DER DERDE ORDE.

Aan alle Eerbiedwaardige Broeders, Patriarchen, Primaten, Aartsbisschoppen en Bisschoppen der Katholieke wereld, in gunst en gemeenschap met den Apostolischen Stoel.

LEO XIII, PAUS.

Eerwaardige Broeders, heil en apostolischen zegen!

Door een zalig voorrecht mag het Christenvolk in een kort tijdsverloop de gedachtenis vieren van twee mannen, die reeds in den Hemel de eeuwige belooning der heiligheid genietend, op aarde een roemvolle schaar van leerlingen hebben nagelaten en zoo voortdurend de vrucht hunner deugden vernieuwen. Na het eeuwfeest ter eere van den H. Benedictus, den vader en wetgever der monniken in het Westen, doet zich de gelegenheid voor, op dergelijke wijze den zevenhonderdsten

gedenkdag te vieren der geboorte van den H. Franciscus van Assisië. Niet zonder reden mogen wij in dien samenloop een werk zien der goddelijke Voorzienigheid. Want door ons den geboortedag dier beide groote mannen te doen vieren, schijnt God de menschen te willen vermanen, dat zij zich dezer verdiensten herinneren, en tevens inzien, hoe weinig het betaamde, dat de geestelijke Orden, door hen gesticht, op zoo onwaardige wijze vervolgd werden, vooral in die Staten, welke zij door hun arbeid, hun geest en hun ijver tot beschaving en roem brachten. Wij vertrouwen, dat deze feestvieringen aan het christelijke volk, dat de kloosterlingen immer en terecht als zijne vrienden beschouwde, rijke vruchten zullen aanbrengen. Zooals het volk met een liefdevol en dankbaar hart den H. Benedictus vereerd heeft, zoo zal het voorzeker ook nu de gedachtenis van den H. Franciscus met opgewektheid en feestvreugde vieren. En die edele wedstrijd in vereering zal zich niet alleen bepalen tot het land, waar de Heilige het eerste levenslicht aanschouwde, niet tot de naburige landen, die hij door zijn verblijf verheerlijkte, zich beperken, maar zich uitstrekken tot alle deelen der aarde, waar de naam van Franciscus is doorgedrongen of die den bloei aanschouwen zijner werken.

Zulken ijver voor een zoo heilige zaak kan niemand voorzeker meer goedkeuren dan Wij, die van onze jeugd af aan gewoon waren den

H.
ver
van
een
nisc
mer
Wij
dez
zaa
E
doe
oog
het
die
de
de
doc
zij
een
kw
rie
Br
gev
ma
gin
bei
mic
L
is
gen

H. Franciscus van Assisië te bewonderen en te vereeren. Wij gaan er groot op, tot de Orde van den H. Franciscus te behooren, en meer dan eens hebben Wij uit godsvrucht het heilige Alvernische gebergte met opgewekte blijdschap beklommen. Dáár vertoonde zich voor Ons, waarheen Wij ook Onze schreden richtten, het beeld van dezen zoo uitstekenden man en stemde de eenzaamheid Onzen geest tot stille overdenking.

Evenwel hoe lofwaardig die ijver ook zij, voldoende is hij niet. Want wij moeten wel in het oog houden, dat *die* vereering den H. Franciscus het aangenaamste wezen zal, welke voor degenen, die ze hem bewijzen, voordeelig is. En zoo zal de eer hem bewezen het vruchtbaarst zijn, wanneer de menschen zijn deugden bewonderen en tevens door zijn navolging beter pogen te worden. Doen zij dit met ijver, dan zal door Gods hulp daarin een zeer goed en afdoend geneesmiddel tegen de kwalen van dezen tijd worden gevonden. Daarom richten Wij dit schrijven tot u, Eerwaardige Broeders, niet enkel om openlijk getuigenis te geven van Onze vereering van den H. Franciscus, maar ook om u aan te sporen, dat gij in vereening met Ons ten heil der menschheid zoudt arbeiden, om voor uw volk het bedoelde geneesmiddel te bereiden.

De Verlosser van het menschedom, Jezus Christus, is de onvergankelijke en voortdurende Bron aller genaden, die ons uit Gods onbegrensde goedheid

toekomen, zoodat Hij, die eenmaal de Redder der wereld was, in alle tijden haar Redder blijft. „Want er is onder den hemel geen andere naam den mensch gegeven, in welken wij moeten zalig worden”. (1) Wanneer derhalve het menschedom, ten gevolge van de zwakheid zijner natuur of door eigen schuld somtijds op een dwaalspoor geraakt, een bijzondere hulp behoeft om weder in het rechte spoor te komen, dan moet het zich tot Jezus Christus wenden en in Hem zijn laatste en zekerste toevlucht zien. Want zijne Goddelijke kracht is zoo groot en vermag zooveel, dat zij alle gevaren kan doen wijken en alle rampen genezen. En zeker zal die genezing dan komen, wanneer het menschedom tot erkenning der Goddelijke Wijsheid en tot een leven naar de leer des Evangelies terugkeert. Wanneer de genoemde rampen dreigen en de door God bestemde tijd van vertroosting is aangebroken, dan verwekt Hij bijna aanstonds een man op aarde, een buitengewonen en uitstekenden man, aan wien Hij het herstel van het algemeen welzijn als taak opdraagt. Zoo gebeurde het aan het einde der twaalfde eeuw en iets later. De man voor dit groote werk was Franciscus.

Genoegzaam bekend is die eeuw met haar deugden en gebreken. Diep was het katholiek geloof de gemoederen ingedrongen. Een heerlijk schouwspel was het, zoovelen, door godsvrucht bezielde, naar Palestina te zien snellen, om daar te zege-

---

(1) Act. IV : 12.

pralen of te sterven. Maar reeds waren de zeden door losbandigheid bedorven, een vernieuwing van den christelijken geest was noodig geworden. Het wezen van de christelijke deugd is de verheven geneigdheid van den geest die in staat is om moeilijkheden en lijden te verdragen: haar zinnebeeld is het Kruis, omdat wie Christus wil navolgen, het kruis op zijn schouders nemen moet. Met die richting van den geest is het gering-schatten verbonden van aardse dingen en de zelfoverwinning, het gewillig en geduldig verdragen van wederwaardigheden. Eindelijk: de liefde tot God en tot de naasten is de meesteres en koningin van alle deugden. Haar kracht is zoo groot, dat alle moeilijkheden, die de plicht oplegt, verdwijnen, en ook de zwaarste lasten niet alleen draaglijk, maar zelfs licht voorkomen.

Er heerschte een groot gebrek aan deze deugden in de 12de eeuw; want een aanzienlijk getal lieden waren toen geheel verslaafd aan de tijdelijke zaken, of joegen met dollen drift eer en rijkdommen na, of brachten het leven door in weelde en vermaken. Eenigen hadden grooten rijkdom in handen en wendden die macht aan als werktuig van verdrukking tegenover de ellendige en verachte menigte; en zij zelve, die door hun stand een voorbeeld voor de menschen hadden moeten zijn, hadden de smetten der algemeene ondeugden niet vermeden. De vrij algemeene verflauwing der christelijke liefde had de veelvuldige en dagelijksche rampen

van de ijverzucht, de afgunst en den haat tot gevolg gehad; de gemoederen waren zóó verdeeld en vijandig, dat om de minste reden naburige steden elkander beoorloogden en de burgers tegen elkander de wapenen opvatten.

't Was in deze eeuw, dat Franciscus verscheen. Met een bewonderenswaardige standvastigheid en een daaraan beantwoordenden eenvoud van zeden, beijverde hij zich door woord en daad het verheven beeld der christelijke volmaaktheid onder de oogen der verouderde wereld te plaatsen. Inderdaad, evenals de gelukzalige vader Dominicus Guzman in die dagen de onschendbaarheid der goddelijke leer verdedigde en gewapend met den fakkel der christelijke wijsheid, de verdorven dwalingen der ketterijen verdreef, evenzoo verkreeg Franciscus, door God tot groote daden geleid, de genade om de Christenen tot de deugd aan te zetten, en tot de navolging van Christus hen terug te brengen, die langen tijd en ver waren afgedwaald. Voorzeker was het niet door toeval, dat deze evangelische raadgevingen den jongeling ter oore kwamen: *Wilt noch goud bezitten noch zilver, noch geld in uwe gordels, noch reistasch op den weg, noch twee kleederen, noch schoeisel, noch stok.* (1) En verder: *Indien gij volmaakt wilt zijn, ga heen, verkoop wat gij hebt, en geef het den armen... en kom, volg mij.* (2)

---

(1) Matth. X : 9—10.

(2) Matth. XIX : 21.

Dezen raad uitleggende als rechtstreeks tot hem gericht, doet hij terstond afstand van alles, verandert van kleeding, aanvaardt de armoede als echtgenootte en gezellin voor zijn verder leven, en neemt het besluit, dat deze groote voorschriften van deugd, welke hij met edelen en verheven geest had omhelsd, de grondregels zullen zijn van zijne Orde. Van dien tijd af ziet men hem, te midden der zoo groote verwijfdheid en der overdreven wekelijkheden, die hem omringt, op dezen ruwen en moeilijken weg voortschrijden: hij bedelt zijn voedsel van deur tot deur, en de beleedigendste spotternijen van een dwaas gepeupel verdraagt hij niet alleen, maar hij zoekt die met bewonderenswaardige gretigheid. Hij immers had de dwaasheid van het Kruis van Christus omhelsd, en hij beschouwde haar als volstreckte wijsheid; en toen hij verder was doorgedrongen in het begrip dezer verheven mysteriën, zag en besepte hij, dat hij in niets beters zijn roem kon stellen.

Met de liefde voor het Kruis drong in het hart van Franciscus eene brandende christelijke liefde, die hem aandreef, den christennaam met ijver te verbreiden, zelfs met blootstelling van zijn leven aan de grootste gevaren. Hij omvatte alle menschen in deze liefde, doch vooral had hij de armen en geringen lief, zoodat hij het meeste behagen scheen te vinden in hen, die gewoonlijk door anderen werden vermeden of hoogmoediglijk veracht. Zoo doende bewees hij groote diensten aan

de broederlijke liefde, door welker opwekking en volmaking Christus, de Heer, van het geheele menschdom als één huisgezin heeft gemaakt, gesteld onder het gezag van God, aller gemeenschappelijken Vader.

Door zoovele deugden, en vooral door een zeldzame gestrengheid van leven, legde deze zoo heilige man er zich op toe, in zich zelven, zooveel hij vermocht, het beeld van Jezus Christus terug te geven. Een kenteeken der goddelijke Voorzienigheid schijnt men ook hierin te moeten zien, dat het hem gegeven was, zelfs in uiterlijke zaken op den Verlosser te gelijken. Evenals Jezus Christus namelijk, werd Franciscus geboren in een stal, en had als pasgeborene, gelijk Jezus, tot bed de aarde, bedekt met een handvol stroo. Naar men zegt, werden ook op dat oogenblik hemelsche koren van engelen en gezangen in de lucht gehoord, welke de gelijkenis nog treffender maakten.

Gelijk het Christus met de Apostelen deed, zoo voegde hij zich eenige uitgelezen mannen toe, aan wie hij gelastte als boden van den christelijken vrede en het eeuwige heil de verschillende landen te door kruisen. Van alles verstoken, uitgejouwd, door de zijnen verloochend, had hij ook dit nog met Jezus Christus gemeen, dat hij zelfs niet den geringsten eigendom wilde hebben, om er zijn hoofd op neer te leggen. Hierbij komt nog deze hoogste trek van gelijkenis, dat hij op den berg Alvernia, als op zijn Calvarieberg, door een tot dan toe ongehoord wonder, als

het
der

W
heve
door
Fra
win
was
lang
laaf
Her
een
han
den
toe
lich
dui

1
vie
die
wa
zij
ro
w
Fr
st
ri
n
to
w

het ware de kruisiging onderging, en de indrukken der heilige vijf wonden in zijn lichaam ontving.

Wat Wij hier vermelden, is niet minder verheven door de wonderbare toedracht als beroemd door de lofprijzingen der eeuwen. Toen de H. Franciscus in een van liefde brandende beschouwing der wonden van den Zaligmaker verslonden was, en in zich haar smartelijke uitwerking verlangde te gevoelen en er zich als een dorstige aan laafde, vertoonde zich eensklaps een van den Hemel gedaalde engel voor hem; van dezen straalde een geheime kracht uit, en Franciscus voelde zijne handen en voeten als met nagelen doorboren en den steek van een scherpe lans in zijne zijde. Van toen af blaakte zijne ziel van liefdegloed; in zijn lichaam droeg hij voor het vervolg de levende en duidelijke afbeelding der wonden van Jezus Christus.

Dergelijke wonderen, welke eerder moesten gevierd worden door de taal van engelen dan door die van menschen, toonen voldoende hoe groot en waardig de man was, door God uitverkoren om zijn tijdgenooten tot de christelijke zeden terug te roepen. Zeker, in den tempel van den H. Damianus was het een meer dan menschelijke stem die door Franciscus werd gehoord en tot hem zeide: „Ga, steun mijn wankelend Huis.” Niet minder bewondering verdient het hemelsche visioen, dat Paus Innocentius III heeft gehad, en waarin het dezen toescheen, Franciscus met zijne schouderen de wankelende muren der basiliek van Latranen

te zien steunen. Het doel en de zin van dit wonder zijn gebleken: het beteekende, dat Franciscus in dien tijd een vaste stut en zuil moest zijn voor de christelijke maatschappij. En inderdaad aarzelde hij niet zich aan het werk te zetten.

De twaalf, die zich het eerst onder zijne leiding stelden, waren als een klein zaadje, dat, door de genade Gods en onder de bescherming des Pausen, weldra bleek te veranderen in een vruchtbaren oogst. Nadat zij heiliglijk waren gevormd naar het voorbeeld van Christus, verdeelde Franciscus onder hen de verschillende streken van Italië en Europa, om er het Evangelie te prediken; zelfs droeg hij eenigen hunner op tot Afrika door te dringen. Zij gehoorzamen terstond — en ofschoon zij arme, ongeletterde en in hun manier van doen eenvoudige menschen zijn, begeven zij zich onder het volk; op kruiswegen en pleinen, zonder kansel en zonder praal van woorden, manen zij de menschen aan tot geringschatting van de aardse goederen en tot de gedachte aan het toekomstige leven. En wonderbaar waren de vruchten van het streven dier in schijn zoo geringe werklieden. Een groote menigte begeerig om hen te hooren, stroomde naar hen toe, men begon alsdan zijne zonden te beweenen, de beledigingen te vergeten en, door het bijleggen der twisten, tot gevoelens van vrede terug te keeren. 't Is ongelooflijk, hoe gretig, met welken onweerstaanbaren aandrang des gemoeds de volksmassa zich tot den H. Franciscus getrokken voelde.

Zij
gin
en
de
A
Fra
elk
zon
van
we
hij
we
Ch
zij
om
te
ver
sle
va
in
de
te
ge
zie
de
nu
ze
on
al

Zij volgden hem in dichte scharen, overal waar hij ging, en niet zelden richtten uit volkrijke plaatsen en steden alle burgers zonder onderscheid tot hem de bede, dat hij hen onder zijn regel zou opnemen.

Aan dit verlangen dankt de *Derde Orde* van Franciscus haar ontstaan, waarin de heilige man elken stand, elken leeftijd, elk geslacht opnam, zonder daardoor de banden van 't huisgezin of van huiselijke bezigheden te verbreken. Die Orde werd door hem wijselijk voorzien met regels, die hij niet zoozeer aan zich zelve als wel aan de wetten des Evangelies ontleende, en die geen Christen te zwaar kunnen voorkomen. Immers zij behelzen niet anders als de verplichtingen om aan de voorschriften van God en der Kerk te gehoorzamen; partijschappen en twisten te vermijden; eens anders goed te eerbiedigen; slechts voor de verdediging van godsdienst en vaderland de wapenen op te vatten; zedig te zijn in leefwijze en kleeding, de weelde te ontvluchten; de gevaarlijke aanlokselen van dans en schouwspel te vermijden.

Het valt licht te begrijpen, dat heilrijke gevolgen voortkwamen uit eene instelling, die, reeds in zich zelve nuttig, zoo uitnemend geschikt was om den storm dier tijden te bezweren. — Voor dat nut pleiten zoowel de Broederschappen van denzelfden aard uit de Dominicaner en andere Orden ontstaan, als de ondervinding zelve. Inderdaad, alom van de laagste tot de hoogste klassen ontstond

er een streven, een ijver, een wedstrijd om in dien regel van Franciscus te worden aangenomen. Lodewijk IX, Koning van Frankrijk, en Elisabeth, Koningsdochter van Hongarije, behoorden tot de eersten, die deze onderscheiding begeerden; in den loop der tijden werden zij gevolgd door vele pausen, kardinalen, bisschoppen, koningen en vorsten, die allen het kleed van Franciscus niet onvereinigbaar rekenden met hunne waardigheid. De leden van de derde Orde gaven blijk zoo van hun vroomheid als van hun moed om den katholieken godsdienst te beschermen; en hebben zij om die deugden te lijden gehad van de afgunst der goddeloozen, nooit heeft het hun ontbroken aan de goedkeuring van verstandige en brave mannen, welke goedkeuring eervol en alleen begeerenswaardig is. Ja Gregorius IX, Onze Voorganger, wenschte hun in 't openbaar geluk met hun geloof en moed, en aarzelde niet hen door zijn gezag te verdedigen en hun den eere naam van *Strijders voor Christus*, van *andere Machabeën* toe te kennen. En die lof was niet overdreven. Die Orde immers was een machtige steun der maatschappij: hare leden streefden er naar, op het voorbeeld en het voorschrift van hun stichter, volgens hun vermogen de christelijke deugd met nieuwen luister in de maatschappij te doen herleven. Ongetwijfeld door hun toedoen, door hun voorbeeld, zijn dikwijls de twisten der partijenschappen uitgedoofd of in hevigheid verminderd; is menigmaal het zwaard aan de opgezweepten

men
heid
voor
geb
tuig
ope
zed
den
vin
aan
is l
dee
M
Fra
zijn
gen
vel
het
ter
hie
ver
2
va
spr
be
he
he
dri
ve
en

menigte ontruikt; is menige oorzaak van oneenigheid en verdeeldheid weggenomen; menige leniging voor ellende en verlatenheid bereid; is de wellust gebreideld, die de fortuinen verslindt en het werktuig is van het bederf. De huiselijke vrede, de openbare orde, de reinheid en verzachting der zeden, het recht gebruik van en de eerbied voor den eigendom, de beste waarborgen voor beschaving en geluk, als uit hun stam ontsproten zij aan dien derden regel der Franciscanen; en Europa is het behoud dier goederen voor een aanzienlijk deel aan Franciscus verschuldigd.

Meer evenwel dan eenig volk heeft Italië aan Franciscus te danken, dat vooral het tooneel van zijn deugden is geweest en 't meest zijn weldaden genoten heeft. En wel in een tijd, waarin dikwijls velen het onrecht met alle kracht voorstonden, was hij het altijd, die den ongelukkige en verlatene de hand ter hulp aanbood: rijk in zijn uiterste armoede, hield hij nimmer op de ellende van anderen te verlichten, zonder aan de zijne te denken.

Zoet klonk in zijn mond de jeugdige taal van zijn vaderland: de macht zijner liefde en zijner poezy sprak hij tevens uit in liederen, voor het volk bestemd, maar die een later en geleerd nageslacht heeft bewonderd. Bij den naam van Franciscus heeft een bovenmenselijke bezieling, een geestdrift onze landgenooten aangegrepen, en in het vereeuwigen van zijn daden wedijverden penseel en beitel en graveerstift onzer grootste meesters.

Alighieri heeft hem bezongen in verzen zoo verheven als zoetvloeiend; Cimabue en Giotto hebben met de verven van Parrhasius zijn daden vereeuwigd; de groote bouwmeesters hun talenten gewijd òf aan de versiering der grafstede van den armen man, òf aan den tempel van „Maria der Engelen”, de getuige van zoovele en zoo groote wonderen. Naar die beide tempels komen van alom ontelbaren heen, om den vader der armen te vereeren, die zich van alle menschelijke dingen beroofde, maar wien in ruime en overvloedige mate de gaven der goddelijke goedheid zijn toegestroomd.

Duidelijk is het derhalve, dat de christelijke en burgerlijke samenleving aan dien enkelen man onnoemelijk veel heeft te danken. Maar dewijl zijn geest, geheel en bij uitnemendheid christelijk, voor alle tijden en plaatsen even heilzaam is, valt er niet aan te twifelen, of ook in onzen tijd zullen de instellingen van Franciscus zegenrijk werken. Te meer wijl op meerdere punten overeenkomst tusschen dezen tijd en dien van Franciscus bestaat. Evenals in de twaalfde eeuw, zoo ook is nu de liefde tot God niet weinig verflauwd; deels door onwetendheid, deels door zorgeloosheid, wordt menige christenplicht verwaarloosd. Eenzelfde drift, eenzelfde toeleg om zich de gemakken des levens te verschaffen, om gretig de genoegens na te jagen. Door wellust beheerscht, verkwist men zijn eigendom, en begeert men eens anders goed; men spreekt luide van broederschap, maar voegt geen daad bij

de woorden. Eigenbaat, ziedaar de drijfveer; de echte liefde voor de geringen en armen gaat hoe langer zoo meer verloren. In Franciscus' tijd had de veelvuldige ketterij der Albigenen, door de menigte tegen de macht der Kerk aan te hitsen, tegelijk de rust der Staten verstoord en den weg gebaad tot een zeker soort van *Socialisme*. En in onze dagen hebben zich weder talrijker de begunstigers en voortplanters van het *Naturalisme* verheven, die hardnekkig aan de Kerk alle gezag ontzeggen, en, gelijk van zelf spreekt, niet halverwege blijven staan, maar ook het burgerlijk gezag niet sparen; geweld en opstand van het volk goedkeuren; het eigendomsrecht aanranden; de hartstochten vleien van degenen die niet bezitten, en de grondslagen van het huisgezin en den Staat ondermijnen.

Bij zoo vele en zoo groote gevaren is het u ongetwijfeld duidelijk, Eerwaardige Broeders, dat Wij met recht veel hulp mogen hopen van de instellingen van Franciscus, wanneer zij in hun vroegeren toestand worden hersteld. — Bloeden zij, dan zou ook van zelf geloof en liefde en alle christendeugd een hooger trap van bloei bereiken, dan zou de ongeoorloofde zucht naar vergankelijk goed wijken, en zou 't niet moeielijk vallen — wat aan velen een zware en ondraaglijke last toeschijnt — zijn hartstochten met kracht te onderdrukken. Door de banden van waren broedermin verbonden, zouden de menschen elkaar beminnen,

en passenden eerbied hebben voor de armen en ongelukkigen, als dragende in zich het beeld van Christus. Verder: zij, die innig doordrongen zijn van den christelijken geest, rekenen het zich ten plicht aan de wettige overheden te gehoorzamen en eens anders rechten te eerbiedigen; door dien geest worden op de zekerste wijze alle verkeerdheden op dit gebied met wortel en al uitgeroeid, zooals het geweld, de onrechtvaardigheden, het altoos verlangen naar omwentelingen, de nijd tusschen de verschillende klassen der samenleving; allen oorzaken en wapenen tevens van het *socialisme*. — Eindelijk het groote vraagstuk, dat reeds zooveel arbeid vorderde van de beoefenaars der staats-wetenschap: de verhouding van rijken en armen, zal het best worden opgelost door de vaste overtuiging, dat de armoede geen schande is; dat de rijke barmhartig en vrijgevig, de arme met zijn staat en door zijn arbeid tevreden wezen moet, en dat, daar geen van beiden voor deze vergankelijke goederen is geschapen, de arme door geduld, de rijke door milddadigheid den hemel moet verwerven.

Om deze redenen was het reeds lang Onze vurige wensch, dat iedereen naar zijn vermogen zich mocht toeleegen op de navolging van Franciscus van Assisië. En daarom, gelijk Wij voorheen altijd voor de derde Orde van dien Heilige een bijzondere belangstelling hebben gekoesterd, zoo vermanen Wij nu, door Gods oneindige goedheid tot het Opperpriesterschap verheven, bij

deze
zij z
Chr
op
slac
volg
bee
goe
mee
der
dez
nie
de
heb
len
dit
hu
we
ge
stu
aa
ee
vo
ho
m
T
na
F
da
d

deze zeer geschikte gelegenheid, de Christenen, dat zij zich beijveren in die heilige strijdmacht van Jezus Christus zich te doen opnemen. Reeds worden er op verscheidene plaatsen zeer velen van beider geslacht geteld, die met blijden geest het voetspoor volgen van den Seraphijnschen Vader. Hun voorbeeldigen ijver prijzen Wij en keuren Wij ten hoogste goed, terwijl Wij wenschen, dat, vooral door uwe medewerking, Eerwaardige Broeders, het getal derzulken meer en meer moge toenemen. En met deze vermaning mogen Wij vooral ook een andere niet achterhouden: dat namelijk zij, die zich met de onderscheidingsteekenen der *boetvaardigheid* hebben bekleed, zich het toonbeeld voor oogen stellen van hun heiligen Stichter, en er naar streven dit te bereiken. Immers, zonder dit zou het eerste hun niets baten. Stelt derhalve uwe pogingen in het werk, dat de derde Orde bekend en naar waarde geschat worde; zorgt dat zij, die met het bestuur der zielen belast zijn, het volk met haren aard bekend maken, en verklaren, hoe gemakkelijk een ieder er aan kan deelnemen, wat groote voordeelen zij tot het heil der zielen aanbiedt, hoeveel zegen zij zal aanbrengen zoowel voor den mensch in het bijzonder als voor de samenleving. Te meer moet gij daartoe uwe krachten inspannen, naarmate de leden der eerste en tweede Orde van Franciscus onder zwaarder vervolging in deze dagen gebukt gaan. O mochten zij, verdedigd door de voorspraak van hun Stichter, weldra

krachtig en bloeiend uit zooveel beproeving te voorschijn treden! O mochten ook de Christenvolken in menigte aan den regel der derde Orde deelnemen met zooveel vuur en in zulk een getal als zij voorheen van alle kanten om strijd naar Franciscus zelve toestroomden! Wij vragen echter die deelneming en verwachten haar met recht vooral van de bewoners van Italië, wien de liefde voor hetzelfde vaderland en eene grootere toevloed van ontvangen weldaden ook duurder verplichtingen en hartelijker dankbaarheid jegens Franciscus opleggen. En zoo zou nog na zeven eeuwen Italië's volk en gansch de christenwereld van beroering tot kalmte komen, van het verderf tot de redding, en het danken aan den heilige van Assisië. Dat zullen wij gezamenlijk in deze dagen vooral, van Franciscus zelve afsmeeken; dat zullen wij zoeken te verkrijgen van de Allerzalgste Maagd en Moeder Gods Maria, die de liefde en trouw van haren dienaar altijd door hare hemelsche bescherming en buitengewone gunsten heeft beloond.

Intusschen geven Wij u, Eerwaardige Broeders en aan geheel de geestelijkheid, en aan het geloovige volk dat aan ieder van U is toevertrouwd den apostolischen zegen, als onderpand der hemelsche gunst en als bewijs van Onze bijzondere genegenheid.

Gegeven te Rome bij St. Pieter, 17 Sept. 1882, in het vijfde jaar van Ons Pausschap.

LEO P. P. XIII.

CONSTITUTIE

van onzen Heiligen Vader Paus Leo XIII, betreffende
den Regel der Seculiere Derde Orde
van den H. Franciscus.

LEO, BISSCHOP,
Dienaar der dienaren Gods,
ter eeuwige gedachtenis.

De barmhartige Zoon Gods, die, den menschen een zacht juk en een lichten last opleggende, in het leven en de zaligheid van allen voorzien heeft, liet de Kerk, door Hem gesticht, erfgename zijner macht en zijner goeder-tierenheid, opdat de weldaden, die Hij ons verworven had, door alle eeuwen heen met dezelfde liefde zouden worden uitgereikt. En daarom, gelijk in al de handelingen en geboden van Jezus Christus, in geheel zijn leven die zoete wijsheid, en die grootheid eener onoverwinbare goedheid uitschenen, zoo bemerkt men ook in al de instellingen van de christelijke maatschappij eene wonderbare toegevendheid en zachtheid, zoodat de Kerk hierin zelve eene duidelijke gelijkenis uitdrukt met God, „die liefde is.” (1)

(1) JOAN. IV : 16.

Welnu, het is vooral de eigenaardige taak dier moederlijke goedheid, dat zij, zooveel mogelijk, de wetten wijselijk schikt naar de tijden en de zeden; en dat zij in de voorschriften en de verplichtingen altijd eene opperste rechtmatigheid behoudt. Deze standvastige liefde, vereenigd met de wijsheid, laat aan de Kerk toe, de volstrekte en eeuwige onveranderlijkheid der leering te verbinden met voorzichtige veranderingen in de gebruiken.

Daar Wij in het uitoefenen der Pauselijke macht Onzen geest en Onze ziel naar deze grondregels voegen, beschouwen Wij het als Onzen plicht een rechtmatig oordeel over den aard der tijden te vellen, en alles te onderzoeken, opdat de moeilijkheden niemand afkeeren van de beoefening der heilzame deugden. Thans hebben Wij goedgevonden de Instelling der Seculiere of wereldlijke Derde Orde vanden H. Franciscus aan dien regel te onderwerpen, en zorgvuldig te beslissen of de wetten daarvan een weinig moesten verzacht worden, ter wille van de veranderde tijden.

Deze roemvolle instelling van den H. Vader Franciscus hebben Wij aan heel de Katholieke wereld vurig aanbevolen in Onzen brief *Auspicato*, gegeven den 17 September van verleden jaar. Wij schreven dien alleenlijk met het inzicht en het bijzonder doel, om ten bekwamen tijde, door Onze uitnoodiging, zoovele zielen mogelijk tot de

chris
voor
over
verw
kunn
niet
oper
Jezu
zali
Go
A
de
de
dat
van
het
de
tot
en
go
to
Go
Ev
be
ge
va
te
de
—

christelijke heiligheid terug te roepen. Want de voornaamste oorsprong der kwalen, die de wereld overvallen, en der gevaren die zij vreest, is de verwaarloozing der christelijke deugd; de menschen kunnen die kwalen niet genezen en die gevaren niet afwenden, tenzij op voorwaarde van in het openbaar en in het bijzonder den terugkeer tot Jezus Christus te verhaasten, „Die voor eeuwig zalig maken kan degenen, welke door Hem tot God gaan.” (1)

Al de regelen van den H. Franciscus steunen op de onderhouding der geboden van Jezus Christus; de zeer heilige Insteller beoogde niets anders, dan dat men in zijne instellingen, als in een soort van oefenschool, zich met meer nauwgezetheid op het christelijk leven zou toeleggen. Ongetwijfeld, de beide eerste Orden van den H. Franciscus zijn tot de beoefening der verhevene deugden ingericht en streven naar iets, dat nog meer volmaakt, meer goddelijk is; doch zij zijn slechts voor weinigen toegankelijk, voor degenen namelijk, wien het door Gods genade gegeven werd, de heiligheid der Evangelische raden met bijzondere vurigheid te betrachten. Maar de Derde Orde is ingesteld en geschikt voor de groote menigte. De herinneringen van het verledene en de ondervinding van het tegenwoordige bewijzen hoe krachtig zij is, om de zeden rein, zuiver en godvruchtig te maken.

---

(1) HEBR. VII : 25.

Wij moeten dank zeggen aan God, den Ingever en den Ondersteuner van goeden raad, dat het christenvolk de ooren niet gesloten heeft voor Onze opwekkingen. Wat meer is, uit talrijke landen bericht men Ons den voortgang der godsvrucht tot den H. Franciscus van Assisië, en het toenemend getal dergenen, die vragen om in de Derde Orde te treden. Ten einde die beweging nog meer te begunstigen, hebben Wij besloten, Onze aandacht te vestigen op de oorzaken, welke dat heilzame verlangen der zielen eenigszins zouden kunnen beletten of vertragen.

Vooreerst nu bevonden Wij, dat de Regel der Derde Orde, zooals hij door Onzen voorzaat Nicolaus IV, in zijne Apostolische Constitutie *Supra montem*, den 15 Augustus 1289 goedgekeurd en bevestigd is, niet meer volkomen beantwoordt aan de hedendaagsche tijden. Ook, daar deszelfs voorschriften zonder al te groote moeite en last niet kunnen gevolgd worden, heeft men tot hiertoe, op aanvraag der leden, van vele voorschriften des Regels moeten ontslaan, hetgeen, zooals men gemakkelijk begrijpt, niet kan geschieden zonder nadeel der algemeene regeltucht.

Er was bovendien in dit genootschap nog eene andere zaak, die Onze zorgen vereischte. De Pausen van Rome, Onze voorgangers, die de Derde Orde van haar begin af bijzonder genegen waren, hebben aan de leden groote en talrijke aflaten geschonken tot voldoening voor hunne

zond
moei
heid
aang
wijls
dat
sche
and
fien
gem
tijd
and
I
een
en
der
Or
rec
na
na
wo
De
de
te
ke
ke
al
te
d
n

zondenschulden. Met verloop van tijd werd het moeilijk deze gunsten juist te bepalen: de echtheid der pauselijke aflaten, de dag daarvoor aangewezen, en de aard derzelve, werden dikwijls betwist. Dit kwam voorzeker niet hiervan, dat de Apostolische Stoel hieromtrent iets te wenschen overliet; Paus Benedictus XIV, onder anderen, in zijne Constitutie *Ad Romanum Pontificem*, van den 15 Maart 1751, heeft een einde gemaakt aan de vorige twijfels; maar sedert dien tijd zijn er, zooals gewoonlijk geschiedt, wederom andere van lieverlede in groot getal opgerezen.

Deze zwarigheden overwegende besloten Wij, eenige Kardinalen van de Vergadering der Aflaten en der Reliquieën aan te stellen, om zorgvuldig den oorspronkelijken regel der leden van de Derde Orde na te gaan, alsook om de Aflaten en Voorrechten bijeen te brengen, te onderzoeken, en, na rijp beraad, Ons te kennen te geven, wat naar hun oordeel moest behouden of veranderd worden uit hoofde van het verschil der tijden. De zaak werd onderzocht volgens Ons bevel; en de Kardinalen stelden Ons voor, de oude wetten te verzachten en ze met de hedendaagsche gebruiken overeen te brengen, door eenige hoofdstukken te wijzigen. Wat de aflaten aangaat, om allen twijfel onmogelijk te maken en alle gevaar te vermijden van tegen het recht te handelen, dachten zij dat Wij, naar het voorbeeld van Benedictus XIV, wijs en voorzichtig zouden doen,

met al de aflaten , tot hiertoe gegeven , te herroepen en af te schaffen ; en geheel op nieuw eenige andere aan dit genootschap toe te kennen.

Bijgevolg , tot bevordering van wat goed en heilzaam is , tot meerdere eer van God , tot aanmoediging van de godvruchtigheid en den ijver voor alle deugden , vernieuwen en bekrachtigen Wij door de tegenwoordige brieven krachtens Ons Apostolisch gezag den Regel der zoogenaamde *wereldlijke* Derde Orde , zooals hij hieronder volgt. Men meene echter niet , dat er hierdoor iets veranderd is aan den aard zelven dezer Orde : Wij willen zelfs uitdrukkelijk , dat zij in haar geheel en ongeschonden bewaard blijve. Daarenboven willen Wij en stellen Wij vast , dat de leden de kwijtschelding der straffen of aflaten en de voorrechten genieten , die in de hierachter staande lijst opgenoemd zijn , en doen Wij geheel en al te niet al de aflaten en voorrechten , welke de Apostolische Stoel , te eeniger tijd , op welkdanige wijze ook , tot hiertoe aan dit genootschap had verleend.

REGEL

DER

Seculiere Derde Orde van den H. Franciscus.

HOOFDSTUK I.

Aanneming, Proefjaar, Professie.

1. Niemand kan in de Derde Orde worden aangenomen, tenzij hij den vollen ouderdom van 14 jaren bereikt hebbe. Daarbij moet hij van een stichtend gedrag en vredelievend zijn, vooral ook oprecht katholiek geloovig en rechtzinnig onderworpen aan de Roomsche Kerk en den Apostolischen Stoel.

2. Gehuwde vrouwen kunnen niet aangenomen worden zonder medeweten en toestemming van den man; en indien er eene uitzondering op dezen regel moet gemaakt worden, heeft de biechtvader daarover te beslissen.

3. De leden van dit Genootschap moeten, zooals gebruikelijk is, het klein scapulier en het koord dragen, anders worden zij niet deelachtig aan de verleende voorrechten en gunsten. (1)

4. Wie in de Derde Orde wordt aangenomen, moet een jaar noviciaat doen; daarna legt hij op de voorgeschreven wijze de professie der Orde af, belovende de geboden van God te onderhouden, aan de Kerk te gehoorzamen en de boete te volbrengen, indien hij in iets aan zijne professie te kort blijft.

---

(1) Indien iemand een tijd lang verzuimd had scapulier en koord te dragen, heeft hij daarom nog niet opgehouden lid der Orde te zijn.

HOOFDSTUK II.

Levenswijze.

1. De leden van de Derde Orde moeten in geheel hunne levenswijze en kleeding, met terzijdestelling van alle weelde en pracht, dien regel der middelmaat in acht nemen, welke ieder volgens zijnen staat past.

2. Zij zullen zich met de meeste omzichtigheid verwijderd houden van te vrije tooneelvoorstellingen en dansgezelschappen, alsmede van slempartijen.

3. In eten en drinken moeten zij de matigheid onderhouden en zich niet aan tafel nederzetten of er van opstaan, zonder God met eerbied en dankbaarheid te hebben aangeroepen.

4. Zij moeten vasten daags vóór de feesten der Onbevleete Ontvangenis van Maria en van den H. Vader Franciscus. (1) Daarenboven is het zeer loffelijk, volgens het oud gebruik der leden van de Derde Orde op Vrijdag te vasten en 's Woensdags vleesch te derven.

5. Elke maand zullen zij biechten en de H. Communie ontvangen.

6. Daar de leden der Derde Orde, die tot den geestelijken stand behooren dagelijks de Getijden bidden,

(1) Wanneer deze feesten op een Maandag vallen, vast men 's Zaterdags te voren. Op die twee vastendagen moet men zich ook van vleeschspijzen onthouden. Zij, die den leeftijd van een-en-twintig jaren nog niet bereikt hebben moeten zich wel van vleeschspijzen onthouden, doch behoeven die dagen nog niet te vasten.

zijn zij in dat opzicht tot niets anders verplicht. (1) De seculiere leden of leeken, die noch de groote Getijden, noch de kleine Getijden der H. Maagd lezen, moeten dagelijks twaalfmaal het *Onze Vader*, *Wees gegroet* en *Glorie zij den Vader* bidden, tenzij ze door ziekte hierin verhinderd worden.

7. Die een testament te maken hebben, moeten het bijtijds doen.

8. In het huiselijk leven moeten de leden der Derde Orde er zich op toeleggen aan anderen een goed voorbeeld te geven en de oefeningen van godsvrucht en goede werken te bevorderen. Boeken en dagbladen, die de deugd kunnen kwetsen, mogen zij in hun huis niet toelaten noch ze aan hunne onderhoorigen laten lezen.

9. Onder elkander en jegens anderen moeten zij eene welwillende liefde zorgvuldig in acht nemen. Overal waar zij kunnen, moeten zij trachten de oneenigheden bij te leggen.

10. Buiten noodzakelijkheid mogen zij geen eed doen. Ze moeten zich onthouden van onzuivere woorden en onbetamelijke scherts. Des avonds zullen zij hun geweten onderzoeken of ze soms eenige soortgelijke fout bedreven hebben: en in dat geval moeten zij die door boetvaardigheid herstellen.

11. Dagelijks zullen zij, als dit gevoeglijk kan geschieden, de H. Mis bijwonen. Zij zullen de

---

(1) *Ipsis licet, modo non sint choro adstricti, uti Breviario Franciscano; ita declaravit Leo XIII, 7 Jul. 1883. Cfr. Nouv. Revue Theologique XV. p. 674.*

maandelijksche vergaderingèn , welke de bestuurder zal hebben aangekondigd , bijwonen.

12. De leden zullen , ieder volgens zijn vermogen, iets bijdragen tot een gemeenschappelijken inleg , om de armste leden , vooral in ziekte , te ondersteunen , of om in het behoorlijk verrichten van den goddelijken dienst te voorzien.

13. De bestuurder zal de zieke leden der Orde bezoeken of iemand in zijne plaats zenden om dat liefdewerk te verrichten. Is de ziekte gevaarlijk, dan zal hij de zieken waarschuwen en aansporen om bijtijds te zorgen voor alles wat op de zuivering zijner ziel betrekking heeft.

14. De leden der Derde Orde van de plaats, en die daar tijdelijk verblijven, zullen de uitvaart van het overleden medelid bijwonen en alsdan gezamenlijk tot lafenis zijner ziel het derde gedeelte van den H. Rozenkrans of het Rozenhoedje bidden. De priesters zullen in de H. Mis , en de leeken , na, zoo zij kunnen , de H. Communie ontvangen te hebben , godvruchtig bidden voor de eeuwige rust van den overledeu medebroeder.

HOOFDSTUK III.

Bedieningen , Bezoek , Regel.

1. De verschillende ambten of bedieningen worden in de vergadering der leden voor drie jaren gegeven. Niemand mag ze zonder gegronde redenen weigeren of ze nalatig uitoefenen.

2. Degene , die met het toezicht over de Ter-

tiarissen belast is en *Visitor* genoemd wordt, moet zorgvuldig onderzoeken, of de Regel goed wordt onderhouden. Te dien einde zal hij jaarlijks en zoo noodig meermalen, ambtshalve de plaatsen bezoeken, waar vereenigingen zijn gevestigd en eene vergadering beleggen, waarbij hij de Oversten en al de leden zal doen tegenwoordig zijn. Indien de *Visitor* iemand tot zijn plicht roept, hetzij door eene vermaning, hetzij door een bevel of eene heilzame straf, moet deze zich ootmoedig onderwerpen en de boetedoening niet weigeren.

3. De *Visitors* worden gekozen uit de eerste Orde, of uit de Reguliere Derde Orde van Franciscus, en aangesteld door de Custoden of Gardianen, als zij er toe verzocht worden. Geen leek mag het ambt van *Visitor* uitoefenen.

4. De leden, die niet gehoorzamen en een kwaad voorbeeld geven, zullen tot driemaal toe vermaand worden, en zoo ze zich daarna nog niet onderwerpen, uit de Orde worden verwijderd.

5. Men wete, dat de fouten tegen den Regel begaan, uit zich zelve geen zonden zijn, tenzij ze daarenboven strijden tegen de wetten van God of van de H. Kerk.

6. Indien iemand eenige voorschriften van dezen regel om gewichtige en wettige redenen niet kan onderhouden, zal het geoorloofd zijn hem hiervan te ontslaan of hem daarvoor met omzichtigheid iets anders op te leggen. Hiertoe zijn de gewone Oversten der Franciscanen, zoowel van de Eerste

als van de Derde Orde, alsmede bovengenoemde *Visitators* bevoegd en gemachtigd.

LIJST DER AFLATEN EN VOORRECHTEN.

HOOFDSTUK I.

Volle aflaten.

De leden der Derde Orde van beider geslacht kunnen, na volgens christelijk gebruik gebiecht en gecommuniceerd te hebben, een vollen afaat verdienen op de volgende dagen en voorwaarden:

1. Op den dag hunner aanneming.
2. Op den dag hunner professie.
3. Op den dag, dat zij de maandelijksche vergadering of conferentie bijwonen, mits zij eene kerk of openbare bedeplaats godvruchtig bezoeken en daar volgens gewoonte bidden tot welzijn der H. Kerk.
4. Op den 4 October, feestdag van den H. Vader Franciscus, den insteller der Orde; den 12 Augustus, feest der H. Clara van Assisië, moeder der Tweede Orde; den 2 Augustus, feestdag van O. L. Vrouw ter Engelen (Portiuncula); alsook op het Patroonfeest der kerk, waarin het Genootschap der Derde Orde opgericht is, mits zij die kerk godvruchtig bezoeken en daar volgens gebruik bidden tot welzijn der H. Kerk.

5. Eens in de maand, op een dag naar ieders verkiezing, op voorwaarde dat zij eene kerk of openbare bidplaats godvruchtig bezoeken en daar eenigen tijd bidden volgens de inzichten van Z. H. den Paus.

6. Zoo dikwijls zij zich, tot verbetering des levens, acht achtereenvolgende dagen in afzondering begeven om de geestelijke oefeningen te houden.

7. In het uur des doods; indien zij den H. Naam Jezus aanroepen, ten minste met het hart, als zij niet meer kunnen spreken. Zij zullen dezelfde gunst genieten, indien zij alsdan niet kunnen biechten en communiceeren, doch een volmaakt berouw hebben over hunne zonden.

8. Tweemaal in het jaar kunnen zij een vollen aflat verdienen door den Pauselijken Zegen te ontvangen, op voorwaarde dat zij een gebed tot intentie van Z. H. den Paus doen. Op dezelfde voorwaarde wordt hun deze Aflat toegestaan, wanneer zij de zoogenaamde generale Absolutie, dat is den Zegen, ontvangen op de navolgende dagen (1): 1° Kerstmis, 2° Paschen, 3° Pinksteren, 4° het feest van het Allerheiligste Hart van Jezus, 5° het feest der Onbevleete Ontvangenis van de H. Maagd Maria, 6° den 19 Maart, feestdag van den H. Jozef, 7° den 17 September, feest der

---

(1) Ingevolge eener latere algemeene vergunning van den H. Stoel mag deze Generale Absolutie reeds daags te voren gegeven worden, doch alleen *in het bijzonder na de biecht en niet in het openbaar.* S. C. Indulg. 21 Jul. 1888.

H. wondteeken en van den H. Vader Franciscus, 8° den 25 Augustus, feestdag van den H. Lodewijk, Koning van Frankrijk, Patroon van de leden der Derde Orde, 9° den 19 November, feest der H. Elisabeth van Hongarije (1).

9. Ook eens in de maand, indien zij vijfmaal het *Onze Vader*, *Wees gegroet* en *Glorie zij den Vader* bidden voor het welzijn der H. Kerk en eens tot intentie van Z. H. den Paus, genieten zij, tot kwijtschelding hunner zonden, alle voorrechten welke zij genieten, die de Statiën van Rome (zie blz. 47), Portiuncula, de Heilige plaatsen te Jerusalem en de Kerk van den Apostel Jacobus te Compostella (2) godvruchtig bezoeken.

10. Op de dagen der Statiën in het Roomsche Missaal aangewezen (3), indien zij eene kerk of openbare bidplaats bezoeken, alwaar het genootschap is opgericht, en aldaar bidden voor het welzijn der H. Kerk, genieten zij op die dagen en in die kerken of bidplaatsen dezelfde voorrechten, als de inwoners en bezoekers van Rome.

(1) Indien een dezer dagen op een werkdag valt en men alsdan wettig belet is de Generale Absolutie te ontvangen, kan men dezelve ontvangen op een Zondag of verplichtenden feestdag onder de octaaf van dien dag. Z. H. Leo XIII, 16 Januari 1886.

De Derde-ordeling die met behoorlijke machtiging in het openbaar den pauselijken Zegen of de Generale Absolutie geeft, kan ook tevens zelf aan die gunst deelachtig worden. Z. H. Pius IX, 18 Jun. 1876. Zie *Nouv. Revue theol.* XV. 561.

(2) Zeer vele, zelfs volle aflaten zijn aan het godvruchtig bezoek dier plaatsen verbonden.

(3)

As
van v
Pa
W
Go
en ex
Ab
even
Pa
en
quad
's
V
quad
H
met
zoov
D
aflaa
Zon
zoov
D
van
qua
D
I
Eva
den
ges
en
I
qua
I
van

(3) **Lijst der dagen en aflaten van de
Statiën van Rome.**

Aschwoensdag en *den vierden Zondag in de Vasten* aflat van vijftien jaren en even zooveel quadragenen.

Palmzondag aflat van 25 jaren en even zooveel quadragenen.

Witten Donderdag volle aflat.

Goeden Vrijdag en *Paasch-Zaterdag* aflat van dertig jaren en even zooveel quadragenen.

Alle andere dagen van de Vasten aflat van tien jaren en even zooveel quadragenen.

Paasch-Zondag volle aflat, en *alle dagen van de Paaschweek* en *Beloken Paschen* aflat van dertig jaren en even zooveel quadragenen.

's *Heeren Hemelvaartsdag* volle aflat.

Vigilie van Pinksteren aflat van tien jaren en even zooveel quadragenen.

Het feest van *Pinksteren* en *alle dagen van de octaaf*, met inbegrip van *Zaterdag*, aflat van dertig jaren en even zooveel quadragenen.

Den *eersten*, *tweeden* en *vierden Zondag van den Advent* aflat van tien jaren en even zooveel quadragenen, den *derden Zondag van den Advent* aflat van vijftien jaren en even zooveel quadragenen.

De *Vigilie van Kerstmis*, alsook des nachts en in de *Mis* van den dageraad, aflat van vijftien jaren en even zooveel quadragenen.

Den feestdag van *Kerstmis* volle aflat.

Den feestdag van den *H. Stephanus*, van den *H. Joannes Evangelist*, van de *H. H. Onnoozele kinderen*, van de *Besnijdenis des Heeren*, van *Driekoningen*, op de *Zondagen Septuagesima*, *Sexagesima* en *Quinquagesima* aflat van dertig jaren en even zooveel quadragenen.

De *Quatertemperdagen* aflat van tien jaren en even zooveel quadragenen.

Het feest van den *H. Marcus* en de *drie Kruisdagen* aflat van dertig jaren en even zooveel quadragenen.

HOOFDSTUK II.

Cedeeltelijke Aflaten.

1. Al de leden der Derde Orde van beider geslacht, die eene kerk of kapel bezoeken, waar een genootschap der Derde Orde is opgericht, en aldaar bidden voor de noodwendigheden der H. Kerk, verdienen eenen afaat van zeven jaren en zeven quadragenen of zevenmaal veertig dagen, op den feestdag van de wonderdadige Indrukking der H. Wondteekenen van den H. Franciscus, van den H. Lodewijk, Koning van Frankrijk, van de H. Elisabeth, Koningin van Portugal, van de H. Elisabeth van Hongarije, van de H. Margaretha van Cortona en op twaalf dagen, welke zij kiezen en de Overste der Orde goedkeurt.

2. Eenen afaat van drie honderd dagen, telkens als zij de H. Mis of andere kerkelijke diensten, of openbare of bijzondere vergaderingen der leden bijwonen; eenen arme herbergen; geschillen bijleggen of helpen beslechten; aan eene godsdienstige processie deelnemen; het Allerheiligste Sacrament vergezellen, of, indien zij belet zijn, op het teeken der klok eenmaal het *Onze Vader* en *Wees gegroet* bidden: zoo dikwijls zij vijfmaal het *Onze Vader* en *Wees gegroet* bidden voor het welzijn der H. Kerk of voor de overledene leden; zoo dikwijls zij een overledene naar het graf begeleiden;

een afgedwaalde op den rechten weg terugbrengen; iemand onderwijzen in de geboden Gods of in andere zaken, noodig ter zaligheid, of eenig ander dergelijk liefdewerk verrichten.

De leden der Derde Orde kunnen alle deze bovengenoemde aflaten zoowel *volle* als *gedeeltelijke* toevoegen aan de zielen in het Vagevuur.

HOOFDSTUK III.

Voorrechten.

1. De priesters, in de Derde Orde ingeschreven, genieten, aan welk altaar ze ook de H. Mis lezen, driemaal wekelijks het geprivilegieerd Altaar indien zij hetzelfde voorrecht niet reeds voor een anderen dag bekomen hebben.

2. De priester, die de H. Mis opdraagt tot lafenis der overledene leden van de Derde Orde, heeft overal het geprivilegieerd Altaar.

En Wij willen dat al deze zaken en elk in het bijzonder, zooals zij hiervoren zijn vastgesteld, voor altijd beslist, bevestigd en bekrachtigd blijven; niettegenstaande Constitutiën, Apostolische Brieven, Statuten, Gebruiken, Voorrechten en andere Regels van Ons en van de Apostolische Kanselarij en al wat er strijdig tegen moge zijn. Het is derhalve aan niemand geoorloofd Onzen tegenwoordigen Brief op eenige wijze of in eenig deel te overtreden. En indien iemand zulks tegen denzelfven vermetel zou ondernemen, hij wete,

50 LIJST DER AFLATEN EN VOORRECHTEN.

dat hij de verontwaardiging van den Almachtigen God en van zijne heilige Apostelen Petrus en Paulus op zich zal laden.

Gegeven te Rome , bij St. Pieter, het jaar Onzes Heeren achttienhonderd drie en tachtig, den 30sten Mei , het zesde jaar van ons Pausschap.

C. Kard. SACCONI ,
Pro-datarius.

T. Kard. MERTEL.

Visa

van het Hof: G. DELL'AQUILLA VISCONTI.

Plaats † van het Zegel.

Overgeschreven in het Secretariaat der brieven.

I. CUGNONI.

H
goe

Ge

rep
liu
eis

CEREMONIALE

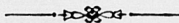
DER

DERDE ORDE

VAN DEN

H. FRANCISCUS VAN ASSISIË,

goedgekeurd door de H. Congregatie der
Riten bij Decreet van 18 Juni 1883.

ARTIKEL I.

*Gebeden voor de Vergaderingen of Ver-
eenigingen, welke alle maanden of op
een anderen tijd worden gehouden.*

1. Bij het begin der Vergadering.

Veni, Sancte Spiritus,
reple tuorum corda fide-
lium, et tui amoris in
eis ignem accende.

Kom, Heilige Geest,
vervul de harten uwer
geloovigen, en ontsteek
daarin het vuur uwer
liefde.

Sub tuum praesidium confugimus, sancta Dei Genitrix: nostras deprecationes ne despicias in necessitatibus nostris; sed a periculis cunctis libera nos semper, Virgo gloriosa et benedicta.

Respice, beate Pater Franciscus, de excelso coelorum habitaculo, et deprecare pro populo tuo, populo quem elegisti, ut serviat coram te omni tempore in ministerio Domini.

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Pater noster (*secreto*).

Ÿ. Et ne nos inducas in tentationem.

℞. Sed libera nos a malo.

Ÿ. Memor esto Congregationes tuae.

℞. Quam possedisti ab initio.

Ÿ. Domine exaudi orationem meam.

℞. Et clamor meus ad te veniat.

Onder uwe bescherming nemen wij onze toevlucht, o Heilige Moeder Gods; verstoot onze gebeden niet in onzen nood, maar verlos ons altijd van alle gevaren, o glorierijke en gezegende Maagd.

Zie, o gelukzalige Vader Franciscus, van uit de hooge hemelsche woning neder, en spreek ten beste voor uw volk, het volk, hetwelk gij uitgekozen hebt, om onder uwe oogen ten allen tijden den Heer te dienen.

Heer, ontferm U onzer. Christus, ontferm U onzer. Heer, ontferm U onzer.

Onze Vader (*in stilte*).
Ÿ. En leid ons niet in bekoring.

℞. Maar verlos ons van den kwade.

Ÿ. Wees uwe Vergadering indachtig.

℞. Die U van het begin heeft toebehoord.

Ÿ. Heer, verhoor mijn gebed.

℞. En mijn geroep kome tot U.

Ÿ.
℞.

M
sum
tuae
ut v
ager
rect
mus
min
℞

wor
gez

Ve
Me

Im
Qu

Qu
Al

Fo

V. Dominus vobiscum.
R. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

Mentes nostras, quae-
sumus, Domine, lumine
tuae claritatis illustra,
ut videre possimus quae
agenda sunt, et quae
recta sunt agere valea-
mus. Per Christum Do-
minum nostrum.

R. Amen.

V. De Heer zij met u.
R. En met uwen geest.

LAAT ONS BIDDEN.

Wij bidden U, o Heer,
bestraal onze harten met
het licht uwer klaarheid,
opdat wij mogen kennen
wat wij moeten doen, en
doen wat recht is. Door
Christus onzen Heer.

R. Amen.

*Voor de plechtige Vergadering en de Visitatie
wordt, in plaats van VENI, SANCTE SPIRITUS,
gezongen de Lofzang :*

Veni, Creator Spiritus,
Mentes tuorum visita,
Imple superna gratia,
Quae tu creasti pectora.
Qui diceris Paraclitus,
Altissimi donum Dei,
Fons vivus, ignis, cha-
ritas,

Kom, Schepper, kom, o
heil'ge Geest,
Bezoek ons all' van minst
tot meest,
Kom, en stort uw ge-
nade-kracht,
In de harten door U
voortgebracht.
Gij zijt de Trooster hoog
geroemd,
Gij wordt de gave Gods
genoemd,
De levensbron, de liefde-
gloed,

Et spiritualis unctio.	De zalving van 't oprecht gemoed.
Tu septiformis munere ,	Gij zijt van 's Vaders rechterhand
Digitus paternae dex- terae ,	De vinger, en dat waar- dig pand ,
Tu rite promissum Pa- tris ,	Die hart en tong zeer rijk begaaft ,
Sermone ditans guttura.	En met uw zeven giftén laaft.
Accende lumen sensibus,	Geef, dat uw licht onz' ziel bestraal ,
Infunde amorem cor- dibus ,	En dat uw liefde in 't harte daal ,
Infirma nostri corporis	En daar zoo zoet en krachtig werkt ,
Virtute firmans perpeti.	Dat al, wat zwak is , wordt versterkt.
Hostem repellas longius,	Verdrijf den vijand van ons af ,
Pacemque dones protin- nus ,	Verleen ons vreê in plaats van straf ,
Ductore sic te praevio ,	Geleid ons langs de rechte baan ,
Vitemus omne noxium.	Opdat wij alle kwaad ontgaan.
Per te sciamus da Pa- trem ,	Geef, dat ons door U kenbaar zij ,
Noscamus atque Filium,	De Vader, en de Zoon daarbij ;
Teque utriusque Spiri- tum ,	En dat wij U, hun beider Geest ,
Credamus omni tempore.	Belijden, dienen onbe- vreesd.

Deo

Ejus

Cum

Num
cu

Deo

Et

Sur

In

ÿ. J

e

B.

liv

lu

no

re

se

recht aders raar- zeer ftén onz' n 't en is , van in de aad U on ler e-	Deo Patri sit gloria , Ejusque soli Filio , Cum Spiritu Paraclito , Nunc et per omne saeculum. Amen.	Aan God den Vader lof en eer , Zijn eenigen Zoon ook , onzen Heer , Aan U, die onze Trooster zijt , En nu en in all' eeuwigheid. Amen.
---	---	---

In den Paaschtijd.

Deo Patri sit gloria , Et Filio , qui a mortuis Surrexit , ac Paraclito , In saeculorum saecula. Amen. ✠. Emitte Spiritum tuum, et creabuntur. (Alleluia). ℞. Et renovabis faciem terrae. (Alleluia).	Lof zij den Vader , lof den Zoon , Die opstond uit der dooden woon , Ook U , die onze Trooster zijt , In aller eeuwen eeuwigheid. Amen. ✠. Zend uwen Geest uit, en zij zullen geschapen worden. (Alleluia). ℞. En Gij zult het aanschijn der aarde vernieuwen. (Alleluia).
---	---

OREMUS.

Deus , qui corda fidelium Sancti Spiritus illustratione docuisti ; da nobis in eodem Spiritu recta sapere, et de ejus semper consolatione gau-

LAAT ONS BIDDEN.

O God, die de harten der geloovigen door de verlichting van den Heiligen Geest hebt onderwezen, geef dat wij door denzelfden Geest al wat

dere. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

recht is, smaken, en ons altijd in zijne vertroosting verheugen. Door Christus, onzen Heer.

R. Amen.

2. Bij het sluiten der Vergadering.

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Pater noster (*secreto*).

Ÿ. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

Ÿ. Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.

R. A templo sancto tuo, quod est in Jerusalem.

Ÿ. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Ÿ. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Heer, ontferm U onzer. Christus ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Onze Vader (*in stilte*).

Ÿ. En leid ons niet in bekoring.

R. Maar verlos ons van den kwade.

Ÿ. Bekrachtig, o God, hetgeen gij in ons hebt uitgewerkt.

R. Uit uwen heiligen tempel, die te Jerusalem is.

Ÿ. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

Ÿ. De Heer zij met u.

R. En met uwen geest.

OREMUS.

LAAT ONS BIDDEN.

Praesta nobis, quaesumus Domine, auxilium gratiae tuae, ut quae, te auctore, facienda co-

Wij bidden U, o Heer, verleen ons de hulp uwer genade, opdat hetgeen wij door uwe ver-

gnovimus te adjuvante ,
implere valeamus.

Agimus tibi gratias ,
omnipotens Deus , pro
universis beneficiis tuis.
Qui vivis et regnas in
saecula saeculorum.

R. Amen.

Ÿ. Oremus pro benefac-
toribus nostris.

R. Retribuere dignare ,
Domine , omnibus no-
bis bona facientibus
propter nomen tuum
vitam aeternam. Am.

Ant. Si iniquitates ob-
servaveris Domine.

Ps. 129. De profundis
clamavi ad te, Domine :
*Domine, exaudi vocem
meam.

Fiant aures tuae in-
tendentes : * in vocem
deprecationis meae.

Si iniquitatis observa-
veris, Domine : * Domi-
ne , quis sustinebit ?

Quia apud te propitia-
tio est , *et propter legem
tuam sustinui te, Domine.

lichting als onzen plicht
kennen , wij door uwen
bijstand mogen vervullen.

Wij bedanken U , o
almachtige God , voor
al uwe weldaden. Die
leeft en heerscht in de
eeuwen der eeuwen.

R. Amen.

Ÿ. Laat ons bidden voor
onze weldoeners.

R. Gewaardig U, o Heer,
aan allen, die ons om
uwen Naam weldoen,
het eeuwig leven te
schenken. Amen.

Antiph. Indien gij,
o Heer, de ongerechtig-
heden gadeslaat.

Ps. 129. Uit de diepten,
o Heer , heb ik tot U
geroepen : Heer , geef
gehoor aan mijne stem.

Laat uwe ooren luis-
teren naar de stem mijner
smeeking.

Indien gij, o Heer, de
ongerechtigheden gade-
slaat : Heer , wie zal
bestaan ?

Omdat er bij U genade
is, en om uwe wet heb
ik op U , o Heer , ver-
trouwd.

Sustinuit anima mea
in verbo ejus : * speravit
anima mea in Domino.

A custodia matutina
usque ad noctem, * speret
Israël in Domino.

Quia apud Dominum
misericordia, * et copiosa.
apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israël,
* ex omnibus iniquitati-
bus ejus.

Requiem aeternam *
dona eis Domine ,

Et lux perpetua * lu-
ceat eis.

Antiph. Si iniquitates
observaveris Domine, Do-
mine quis sustinebit?

Ÿ. A porta inferi.

R. Erue , Domine , ani-
mas eorum.

Ÿ. Domine exaudi ora-
tionem meam.

R. Et clamor meus ad
te veniat.

Ÿ. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

Deus, veniae largitor,

Mijne ziel heeft op zijn
woord vertrouwd ; mijne
ziel heeft op den Heer
gehoopt.

Van den morgenstond
tot den nacht toe, hope
Israël op den Heer.

Want bij den Heer is
barmhartigheid , en bij
Hem is overvloedige ver-
lossing.

En Hij zal Israël ver-
lossen van al zijne onge-
rechtigheden.

Heer , geef haar de
eeuwige rust.

En het eeuwige licht
verlichte haar.

Antiph. Indien Gij o
Heer , de ongerechtig-
heden gadeslaat , wie,
Heer , zal bestaan ?

Ÿ. Vande poorten der hel.
R. Verlos, o Heer, hunne
zielen.

Ÿ. Heer , verhoor mijn
gebed.

R. En mijn geroep kome
tot U.

Ÿ. De Heer zij met u.

R. En met uwen geest.

LAAT ONS BIDDEN.

O God, gever der ge-

et h
tor ,
tiam
Conq
prop
tore
tran
sem
dent
tis
bea
per

F
um
tor,
fam
ren
trib
ind
per
pli
tur
in

R.
Ÿ.

R.

v.
R.

et humanae salutis amator, quaesumus clementiam tuam, ut nostrae Congregationis fratres, propinquos et benefactores, qui ex hoc saeculo transierunt, Beata Maria semper Virgine intercedente cum omnibus Sanctis tuis, ad perpetuae beatitudinis consortium pervenire concedas.

Fidelium, Deus, omnium Conditor et Redemptor, animabus famulorum famularumque tuarum remissionem cunctorum tribue peccatorum: ut indulgentiam, quam semper optaverunt, piis supplicationibus consequantur. Qui vivis et regnas in saecula saeculorum.

R. Amen.

V. Requiem aeternam dona eis, Domine.

R. Et lux perpetua luceat eis.

V. Requiescant in pace.

R. Amen.

nade en minnaar van de zaligheid der menschen, wij smeeken uwe goeder-tierenheid, dat gij aan de broeders, bloedverwanten en weldoeners onzer vergadering, die uit deze wereld gescheiden zijn, door de voorspraak van de zalige Maria, altijd Maagd, en van al uwe heiligen verleenet, tot de gemeenschap der eeuwige zaligheid te geraken.

O God, Schepper en Verlosser aller geloovigen, verleen aan de zielen van uwe diena-ren en dienaressen de vergiffenis van alle zonden, opdat zij de kwijtschelding, welke zij altijd verlangd hebben, door godvruchtige smee-kingen verwerven. Die leeft en heerscht in de eeuwen der eeuwen.

R. Amen.

V. Heer geef haar de eeuwige rust.

R. En het eeuwige licht verlichte haar.

V. Dat zij rusten in vrede.

R. Amen.

ARTIKEL II.

Orde te volgen bij de Kleeding.

Nadat de Vergadering is begonnen, staat of zit de Priester, in koorkleed en witten stoel, voor het altaar en ondervraagt den Postulant, die geknield is:

Quid postulas?

Respondit:

Reverende Pater, ego humiliter postulo habitum Tertii Ordinis de Poenitentia, ut cum eo salutem aeternam facilius consequi valeam.

Wat verlangt gij?

Deze antwoordt:

Eerwaarde Vader, ik verzoek ootmoedig het kleed der Derde Orde van Boetvaardigheid, om daarmee gemakkelijker de eeuwige zaligheid te kunnen bekomen.

De Priester zegt hierop: Deo gratias, waarna hij eene zeer korte toespraak houdt, het heilig voornemen van den Postulant prijst en hem daarin versterkt door de verhevenheid en krachtadigheid der Derde Orde aan te toonen. Daarna keert hij zich naar het altaar, en de kleederen zegenende, zegt hij:

Ÿ. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

℞. Qui fecit coelum et terram.

Ÿ. Domine, exaudi orationem meam.

℞. Et clamor meus ad te veniat.

Ÿ. Dominus vobiscum.

℞. Et cum spiritu tuo.

Ÿ. Onze hulp is in den naam des Heeren.

℞. Die hemel en aarde gemaakt heeft.

Ÿ. Heer, verhoor mijn gebed,

℞. En mijn geroep kome tot U.

Ÿ. De Heer zij met u.

℞. En met uwen geest.

OREMUS.

Omnipotens sempiterna
 Deus, qui per mortem
 Unigeniti Filii tui Domini
 nostri Jesu Christi, mun-
 dum restaurare miseri-
 corditer dignatus es, ut
 a morte perpetua nos
 liberares, et ad gaudia
 perduceres Paradisi:
 respice, quaesumus,
 pietatis tuae oculo de-
 votam hanc familiam
 tuam, hic hodie in tuo
 nomine congregatam,
 cujus famulus tuus B.
 Franciscus, ut tibi au-
 geatur credentium nu-
 merus, extitit Institutor.
 Illam super firmam pe-
 tram, quae Christus est,
 confirma, ut ab omnibus
 turbationibus mundi,
 carnis et diaboli sit se-
 cura; et incedens per
 tuorum semitam manda-
 torum, meritis acerbis-
 simae Filii tui passionis
 et Immaculatae Matris
 ejus semper Virginis
 Mariae, ac B. P. N.
 Francisci, omniumque
 Sanctorum, gaudia ae-

LAAT ONS BIDDEN.

Almachtige, eeuwige
 God, die U in uwe barm-
 hartigheid gewaardigd
 hebt de wereld te her-
 stellen door den dood
 van uwen eeniggeboren
 Zoon, onzen Heer Jezus
 Christus, om ons van den
 eeuwigen dood te verlos-
 sen en tot de vreugden
 des hemels te voeren;
 werp, smeeken wij U,
 een genadigen oogslag
 op deze uwe godvruch-
 tige vergadering, die
 heden hier in uwen naam
 vereenigd is, waarvan
 uw dienaar, de zalige
 Franciscus, de stichter
 geweest is, ten einde
 het getal der geloovigen
 voor U te vermeerderen.
 Bevestig haar op de vaste
 steenrots, welke Christus
 is, opdat zij tegen alle
 aanvallen van de wereld,
 het vleesch en den duivel
 beveiligd zij, en den weg
 uwer geboden bewande-
 lende, door de verdien-
 sten van het smartvol
 lijden van uwen Zoon,

terna possideat. Per
eumdem Christum Do-
minum nostrum.

R. Amen.

OREMUS.

Domine Jesu Christe,
qui tegumen nostrae
mortalitatis induere, et
in praesepio pannis in-
volvi dignatus es, quique
glorioso Confessori tuo
B. P. N. Francisco tres
Ordines instituere salu-
briter inspirasti, ac eos-
dem per summos Eccle-
siae Pontifices, tui Vi-
carios, approbare fecisti,
immensam tuae clemen-
tiae largitatem suppli-
citer exoramus, ut haec
indumenta, quae idem
B. Franciscus ad poeni-
tentiae indicium, ac pro
valida contra saeculum,
carnem et daemonem
armatura commilitones
suos fratres de Poeni-
tentia in Tertio Ordine
portare constituit, bene-

enzijner Onbevleete Moe-
der, Maria, altijd Maagd,
en van onzen zaligen
Vader Franciscus en van
alle Heiligen, de eeuwige
vreugden moge genieten.
Door denzelfden Christus,
onzen Heer. R. Amen.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer Jezus Christus,
die U met onze sterfe-
lijke natuur hebt willen
bekleeden en in dekribbe
in doeken gewonden
worden, en die uwen
roemvollen belijder, on-
zen zaligen Vader Fran-
ciscus, heilrijk opgewekt
hebt, om drie Orden te
stichten en dezelve door
de Pausen der Kerk,
uwe plaatsbekleeders,
hebt doen goedkeuren,
wij smeeken ootmoedig
uwe onbegrensde goed-
heid, dat gij deze klee-
ding gelievet te zegenen
† en te heiligen †, welke
dezelfde zalige Francis-
cus gewild heeft, dat
zijne strijdgezellen, de
Broeders van Boetvaar-
digheid in de derde Orde

dice
† di
lus
tua)
pien
in
vian
rum
fidel
vivi
saeo

R
I
ont
het

re
pe
lig
†
ist
far
far
po
pr
ej

dicere †, et sanctificare † digneris, ut hic famulus tuus (*vel* haec famula tua), ea devote suscipiens, te ita induat, ut in spiritu humilitatis viam mandatorum tuorum ad mortem usque fideliter percurrat. Qui vivis et regnas in saecula saeculorum.

R. Amen.

Indien er meer te zamen zijn, die het kleed ontvangen, dan wordt, waar het noodig is, in het meervoud gezegd wat enkelvoud is uitgedrukt.

Bij de zegening van het koord zegt de Priester:

OREMUS.

Deus, qui ut servum redimeres, Filium tuum per manus impiorum ligari voluisti, benedic † quaesumus, cingulum istud; et praesta, ut famulus tuus, qui (*vel* famula tua, quae) hoc poenitentiae ligamine praecingitur, vinculorum ejusdem Domini nostri

zouden dragen, als een teeken van boetvaardigheid en als een krachtig wapen tegen de wereld, het vleesch en den duivel; opdat deze uw dienaar (*of*: deze uwe dienaar) dezelve godvruchtig aannemende, zich zoodanig met U bekleede, dat hij (*of*: zij) in den geest van ootmoedigheid tot den dood toe getrouw den weg uwer geboden bewandele. Die leeft en heerscht in de eeuwen der eeuwen. R. Amen.

LAAT ONS BIDDEN.

O God, die om den slaaf vrij te koopen, geweld hebt, dat uw Zoon door de handen van goddeloozen gebonden werd; wij bidden U, zegen † dit koord, en geef, dat uw dienaar (*of*: uwe dienaar), die zich met dien band van boetvaardigheid omgordt, altijd de

Jesu Christi perpetuo memor existat, tuisque semper obsequiis alligatum (*vel alligatum*) se esse cognoscat. Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum.

R. Amen.

Zonder iets te zeggen besproeit de Priester het habijt en het koord met wijwater. (1) Daarna op den ondersten trap of boven voor het altaar neergeknield, heft hij den lofzang Veni Creator aan (zieblad. 53) dien hij afwisselend met alle omstanders tot aan het einde leest of zingt. Dan keert hij zich tot den Postulant, die voor het altaar is neergeknield, en zegt:

Exuat te Dominus veterem hominem cum actibus suis, et cor tuum avertat a saeculi pompis quibus abrenunciasti, dum Baptismum suscepisti.

R. Amen.

koorden van denzelfden Jezus Christus, onzen Heer, indachtig zij, en zich zelve altijd aan uwen dienst verbonden beschouwe. Door denzelfden Jezus Christus, uwen Zoon, onzen Heer, die met U leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes, God, in alle eeuwen der eeuwen.

R. Amen.

De Heer ontkleede u van den ouden mensch met zijne werken, en keere uw hart af van de ijdelheden der wereld, waaraan gij verzaakt hebt, toen gij het Doopsel ontvingt. R. Amen.

(1) Slechts het *eerste* scapulier en koord, dat ieder lid der Derde Orde bij zijne inkleeding ontvangt, behoeft gewijd of gezegend te worden; men kan dus na de inkleeding dit gewijd scapulier of koord door een ander niet-gewijd vervangen.

Het habijt of scapulier opleggende , zegt hij :

Induat te Dominus
novum hominem , qui
secundum Deum creatus
est in justitia et sancti-
tate veritatis.

R. Amen.

De Heer bekleede u
met den nieuwen mensch,
die naar God geschapen
is in ware rechtvaardig-
heid en heiligheid.

R. Amen.

Hem daarna het koord aangevende , zegt hij :

Praecingat te Domi-
nus cingulo puritatis ,
et extinguat in lumbis
tuis humorem libidinis ,
ut maneat in te virtus
continentiae et castitatis.

R. Amen.

De Heer omgorde u
met het koord van zui-
verheid , en doove in
uwe lendenen de begeer-
lijkheid uit , opdat de
deugd van onthouding
en zuiverheid in u blijve.

R. Amen.

*Eindelijk geeft hij hem de brandende kaars met
deze woorden :*

Accipe , Frater caris-
sime (vel Soror carissi-
ma) , lumen Christi , in
signum immortalitatis
tuae , ut mortuus (vel
mortua) mundo , Deo
vivas , fugiens opera
tenebrarum. Exurge a
mortuis , et illuminabit
te Christus.

R. Amen.

Ontvang , beminde broe-
der (of zuster) , het licht
van Christus , tot teeken
uwer onsterfelijkheid ,
opdat gij gestorven aan
de wereld , voor God
levet , door de werkender
duisternis te vluchten.
Sta op van de dooden , en
Christus zal u verlichten.

R. Amen.

Ten slotte keert zich de Priester wederom tot het altaar en heft den Psalm aan :

Laudate Dominam omnes gentes, laudate eum omnes populi.

Quoniam confirmata est super nos misericordia ejus: et veritas Domini manet in aeternum.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto.

Sicut erat in principio, et nunc et semper, et in saecula saeculorum.

Amen.

Ÿ. Confirma hoc Deus quod operatus es in nobis.

R. A templo sancto tuo, quod est in Jerusalem.

Ÿ. Salvum fac servum tuum (vel salvam fac famulam tuam).

R. Deus meus, sperantem in te.

Ÿ. Mitte ei Domine auxilium de Sancto.

R. Et de Sion tuere eum (vel eam).

Ÿ. Nihil proficiat inimicus in eo (vel in ea).

Looft den Heer, alle natiën, looft Hem, alle volkeren.

Want groot is zijne barmhartigheid jegens ons, en eeuwig duurt des Heeren trouw.

Glorie zij den Vader, en den Zoon enden H. Geest.

Gelijk het was in het begin, en nu en altijd en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Ÿ. Bekrachtig, o God, hetgeen Gij in ons hebt uitgewerkt.

R. Uit uwen heiligen tempel, die te Jerusalem is.

Ÿ. Behoed uwen dienaar (of uwe dienaressen).

R. Die op U hoopt, o mijn God.

Ÿ. Zend hem (of haar), o Heer, hulp uit uw heiligdom.

R. En bescherm hem (of haar) uit Sion.

Ÿ. De vijand winne niets op hem (of haar).

R. I
no
ei.

Ÿ. tic

R. te

Ÿ. R.

D

Deur

quo

dunt

sanc

hilq

cibu

assis

lum

mul

sanc

poer

imp

bus

corp

defe

in s

fine

ut

rem

con

R. Et filius iniquitatis
non apponat nocere
ei.

Ÿ. Domine, exaudi ora-
tionem meam.

R. Et clamor meus ad
te veniat.

Ÿ. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

Deus misericordiae,
Deus pietatis, Deus a
quo bona cuncta procedunt,
sine quo nihil sanctum inchoatur,
nihilque perficitur, precibus
nostris benignus assiste,
et hunc famulum tuum (*vel hanc famulam tuam*),
cui in tuo sancto nomine
sacrum poenitentiae habitum
imposuimus, ab omnibus
periculis mentis et corporis
tua protectione defende,
et concede ei in sancto proposito,
ad finem usque perseverare,
ut peccatorum suorum remissione
percepta, ad consortium electorum

R. En de zoon der ongerechtigheid
onderneme het niet hem (*of haar*)
te schaden.

Ÿ. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

Ÿ. De Heer zij met u.

R. En met uwen geest.

LAAT ONS BIDDEN.

O God van barmhertigheid,
God van genade, God van wien
alle goed voortkomt, zonder
wien niets heiligs ondernomen
of voltrokken wordt, verhoor
goedgunstig onze gebeden en
bescherm dezen uwen dienaar
(*of deze uwe dienaressen*), dien
(die) wij in uwen heiligen naam
met het heilig kleed der
boetvaardigheid bekleed hebben,
tegen alle gevaren der ziel
en des lichaams, en verleen hem
(*of haar*) in zijn (*of haar*)
heilig voornemen ten einde
toe te volharden, opdat hij
(*of zij*) de ver-

tuorum prevenire mereatur.

Deus, qui per immaculatam Virginis Conceptionem, dignum Filio tuo habitaculum praeparasti: quaesumus; ut qui ex morte ejusdem Filii tui praevisa, eam ab omni labe praeservasti, nos quoque mundos, ejus intercessione, ad te pervenire concedas.

Deus, qui mira Crucis mysteria in tuo devotissimo confessore B. Francisco multiformiter demonstrasti, da famulis tuis, ipsius semper exempli sectari, et assidua ejusdem Crucis meditatione muniri.

giffenis zijner (of harer) zonden bekomen hebbende, tot het gezelschap uwer uitverkorenen verdiene te geraken.

O God, die door de Onbevleete Ontvangenis der H. Maagd eene waardige woonplaats voor uwen Zoon hebt voorbereid; wij bidden U, dat Gij, die, wegens het voorzien van den dood van dienzelfden uwen Zoon, haar van alle smet bewaard hebt, ook ons verleenet door hare voorspraak vlekkeloos tot U te geraken.

O God, die in uwen van liefde brandenden belijder, den zaligen Franciscus, de wondervolle geheimen van het Kruis op veelvuldige wijze hebt doen uitschijnen, geef aan uwe dienaren, dat zij altijd zijne voorbeelden volgen, en zich door de aanhoudende overweging van datzelfde Kruis versterken.

De
cum
de
coele
trans
sumu
cessi
Jesu
facia
tes.
et
Spir
per
culo

R-

T
lium
illus
prec
nos
spic
per
Per
nos

R

Voor een Broeder.

Deus, qui B. Ludovicum Confessorem tuum de terreno regno ad coelestis regni gloriam transtulisti; ejus, quae sumus, meritis et intercessione, Regis Regum Jesu Christi Filii tui, facias nos esse consortes. Qui tecum vivit et regnat, in unitate Spiritus Sancti Deus, per omnia saecula saeculorum.

R. Amen.

O God, die uwen Belijder den H. Ludovicus, van een aardsch koninkrijk tot de glorie van het hemelrijk hebt overgevoerd; wij smeeken U door zijne verdiensten en voorspraak, maak ons deelgenooten van den Koning der Koningen, Jezus Christus, uwen Zoon. Die met U leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes, God, in alle eeuwen der eeuwen.

R. Amen.

Voor eene Zuster.

Tuorum corda fidelium, Deus miserator, illustra, et B. Elisabeth precibus gloriosis, fac nos prospera mundi despicere, et coelesti semper consolatione gaudere. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

O barmhartige God, verlicht de harten uwer geloovigen, en doe ons door de roemvolle voorspraak van de zalige Elisabeth den voorspoed der wereld verachten en de hemelsche vertroosting altijd genieten. Door Christus onzen Heer.

R. Amen.

Hierna zegt de Visitator :

✠. Domine, exaudi orationem meam.	✠. Heer, verhoor mijn gebed.
R. Et clamor meus ad te veniat.	R. En mijn geroep kome tot U.
✠. Benedicamus Domino.	✠. Laat ons den Heer zegenen.
R. Deo gratias.	R. God zij gedankt.

Zich tot de omstanders keerende, zegent hij allen, zeggende :

Benedictio Dei omnipotentis, Patris et Filii
✠ et Spiritus Sancti, descendat super vos, et maneat semper.

R. Amen.

De zegen van den almachtigen God, den Vader en den Zoon ✠ en den H. Geest dale over u neder, en blijve altijd.

R. Amen.

Na het sluiten der plechtigheid, worden naam en voornaam, land en woonplaats van den Novice (of der Novice) en de dag der kleeding in een Register opgeschreven in dezer voege :

Anno Domini . . . . .
mense . . . die . . . . . ;
in Ecclesia N . . . . . (vel
oratorio vel in loco
decenti domus. . . . .) ,
praesente Fratrum (vel

In het jaar des Heeren . . . . ., den . . . der maand . . . . . in de Kerk N . . . . . (of bidplaats of op eene geschikte plaats in het huis. . . . .) in tegen-

Sororum) Congregati-
one :

Infrascriptus ego N.
Director (vel Sacerdos
facultate munitus, aut
Visitor aut Gardi-
anus habitum Tertii
Ordinis Poenitentium S.
Francisci imposui Do-
mino N. N. vel Domi-
nae N. N.), habenti
domicilium in civitate
.... (vel loco ....).

In quorum fidem ego
scripsi.

woordigheid van de
Congregatie der Broe-
ders (of Zusters) :

Heb ik ondergetee-
kende, N. Directeur (of
Priester van de vereisch-
te bevoegdheid voorzien,
of Visitor, of Gardi-
aan) het kled der Derde
Orde der Boetvaardigen
van den H. Franciscus
opgelegd aan den Heer
N. N. (of Mejuffrouw
N. N.) woonachtig in
de gemeente .... (of in
de plaats ....).

Tot bevestiging daar-
van heb ik onderteekend.

ARTIKEL III.

Orde te onderhouden bij de Professie.

1. Op den dag der Professie houdt men eene plechtige vergadering en men versiert het Altaar als bij een feest. De Novice, gekleed met het volledig habijt der Orde, indien het kan geschieden of dragende uiterlijk scapulier en koord, knielt voor het Altaar op den grond neder; de Priester in koorkleed en witten stoel knielt op den voet van het altaar en heft den Lofzang aan: Veni Creator Spiritus etc. (zoaals op bladz. 53.)

Ÿ. Emitte Spiritum tuum
et creabuntur. (Alle-
luia.)

℞. Et renovabis faciem
terrae. (Alleluia.)

OREMUS.

Deus, qui corda fide-
lium Sancti Spiritus il-
lustratione docuisti; da
nobis in eodem Spiritu
recta sapere, et de ejus
semper consolatione gau-
dere.

Da, quaesumus, Do-
mine, huic famulo tuo
(*vel* huic famulae tuae),
quem (*vel* quam) Ordinis
habitu decorare jam di-
gnatus es, ad inchoati
operis perfectionem feli-
citer pervenire. Per
Christum Dominum nos-
trum.

℞. Amen.

2. *De Priester, voor het altaar gezeten, vraagt
vervolgens den Novice die voor hem ligt nedergekniel:*

Ÿ. Zend uwen Geest uit,
en zij zullen gescha-
pen worden. (Alleluia.)

℞. En Gij zult het aan-
schijn der aarde ver-
nieuwen. (Alleluia.)

LAAT ONS BIDDEN.

O God, die de harten
der geloovigen door de
verlichting van den Hei-
ligen Geest hebt onder-
wezen, geef dat wij door
denzelfden Geest al wat
recht is, smaken, en ons
altijd in zijne vertroos-
ting verheugen.

Geef, bidden wij U,
o Heer, aan dezen uwen
dienaar (deze uwe die-
nares), dien (die) Gij U
reeds gewaardigd hebt
met het kleed der Orde
te versieren, dat hij (*of*
zij) gelukkig tot de vol-
trekking van het begon-
nen werk moge komen.
Door Christus onzen
Heer.

℞. Amen.

Frater N.... (vel Soror N....), quid postulas?

Broeder N.... (of Zuster N....), wat verlangt gij?

Respondet :

Deze antwoordt :

Rev. Pater, postulo admitti ad sanctam professionem in Tertio Ordini S. Francisci, ut in eo usque ad mortem Deo serviam.

Eerwaarde Vader, ik verzoek te worden toegelaten tot de heilige professie in de Derde Orde van den heiligen Franciscus, om daarin God te dienen tot den dood toe.

De Priester zegt : Deo gratias , spreekt daarna met weinige woorden over de verhevenheid der professie , die men op het punt staat uit te spreken , uitdrukkelijk verklarende dat deze Professie noch eene belofte noch eene uitdrukkelijke verplichting onder straf van zonde bevat , en dat volgens den Regel zelven en volgens de verklaring van den H. Stoel , de leden der Derde Orde onder geen enkel opzicht eenige andere verplichting in geweten op zich nemen , dan de overige Christenen . Evenwel prijst en bevestigt hij den ijver van den Novice , wijzende door eenig voorbeeld der Heiligen , op de heilzame uitwerkselen der Professie of makende volgens omstandigheden andere overwegingen . Na deze korte aanmoediging , spreekt de Novice nedergeknield voor den Priester met gevouwen handen het volgende formulier van professie uit :

Ego N. coram Deo omnipotente , ad honorem Immaculatæ B. V. Mariæ, et B. Patris Francisci omniumque Sanctorum , promitto servare mandata Dei toto tempore vitæ meæ , et Regulam Tertii Ordinis , ab eodem Beato Francisco institutam , juxta formam a Nicolao Papa Quarto et a Leone Decimotertio confirmatam ; item satisfacere ad Visitoris placitum pro transgressionibus contra eandem Regulam commissis.

Ik N. beloof voor God almachtig, ter eere der Heilige Onbevleete Maagd Maria en van den Heiligen Vader Franciscus en van alle Heiligen, geheel mijn leven Gods geboden te onderhouden en den Regel der Derde Orde, door denzelfden Heiligen Franciscus ingesteld, volgens den vorm, welke door Paus Nicolaus den Vierde en Leo den Dertiende is bekrachtigd; tevens beloof ik, volgens goedvinden van den Visitor te voldoen voor de overtredingen, die ik tegen dezen Regelmogt begaan.

De Priester voegt hierbij:

Et ego ex parte Dei,
si haec observaveris,
promitto tibi vitam
aeternam. In nomine
Patris, et Filii ✠ et
Spiritus Sancti.

R. Amen.

En ik beloof u van
Gods wege, indien gij
dat zult hebben onder-
houden, het eeuwig leven.
In den naam des Vaders,
en des Zoons ✠ en des
H. Geestes.

R. Amen.

3. *Terwijl allen staan, wordt de Lofzang Te Deum Laudamus gezongen en alle medebroeders (of als hun getal te groot is, alleen de Discreten of raadsleden) wenschen den nieuwgeprofeste, de een na den andere den vrede, zeggende: Pax tecum, waarop hij antwoordt: et cum spiritu tuo; evenzoo handelen de Zusters met hare mede-Zuster.*

Te Deum Laudamus.

Te Deum laudamus,
te Dominum confitemur.

Te aeternum Patrem,
omnis terra veneratur.

Tibi omnes Angeli,
tibi coeli et universae
potestates.

Tibi Cherubim et Seraphim
incessabili voce
proclamant:

Sanctus, Sanctus,
Sanctus, Dominus Deus
Sabaoth.

U, o God! loven wij:
U, o Heer, belijden wij.

U, eeuwige Vader,
eert de gansche aarde.

U roepen al de Engelen,
U de Hemelen
en al de Machten.

U de Cherubijnen en
Seraphijnen onophoudelijk toe:

Heilig, Heilig, Heilig,
de Heer God der
Heerscharen.

Pleni sunt coeli et
terra majestatis gloriae
 tuae.

Te gloriosus Aposto-
lorum chorus,

Te Prophetarum lau-
dabilis numerus,

Te Martyrum candida-
tus laudat exercitus.

Te per orbem terra-
rum sancta confitetur
Ecclesia.

Patrem immensae ma-
jestatis;

Venerandum tuum
verum et unicum Fili-
um;

Sanctum quoque Pa-
raclitum Spiritum.

Tu Rex gloriae,
Christe.

Tu Patris sempiternus
es Filius.

Tu, ad liberandum
suscepturus hominem,
non horruisti Virginis
uterum.

Tu, devicto mortis
aculeo, aperuisti cre-
dentibus regna caelorum.

Hemel en aarde zijn
vol van de majesteit
uwer glorie.

Het glorierijke koor
der Apostelen,

Het lofwaardig getal
der Profeten,

Het blinkende heer
der martelaren looft U.

U belijdt de H. Kerk,
geheel de aarde door.

U, Vader van onein-
dige glorie,

Uwen hoogwaardigen
waren en eenigen Zoon.

Alsmede den Vertroos-
ter, den H. Geest.

Christus, Gij zijt de
Koning der glorie,

Gij zijt de eeuwige
Zoon des Vaders,

Gij hebt, wanneer gij
om den mensch te ver-
lossen de menschheid
zoudt aannemen, den
schoot eener Maagd niet
geschroomd.

Gij hebt, nadat Gij
den schicht des doods
overwonnen hadt, voor
de geloovigen het rijk
der hemelen geopend.

Tu ad dexteram Dei
sedes in gloria Patris.

Judex crederis esse
venturus.

Te ergo, quaesumus,
tuis famulis subveni,
quos pretioso sanguine
redemisti.

Aeterna fac cum
Sanctis tuis in gloria
numerari.

Salvum fac populum
tuum, Domine, et bene-
dic haereditati tuae.

Et rege eos, et extolle
illos usque in aeternum.

Per singulos dies be-
nedicimus te.

Et laudamus nomen
tuum in saeculum, et in
saeculum saeculi.

Dignare, Domine, die
isto sine peccato nos
custodire.

Miserere nostri, Domi-
ne, miserere nostri.

Fiat misericordia tua,
Domine, super nos,
quemadmodum speravi-
mus in te.

Gij zit aan de rechter-
hand Gods, in de glorie
des Vaders.

Wij gelooven, dat Gij
als Rechter zult komen.

Wij bidden U dan, kom
uwe dienaren te hulp,
die Gij door uw dierbaar
Bloed verlost hebt.

Geef, dat zij, in de
eeuwige glorie, onder
het getal uwer Heiligen
mogen zijn.

Heer, maak uw volk
zalig en zegen uw erf-
deel.

En bestuur hen, en
verhef hen tot in eeuwig-
heid.

Elken dag loven wij U.

En wij prijzen uwen
Naam in eeuwigheid,
en in eeuwigheid der
eeuwigheden.

Gewaardig U, o Heer,
ons heden zonder zonde
te bewaren.

Ontferm U onzer, Heer,
ontferm U onzer.

Laat, o Heer, uwe
barmhartigheid over ons
komen, gelijk wij op U
gehoopt hebben.

In te, Domine, speravi: non confundar in aeternum.

Op U, o Heer, heb ik mijne hoop gesteld: in eeuwigheid zal ik niet beschaamd worden.

4. Nadat het Te Deum is gezongen, volgt:

Ÿ. Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.

Ÿ. Bekrachtig, o God, hetgeen Gij in ons hebt uitgewerkt.

R. A templo sancto tuo, quod est in Jerusalem.

R. Uit uwen heiligen tempel, die te Jerusalem is.

Ÿ. Salvum fac servum tuum (vel salvam fac famulam tuam).

Ÿ. Behoed uwen dienaar (of uwe dienaressen).

R. Deus meus sperantem in te.

R. Die op U hoopt, o mijn God.

Ÿ. Mitte ei Domine auxilium de Sancto.

Ÿ. Zend hem (of haar), o Heer, hulp van uit uw heiligdom.

R. Et de Sion tuere eum (vel eam).

R. En bescherm hem (of haar) uit Sion.

Ÿ. Nihil proficiat inimicus in eo (vel in ea).

Ÿ. De vijand winne niets op hem (of haar).

R. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

R. En de Zoon der ongerechtigheid onderneeme het niet hem (of haar) te schaden.

Ÿ. Domine exaudi orationem meam.

Ÿ. Heer, verhoor mijn gebed.

R. Et clamor meus ad te veniat.

R. En mijn geroep kome tot U.

Ÿ. Dominus vobiscum.

Ÿ. De Heer zij met u.

R. Et cum spiritu tuo.

R. En met uwen geest.

OREMUS.

Deus, eujus misericordiae non est numerus et bonitatis infinitus est thesaurus, piisimae majestati tuae pro collatis donis gratias agimus, tuam semper elementiam exorantes, ut qui peccantibus postulata concedis, eosdem non deserens ad praemia futura disponas.

Deus, qui per immaculatam Virginis Conceptionem, dignum Filio tuo habitaculum praeparasti, quaesumus, ut qui ex morte ejusdem Filii tui praevisa, eam ab omni labe praeservasti, nos quoque mundos, ejus intercessione, ad te pervenire concedas.

Domine Jesu Christe, qui frigescente mundo, ad inflammandum corda nostra tui amoris igne,

LAAT ONS BIDDEN.

O God, wiens barmhartigheden zonder tal zijn en wiens goedheid een onuitputbare schat is, wij brengen dank aan uwe weldadige Majesteit voor de verleende weldaden, en smeecken voortdurend uwe goedertierenheid, dat Gij, die aan de biddenden geeft hetgeen zij U vragen, hen nimmer verlaat, maar hen tot de toekomstige belooningen geschikt maket.

O God, die door de Onbevleete Ontvangenis der H. Maagd eene waardige woonplaats voor uwen Zoon hebt voorbereid; wij bidden U, dat Gij, die, wegens het voorzien van den dood van dienzelfden uwen Zoon, haar van alle smet bewaard hebt, ook ons verleenet door hare voorspraak vlekkeloos tot U te geraken.

O Heer Jezus Christus, die toen de wereld in de liefde verkoelde, om onze harten door het vuur uwer

in carne beatissimi Patris nostri Francisci passionis tuae sacra stigmata renovasti; concede propitius: ut ejus meritis et precibus, crucem jugiter feramus, et dignos fructus poenitentiae faciamus.

liefde te ontsteken, de heilige teekenen van uw lijden in het lichaam van onzen allerzaligsten Vader Franciscus vernieuwd hebt, geefgenadig, dat wij door zijne verdiensten en gebeden het kruis gedurig mogen dragen en waardige vruchten van boetvaardigheid voortbrengen.

Voor een Medebroeder.

Deus, qui B. Ludovicum Confessorem tuum de terreno regno ad coelestis regni gloriam transtulisti; ejus, quaesumus, meritis et intercessione, Regis Regum Jesu Christi Filii tui facias nos esse consortes.

O God, die uwen Belijder, den H. Ludovicus, van een aardsch koninkrijk tot de glorie van het hemelrijk hebt overgevoerd; wij smeeken U, door zijne verdiensten en voorspraak, maak ons deelgenooten van den Koning der koningen, Jezus Christus, uwen Zoon.

Voor een Medezuster.

Tuorum corda fidelium, Deus miserator, illustra; et B. Elisabeth precibus gloriosis, fac

O barmhartige God, verlicht de harten uwer geloovigen, en doe ons door de roemvolle voor-

nos prospera mundi despiciere, et coelesti semper consolatione gaudere.

Deus, qui famulum tuum (*vel* famulam tuam) a vanitate saeculi conversum (*vel* conversam) ad bravium supernae vocationis assequendum accendis; pectori ejus illabere, et gratiam tuam, qua in te perseveret, illi infunde: ut protectionis tuae munitus (*vel* munita) praesidiis, quod te donante promisit, adimpleat, et sancte vivendi aliis semper exemplum praebens ad ea, quae perseverantibus promissa sunt, aeterna praemia perveniat. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti Deus per omnia saecula saeculorum.

R. Amen.

spraak van de zalige Elisabeth den voorspoed der wereld verachten en de hemelsche vertroosting altijd genieten.

O God, die uwen dienaar (*of* uwe dienaar) van de ijdelheid der wereld hebt afgetrokken en opwekt om de kroon der hemelsche roeping te bekomen, daal in zijn (*of* haar) hart neder en stort er de genade van volharding in, opdat hij (*of* zij) door de hulp uwer bescherming versterkt, volbrengt wat hij (*of* zij) door uwe genade beloofd heeft, dat hij (*of* zij) aan de anderen altijd een voorbeeld van heiligen levenswandel geve en tot de eeuwige belooningen gerake, welke beloofd zijn aan hen, die volharden. Door onzen Heer Jezus Christus, uwen Zoon, die met U leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes, God door alle eeuwen der eeuwen.

R. Amen.

Daarna geeft de priester den nieuwgeprofeste den zegen, dien de H. Vader Franciscus uitsprak over zijnen leerling :

Benedicat tibi Dominus, et custodiat te. Ostendat Dominus faciem suam tibi, et miseretur tui. Convertat Dominus vultum suum ad te, et det tibi pacem. — Dominus te benedicat ✠. Amen.

De Heer zegene u, en beware u. De Heer toone u zijn aanschijn en ontferme zich over u. De Heer wende zijne oogen tot u en verleene u vrede. Dat de Heer u zegene ✠. Amen.

Hierna zegent hij allen :

Benedictio Dei omnipotentis, Patris, et Filii ✠ et Spiritus Sancti descendat super vos, et maneat semper.

De zegen van den Almachtigen God, den Vader en den Zoon ✠ en den H. Geest dale over u neder en blijve altijd.

R. Amen.

R. Amen.

Ten slotte geeft hij den nieuwgeprofeste de voeten van het kruisbeeld te kussen ten teeken der eeuwige liefde tot Jezus en van het altijddurend verbond.

5. *Na het sluiten der Vergadering schrijft men onmiddellijk in het register der Professie het bewijs der gedane Professie in dezer voege :*

Infrascriptus ego N.,
Director (vel Sacerdos)
ad professionem in Tertio

Ik ondergeteekende N.
Directeur (of Priester)
heb tot de professie der

Ordine Poenitentium S. Francisci admisi N. N., qui receperat habitum anno . . . . , mense . . . . die . . . . In quorum fide etc.

Derde Orde van Boetvaardigen van den H. Franciscus toegelaten N. N., die den . . . . der maand . . . . van het jaar . . . . het kleed heeft ontvangen. Tot bevestiging daarvan enz.

Volgt de handteekening van den Pater Directeur of van den behoorlijk gemachtigten Priester.

In gevaar van sterven is het den Novice vergund de professie te vervroegen en die zelfs te doen voor elken biechtvader, indien een gevolmachtigd Priester niet gemakkelijk te bekomen is (want de Generale Ministers hebben verklaard, dat in dit geval iedere biechtvader gemachtigd is); deze vervroegde professie moet echter niet in het Register worden ingeschreven alvorens de Broeder (of Zuster) is gestorven; mocht hij (of zij) herstellen, dan moet de professie opnieuw afgelegd en eerst dan ingeschreven worden.

ARTIKEL IV.

Bijzondere vergadering of conferentie der Raadsleden.

Eens in de maand zullen de Pater Visitor of Bestuurder, de Minister en allen, die eenig ambt of bediening hebben, alsook de andere raadsleden afzonderlijk vergaderen. De Pater Directeur, of Visitor, of Gardiaan is Voorzitter; de Minister, de andere ambtbekleeders en de raadsleden nemen plaats volgens hunnen rang en bidden:

Veni, Sancte Spiritus, reple tuorum corda fidelium, et tui amoris in eis ignem accende.

Sub tuum praesidium confugimus, sancta Dei Genitrix: nostras deprecationes ne despicias in necessitatibus nostris; sed a periculis cunctis libera nos semper, Virgo gloriosa et benedicta.

Respice, beate Pater Francisce, de excelso coelorum habitaculo, et deprecare pro populo tuo, populo quem elegisti, ut serviat coram te omni tempore in ministerio Domini.

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Pater noster, (*secretò*).

ÿ. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

ÿ. Memor esto Congregationis tuae.

R. Quam possedisti ab initio.

Kom, Heilige Geest, vul de harten uwer geloovigen, en ontsteek daarin het vuur uwer liefde.

Onder uwe bescherming nemen wij onze toevlucht, o Heilige Moeder Gods; verstoot onze gebeden niet in onzen nood, maar verlos ons altijd van alle gevaren, o gloriejke en gezegende Maagd.

Zie, o gelukzalige Vader Franciscus, van uit de hooge hemelsche woning neder, en spreek ten beste voor uw volk, het volk, hetwelk gij uitgekozen hebt, om onder uwe oogen ten allen tijden den Heer te dienen.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Onze Vader, (*in stilte*).

ÿ. En leid ons niet in bekoring.

R. Maar verlos ons van den kwade.

ÿ. Wees uwer vergadering indachtig.

R. Die U van het begin heeft toebehoord.

ÿ. I
tio

R. te

ÿ. D
R. E

M

sum

tuae

ut v

ager

rect

mus

min

R

Kyr

Chr

Kyr

Pat

ÿ.

t

R.

ŷ. Domine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

ŷ. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

Mentes nostras, quæsumus Domine, lumine tuæ claritatis illustra, ut videre possimus quæ agenda sunt, et quæ recta sunt agere valeamus. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

ŷ. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot u.

ŷ. De Heer zij met u.

R. En met uwen geest.

LAAT ONS BIDDEN.

Wij bidden U, o Heer, bestraal onze harten met het licht uwer klaarheid opdat wij mogen kennen wat wij moeten doen en doen wat recht is. Door Christus onzen Heer.

R. Amen.

Bij het sluiten der Conferentie bidt men :

Kyrie eleison.
Christe eleison.

Kyrie eleison.
Pater noster (*secreto.*)

ŷ. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

ŷ. Confirma hoc, Deus, quod operatus es in nobis.

Heer, ontferm U onzer.
Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.
Onze Vader (*in stilte.*)

ŷ. En leid ons niet in bekoring.

R. Maar verlos ons van den kwade.

ŷ. Bekrachtig, o God, hetgeen Gij in ons hebt uitgewerkt.

R. A templo sancto tuo,
quod est in Jerusalem.

Ÿ. Domine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Ÿ. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

Praesta nobis, quae sumus Domine, auxilium gratiae tuae, ut quae, te auctore, facienda cognovimus, te adjuvante, implere valeamus.

Deus, sine quo nihil est validum, nihil sanctum, multiplica super nos misericordiam tuam, ut te rectore, te duce, sic transeamus per bona temporalia, ut non amittamus aeterna. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Agimus Tibi gratias, omnipotens Deus, pro universis beneficiis tuis: qui vivis et regnas in saecula saeculorum.

R. Amen.

R. Uituwen heiligen tempel, die te Jerusalem is.

Ÿ. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot u.

Ÿ. De Heer zij met u.

R. En met uwen geest.

LAAT ONS BIDDEN.

Wij bidden U, o Heer, verleen ons de hulp uwer genade, opdat hetgeen wij door uwe verlichting als onzen plicht kennen, wij door uwen bijstand mogen vervullen.

O God, zonder wien niets krachtig, niets heilig is, schenk ons uwe overvloedige barmhartigheid, opdat wij, onder uwe bestiering en geleiding, zulk gebruik maken van de tijdelijke goederen, dat wij de eeuwige niet verliezen. Door Christus, onzen Heer. Amen.

Wij bedanken U, o almachtige God, voor al uwe weldaden: Die leeft en heerscht in de eeuwen der eeuwen.

R. Amen.

<p>✠. Benedicamus Domino.</p> <p>R. Deo gratias.</p> <p>✠. Et fidelium animae per misericordiam Dei requiescant in pace.</p> <p>R. Amen.</p>	<p>✠. Laat ons den Heer zegenen.</p> <p>R. God zij gedankt.</p> <p>✠. En dat de zielen der geloovigen door Gods barmhartigheid in vre- de rusten.</p> <p>R. Amen.</p>
--	---

ARTIKEL V.

Verkiezingen.

Men zingt of leest den lofzang: Veni Creator Spiritus, etc. (zie bladz. 53. (1))

Na de verkiezing en het afkondigen van de namen der gekozenen, zingt men den lofzang Te Deum laudamus (zie bladz. 75).

Hierna:

<p>✠. Confirma hoc, Deus, quod operatus es in nobis.</p> <p>R. A templo sancto tuo, quod est in Jerusalem.</p> <p>✠. Ora pro nobis, Sancta Dei Genitrix.</p> <p>R. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.</p>	<p>✠. Bekrachtig, o God, hetgeen Gij in ons hebt uitgewerkt.</p> <p>R. Uit uwen heiligen tempel, die te Jeru- salem is.</p> <p>✠. Bid voor ons, heilige Moeder Gods.</p> <p>R. Opdat wij waardig worden der beloften van Christus.</p>
--	--

(1) In bijzondere gevallen kan de Bestuurder de wijze van kiezen regelen volgens den eisch der omstandigheden, zelfs zou hij, wanneer de goede orde en vrede dit vorderen, ambtshalve de benoemingen kunnen doen. P. Maxentius, *Voll. Handboek* bl. 339, 340. Cfr. N. Rev. theol. XV. 371.

Ÿ. Signasti, Domine, servum tuum Franciscum.

R. Signis redemptionis nostrae.

Ÿ. Domine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Ÿ. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

Deus, cujus misericordiae non est numerus et bonitatis infinitus est thesaurus; piissimae majestati tuae pro collatis donis gratias agimus, tuam semper clementiam exorantes, ut, qui peccatis postulata concedis, eosdem non deserens, ad praemia futura disponas.

Deus, qui per immaculatam Virginis Conceptionem dignum Filio tuo habitaculum praeparasti: quaesumus; ut

Ÿ. Gij hebt, o Heer, uwen dienaar Franciscus geteekend.

R. Met de teekenen onzer verlossing.

Ÿ. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

Ÿ. De Heer zij met u.

R. En met uwen geest.

LAAT ONS BIDDEN.

O God, wiens barmhartigheden zonder tal zijn en wiens goedheid een onuitputbare schat is, wij brengen dank aan uwe weldadige Majesteit voor de verleende weldaden, en smeeken voortdurend uwe goedertierenheid, dat Gij, die aan de biddenden geeft hetgeen zij u vragen, hen nimmer verlaat, maar hen tot de toekomstige belooningen geschikt maket.

O God, die door de Onbevleete Ontvangenis der H. Maagd eene waardige woonplaats voor uwen Zoon hebt voorbe-

qui ex morte ejusdem Filii tui praevisa, eam ab omni labe praeservasti, nos quoque mundos, ejus intercessione, ad te pervenire concedas.

Domine Jesu Christe, qui, frigescente mundo, ad inflammandum corda nostra tui amoris igne, in carne beatissimi Patris nostri Francisci passionis tuae sacra Stigmata renovasti: concede propitius, ut, ejus meritis et precibus, crucem jugiter feramus, et dignos fructus poenitentiae faciamus. Qui vivis et regnas in saecula saeculorum.

R. Amen.

Ÿ. Benedicamus Domino.

R. Deo gratias.

Benedictio Dei omnipotentis, Patris et Filii ✠ et Spiritus Sancti de-

reid; wij bidden U, dat Gij, die, wegens het voorzien van den dood van dienzelfden uwen Zoon, haar van alle smet bewaard hebt, ook ons verleenet door hare voorspraak vlekkeloos tot U te geraken.

O Heer Jezus Christus, die toen de wereld in de liefde verkoelde, om onze harten door het vuur uwer liefde te ontsteken, de heilige teekenen van uw lijden in het lichaam van onzen allerzaligsten Vader Franciscus vernieuwd hebt, geef genadig, dat wij door zijne verdiensten en gebeden het kruis gedurig mogen dragen en waardige vruchten van boetvaardigheid voortbrengen. Die leeft en heerscht in de eeuwen der eeuwen.

R. Amen.

Ÿ. Laat ons den Heer zegenen.

R. God zij gedankt.

De zegen van den almachtigen God, den Vader en den Zoon ✠ en

scendat super vos et ma-
neat semper.

R. Amen.

den H. Geest dale over
u neder en blijve altijd.

R. Amen.

*Bij de Verkiezingen der Zusters volgt men
dezelfde orde.*

ARTIKEL VI.

Plechtigheid der Visitatie.

*Bij de aangekondigde komst van den Visitor
zingen de ter Vergadering samengekomen Broeders
(of Zusters) de volgende verzen van Psalm 105 :*

Confitemini Domino
quoniam bonus : * quoniam
in saeculum misericordia
ejus.

Quis loquetur potentias
Domini, * auditas faciet
omnes laudes ejus ?

Beati qui custodiunt
judicium, * et faciunt
justitiam in omni tem-
pore.

Memento nostri, Do-
mine, in beneplacito
populi tui : * visita nos
in salutari tuo :

Looft den Heer, want
Hij is goed : want zijne
goedertierenheid duurt
in eeuwigheid.

Wie zal des Heeren
machtdaden uitspreken,
wie al zijnen lof ver-
melden ?

Gelukkig zij, die doen
wat recht is, die de
deugd betrachten, ten
allen tijde.

Gedenk ons, o Heer,
in uwe goedheid jegens
uw volk, bezoek ons
met uw heil :

Ad videndum in bonitate electorum tuorum, ad laetandum in laetitia gentis tuae: * ut lauderis cum haereditate tua.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto.

Sicut erat in principio, et nunc et semper, et in saecula saeculorum.

Amen.

Ÿ. Memento Congregationis tuae.

R. Quam possedisti ab initio.

OREMUS.

Conscientias nostras, quaesumus Domine, visitando purifica: ut veniens Dominus noster Jesus Christus Filius tuus, paratam sibi in nobis inveniat mansionem. Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti Deus, per omnia saecula saeculorum.

R. Amen.

Opdat wij het geluk aanschouwen van uwe uitverkorenen, ons verblijden mogen in de blijdschap van uw volk: opdat Gij geprezen wordt met uw erfdeel.

Glorie zij den Vader, en den Zoon en den Heiligen Geest.

Gelijk het was in den beginne, en nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen.

Amen.

Ÿ. Wees uwer vergadering indachtig.

R. Die U van het begin heeft toebehoord.

LAAT ONS BIDDEN.

Wij bidden U, o Heer, zuiver onze gewetens door uw bezoek, opdat onze Heer Jezus Christus, uw Zoon, bij zijne komst een Hem voorbereid verblijf in ons vinde. Die met U leeft en heerscht in alle eeuwen der eeuwen.

R. Amen.

Hierna : Veni, Creator Spiritus (zie bladz. 53), met vers , antwoord en gebed.

De Visitatie wordt gesloten met den lofzang van Zacharias :

Benedictus Dominus Deus Israël , * quia visitavit et fecit redemptionem plebis suae.

Et crexit cornu salutis nobis , * in domo David pueri sui.

Sicut locutus est per os sanctorum , * qui a saeculo sunt , prophetarum ejus :

Salutem ex inimicis nostris , * et de manu omnium, qui oderunt nos.

Ad faciendam misericordiam cum patribus nostris : * et memorari testamenti sui sancti.

Jusjurandum quod juravit ad Abraham patrem nostrum , * daturum se nobis :

Ut sine timore , de manu inimicorum nostrorum liberati , * serviamus illi :

Gezegend is de Heer, de God van Israël, omdat hij zijn volk bezocht en verlossing gewrocht heeft.

En een reddingshoorn voor ons heeft opgericht in het huis van David , zijnen dienstknecht.

Gelijk hij gesproken had door den mond zijner heilige aloude Profeten :

Redding van onze vijanden en uit de hand van allen die ons haten.

Om barmhartigheid te doen aan onze vaderen, en gedachtig te wezen aan zijn heilig verbond :

Aan den eed, welken hij gezworen heeft aan Abraham , onzen vader, dat hij ons zoude geven :

Dat wij , uit de hand onzer vijanden verlost, Hem zonder vrees dienen :

In sanctitate et justitia
coram ipso, * omnibus
diebus nostris.

Et tu, puer, propheta
Altissimi vocaberis; *
praeibis enim ante faciem
Domini parare vias ejus.

Ad dandam scientiam
salutis plebi ejus, * in
remissionem peccatorum
eorum.

Per viscera misericor-
diae Dei nostri: * in
quibus visitavit nos
oriens ex alto:

Illuminare his, qui in
tenebris, et in umbra
mortis sedent: * ad di-
rigendos pedes nostros
in viam pacis.

Gloria Patri, et Filio,
et Spiritui Sancto.

Sicut erat in principio,
et nunc et semper: et
in saecula saeculorum.

Amen.

ÿ. Visitasti terram et
inebriasti eam.

In heiligheid en ge-
rechtigheid voor Hem,
al onze dagen.

En gij, o kind, zult
een Profeet des Aller-
hoogsten genoemd wor-
den, want gij zult den
Heer voorafgaan om
zijne wegen te bereiden.

Om aan zijn volk ken-
nis des heils te geven
ter vergeving hunner
zonden;

Door de groote barm-
hartigheid van onzen
God, door welke ons de
Opgaande uit den hooge
bezocht heeft.

Om te verlichten die
in duisternis gezeten zijn
en in schaduw des doods,
ten einde onze voeten
te richten naar den weg
des vredes.

Glorie zij den Vader,
en den Zoon en den Hei-
ligen Geest.

Gelijk het was in den be-
ginne, en nu en altijd, en
in de eeuwen der eeuwen.

Amen.

ÿ. Gij hebt de aarde be-
zocht en overvloedig
gedrenkt.

R. Multiplicasti locupletare eam.

OREMUS.

Da famulis tuis, Domine, indulgentiam peccatorum, consolationem vitae, gubernationem perpetuam: ut tibi servientes, ad tuam jugiter misericordiam pervenire mereantur.

Familiam tuam, quaesumus Domine, continua pietate custodi: ut quae in sola spe gratiae coelestis innititur, tua semper protectione muniatur. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

R. Gij hebt haar groote lijks verrijkt.

LAAT ONS BIDDEN

Geef, o Heer, aan uwe dienaren de vergiffenis der zonden, de vertroosting des levens, voortdurende bestiering, opdat zij U dienende altijd uwe barmhartigheid mogen genieten.

Wij bidden U, o Heer, bewaar uw dienaren door uwe aanhoudende goedheid, opdat zij, die alleen op de hoop der hemelsche genade steunen, altijd door uwe bescherming verdedigd worden. Door Christus onzen Heer.

R. Amen.

Vervolgens wordt de zegen gegeven met het Allerheiligste Sacrament, indien men daartoe verlof heeft, anders eindigt men met de gebeden als bij het sluiten der Conferentie (zie bladz. 85.)

ARTIKEL VII.

Voorschriften te onderhouden bij het oprichten eener nieuwe Congregatie.

Degene, die de plechtigheid leidt, opent de Vergadering met het zingen van Psalm 110.

Confitebor tibi, Domine, in toto corde meo:
* in consilio justorum
et congregatione.

Magna opera Domini:
* exquisita in omnes voluntates ejus.

Confessio et magnificentia opus ejus: * et justitia ejus manet in saeculum saeculi.

Memoriam fecit mirabilium suorum, misericors et miserator Dominus: * escam dedit timentibus se.

Memor erit in saeculum testamenti sui: virtutem operum suorum annuntiabit populo suo.

Ut det illis haereditatem gentium: * opera manuum ejus veritas et judicium.

Fidelia omnia mandata ejus: confirmata in saeculum saeculi * facta in veritate et aequitate.

Redemptionem misit populo suo: * mandavit in aeternum testamentum suum.

Ik zal U loven, o Heer, uit geheel mijn hart, in den kring der vromen en in de vergadering.

Groot zijn de werken des Heeren, gepast voor alle zijne oogmerken.

Lof en heerlijkheid is zijn doen, en zijne rechtvaardigheid houdt eeuwig stand.

Hij heeft eene gedachtenis gesticht voor zijne wonderen; barmhartig en genadig is de Heer, Hij verschafte spijs aan zijne vereerders.

Zijn verbond is Hij in eeuwigheid indachtig. Hij gaf aan zijn volk zijne werkkraft te kennen.

Door hun der heidenen erf te geven: de werken zijner handen zijn getrouwheid en recht.

Al zijne geboden zijn onwrikbaar, voor eeuwig vastgesteld, op waarheid en gerechtigheid gegrond.

Hij zond verlossing aan zijn volk; Hij beval zijn verbond voor eeuwig te houden.

Sanctum et terribile
nomen ejus: * initium
sapientiae timor Domini.

Intellectus bonus om-
nibus facientibus eum: *
laudatio ejus manet in
saeculum saeculi.

Gloria Patri, et Filio,
et Spiritui Sancto.

Sicut erat in principio,
et nunc et semper, et
in saecula saeculorum.

Amen.

Ÿ. Sperate in eo omnis
congregatio populi.

R. Effundite coram illo
corda vestra.

OREMUS.

Omnipotens sempiterna
Deus, qui misericordia
tua hos fideles specialiter
aggregasti: in eorum
corda, quaesumus, Pa-
raclitum qui a te pro-
cedit infunde; illosque
in tua fide et caritate
corroborata, ut temporali
congregatione proficiant

Heilig en geducht is
zijn naam: de vrees des
Heeren is het begin der
wijsheid.

Recht verstand hebben
allen, die daarnaar han-
delen: zijn lof bestaat
in eeuwigheid.

Glorie zij den Vader,
en den Zoon en den
Heiligen Geest.

Gelijk het was in den
beginne, en nu en altijd,
en in de eeuwen der
eeuwen.

Amen.

Ÿ. Stelt uwe hoop op
Hem, gij geheele ver-
gadering des volks.

R. Stort voor Hem uwe
harten uit.

LAAT ONS BIDDEN.

Almachtige, eeuwige
God, die deze geloovigen
op eene bijzondere wijze
door uwe barmhartigheid
hebt vereenigd; wij bid-
den U, stort in hunne har-
ten den vertrooster, die
van U voortkomt, en ver-
sterk hen in uw geloof en
uwe liefde, opdat hunne

ad-
aug

D
elec
nur
pra
larg
ned
et
viv
sup
mir
Ch

Do
sen
der
ad
tot
tar
tu
Pe

bl
be
vo
oe
he
en

ad aeternae felicitatis augmentum.

Deus, qui de vivis et electis lapidibus aeternum majestati tuae praeparas habitaculum; largire his fidelibus benedictionem tuam; ut et ipsi tanquam lapides vivi supraedificentur super lapidem vivum Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum.

Defende, quaesumus Domine, Beata Maria semper Virgine intercedente, istam ab omni adversitate familiam, et toto corde tibi prostratam, ab hostium propitius tuere clementer insidiis. Per Dominum etc.

R. Amen.

Daarna bidt men Veni, Creator Spiritus (zie bladz. 53) en zegt men de gewone gebeden bij het begin der Conferenties; de Voorzitter benoemt vervolgens de personen, die eene bediening moeten uitoefenen. Verder kondigt hij de verschillende dagen van het jaar aan, waarop men de aflaten kan verdienen, en sluit deze eerste vergadering met den lofzang

vereeniging op aarde strekke tot vermeerdering van hun geluk in den hemel.

O God, die uit levende en uitverkoren steenen eene eeuwige woning voor uwe Majesteit bereidt; verleen aan deze geloovigen uwen zegen, opdat ook zij als levende steenen gebouwd worden op den levenden steen, onzen Heer Jezus Christus, uwen Zoon.

Bewaar, bidden wij U, o Heer, door de voorspraak van de H. Maria, altijd Maagd, deze uwedienaren van alle onheil, en wil hen die met een oprecht hart voor U zijn neergekniel, genadig tegen de aanvallen der vijanden beschermen. Door onzen Heer, enz. R. Amen.

Te Deum laudamus, (*zie blad. 75*) en de volgende gebeden :

Ÿ. Benedicamus Patrem
et Filium, cum Sancto
Spiritu.

R. Laudemus, et super-
exaltemus eum in
saecula.

Ÿ. Confirma hoc, Deus,
quod operatus es in
nobis.

R. A templo sancto tuo,
quod est in Jerusalem.

Ÿ. Memor esto Congre-
gationis tuae.

R. Quam possedisti ab
initio.

Ÿ. Domine exaudi ora-
tionem meam.

R. Et clamor meus ad
te veniat.

Ÿ. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

Deus, cujus miseri-
cordiae non est nume-
rus, et bonitatis infinitus
est thesaurus; piissimae
majestati tuae pro col-
latis donis gratias agi-

Ÿ. Laten wij den Vader
en den Zoon, en den
H. Geest zegenen.

R. Laten wij Hem in
alle eeuwen loven en
verheffen.

Ÿ. Bekrachtig, o God,
hetgeen Gij in ons
hebt uitgewerkt.

R. Uit uwen heiligen
tempel, die te Jerusa-
lem is.

Ÿ. Wees uwe vergade-
ring indachtig.

R. Die U vanaf het begin
heeft toebehoord.

Ÿ. Heer, verhoor mijn
gebed.

R. En mijn geroep kome
tot U.

Ÿ. De Heer zij met u.

R. En met uwen geest.

LAAT ONS BIDDEN.

O God, wiens barm-
hartigheden zonder tal
zijn en wiens goedheid
een onuitputbare schat
is, wij brengen dank
aan uwe weldadige Ma-

mus: tuam semper clementiam exorantes; ut qui petentibus postulata concedis, eosdem non deserens ad praemia futura disponas.

Deus largitor pacis, et amator caritatis; da famulis tuis in nomine tuo congregatis veram cum tua voluntate concordiam: ut ab omnibus liberentur adversis.

Deus, qui per immaculatam Virginis Conceptionem, dignum Filio tuo habitaculum praeparasti: quaesumus; ut qui ex morte ejusdem Filii tui praevisa, eam ab omni labe praeservasti, nos quoque mundos ejus intercessione, ad te pervenire concedas.

jesteit voor de verleende weldaden, en smeeken voortdurend uwe goeder-tierenheid, dat Gij, die aan de biddenden geeft, hetgeen zij U vragen, hen nimmer verlaat, maar hen tot de toekomstige belooningen geschikt maket.

O God, geveer des vredes en minnaar der liefde, verleen aan uwe dienaren, die in uwen naam vergaderd zijn, eene ware overeenstemming met uwen wil, opdat zij van alle rampen verlost worden.

O God, die door de Onbevleete Ontvangenis der H. Maagd eene waardige woonplaats voor uwen Zoon hebt voorbereid; wij bidden U, dat Gij, die, wegens het voorzien van den dood van dienzelfden uwen Zoon, haar van alle smet bewaard hebt, ook ons verleenet door hare voorspraak vlekkeloos tot U te geraken.

Deus, qui Ecclesiam tuam beati Francisci meritis foetu novae prolis amplificas: tribue nobis ex ejus imitatione terrena despiciere, et coelestium donorum semper participatione gaudere. Per Dominum etc.

R. Amen.

V. Benedicamus Domino.

R. Deo gratias.

V. Fidelium animae per misericordiam Dei requiescant in pace.

R. Amen.

Vervolgens wordt de zegen gegeven met het Allerheiligste Sacrament, of ten minste de gewone zegen, zooals boven voor den dag der inkleeding gezegd is. (Zie bladz. 70.)

Na de plechtigheid plaatst de Voorzitter te zamen met degenen, die eene bediening verkregen hebben, het Register van aanneming en Professie en de andere boeken der Vergadering met hunne betrekkelijke titels in het Archief, alsmede het authentiek bewijs van de gedane oprichting, hetwelk volgender wijze kan worden opgemaakt:

O God, die uwe Kerk door de verdiensten van den Zaligen Franciscus met nieuwe kinderen vermeerdert; geef ons, dat wij in navolging van hem de aardsche goederen verachten, en ons in het genot der hemelsche gaven altijd verblijden mogen. Door onzen Heer, enz.

R. Amen.

V. Laten wij den Heer zegenen.

R. God zij gedankt.

V. Dat de zielen der geloovigen door Gods barmhartigheid rusten in vrede.

R. Amen.

Anno Domini . . . . ,
 mense . . . . , die . . . . ,
 infrascriptus ego N. Gu-
 ardianus (vel Visitator
aut Director *aut* Sacer-
 dos, facultatibus legitimis
 a N. receptis, munitus)
 erexi Congregationem
 Tertii Ordinis sub in-
 vocatione et patrocinio
 S. N. . . . . , in loco . . . . ,
 Testibus N. N. praesen-
 tibus. In quorum fidem
 cum Testibus subscripsi.

In het jaar des
 Heeren . . . . , den . . . . ,
 der maand . . . heb ik
 ondergeteekende N . . .
 Gardiaan (of Visitator,
 of Directeur, of Priester
 van de wettelijke macht,
 door mij van N . . . ont-
 vangen, voorzien), eene
 Congregatie opgericht
 van de Derde Orde,
 onder de aanroeping en
 de bescherming van den
 H. N. . . . , te . . . . ,
 in tegenwoordigheid van
 N. N. . . . , als getuigen.
 Tot bevestiging daarvan
 heb ik dit met de ge-
 tuigen onderteekend.

ARTIKEL VIII.

**Wijze om de leden der Derde Orde den
 Pauselijken Zegen te geven.**

*De Pauselijke Zegen, verleend door Paus Leo XIII,
 wordt tweemaal in het jaar gegeven volgens het
 formulier van Benedictus XIV; maar niet op den-
 zelfden dag, noch op dezelfde plaats, waar de
 Bisschop dien geeft. Dewijl men nu, krachtens
 genoemd formulier, zulk een zegen over het volk
 doet afdalen, moet hij niet aan elk lid der Derde
 Orde afzonderlijk maar aan de gezamenlijke Con-*

gregatie gegeven worden en wel door den Voorzitter, die verondersteld wordt gemachtigd te zijn om dezen zegen te geven.

De Directeur of een ander gemachtigde Priester, gaat in roket en witten stoel, doch niet vergezeld van dienaren, naar het altaar, en zegt neergekniel:

Ÿ. Adjutorium nostrum
in nomine Domini.

R. Qui fecit coelum et
terram.

Ÿ. Salvum fac populum
tuum, Domine.

R. Et benedic haeredi-
tati tuae.

Ÿ. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Ÿ. Onze hulp is in den
naam des Heeren.

R. Die hemel en aarde
gemaakt heeft.

Ÿ. Maak uw volk zalig,
o Heer.

R. En zegen uw erfdeel.

Ÿ. De Heer zij met u.

R. En met uwen geest.

Daarna zegt hij staande het volgende gebed:

OREMUS.

Omnipotens et miseri-
cors Deus, da nobis
auxilium de sancto, et
vota populi hujus in
humilitate cordis veniam
peccatorum poscentis,
tuamque benedictionem
postulantis et gratiam,
clementer exaudi: dex-
teram tuam super eum
benignus extende; ac
plenitudinem divinae be-

LAAT ONS BIDDEN.

Almachtige en barm-
hartige God, geef ons
hulp uit uw heiligdom,
en verhoor goedgunstig
de gebeden van dit volk,
dat in nederigheid des
harten de vergiffenis
zijner zonden afsmeekt
en om uwen zegen en
uwe genade vraagt:
strek uwe rechterhand
welwillend over hetzelve,

nedictionis effunde, qua
bonis omnibus cumula-
tus, felicitatem et vitam
consequatur aeternam.
Per Christum Dominum
nostrum.

R. Amen.

en stort de volheid van
uwen goddelijken zegen
uit, opdat het met al
deze gunsten overladen,
het eeuwige geluk en
leven bekomme. Door
Christus onzen Heer.

R. Amen.

Vervolgens begeeft hij zich naar den Epistelkant en zegent daar rechtstaande met een enkel kruisteecken, de volgende woorden met luide stemme uitsprekende :

Benedicat vos Omni-
potens Deus, ✠ Pater,
et Filius, et Spiritus
Sanctus.

R. Amen.

U zegene de Almach-
tige God, ✠ de Vader,
en de Zoon, en de H.
Geest.

R. Amen.

ARTIKEL IX.

Formulier der Generale Absolutie of van den zegen met vollen aflat voor de seculiere leden der Derde Orde.

Behalve de Pauselijke zegen, is nog een andere zegen met vollen aflat (generale absolutie) aan de leden der Derde Orde van den H. Franciscus op zekere dagen des jaars verleend. Deze dagen staan aangeteeekend op de lijst der aflaten: hoofd-

stuk I. N° 8. aan het einde van de Bul: Misericors Dei Filius, welke Z. H. Paus Leo XIII, den 30 Mei 1883 heeft uitgevaardigd (zie hiervoor bl. 45). Het formulier van denzelfden Paus Leo XIII, voorgeschreven door zijnen Brief: Quo universi van den 7 Juli 1882 is als volgt:

Antiph. Intret oratio mea in conspectu tuo, Domine; inclina aurem tuam ad preces nostras; parce Domine, parce populo tuo, quem redemisti sanguine tuo pretioso, ne in aeternum irascaris nobis.
Kyrie eleison.
Christe eleison.

Kyrie eleison.
Pater noster (*secreto*).
ÿ. Et ne nos inducas in tentationem.
R. Sed libera nos a malo.
ÿ. Salvos fac servos tuos.
R. Deus meus, sperantes in te.
ÿ. Mitte eis, Domine, auxilium de Sancto.
R. Et de Sion tuere eos.

Antiph. Mijn gebed stijge voor uw aanschijn, o Heer; neig uw oor naar onze gebeden; spaar Heer, spaar uw volk, dat gij door uw kostbaarbloed hebt vrijgekocht, opdat Gij niet in eeuwigheid op ons vergramd blijvet. Heer, ontferm U onzer. Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer. Onze Vader, (*in stilte*).
ÿ. En leid ons niet in bekoring.
R. Maar verlos ons van den kwade.
ÿ. Maak uwe dienaars zalig.
R. Mijn God, die op U hopen.
ÿ. Zend hun, o Heer, hulp uit uw Heiligdom.
R. En bescherm hen uit Sion.

Ÿ. Esto eis, Domine,
turris fortitudinis.

R. A facie inimici.

Ÿ. Nihil proficiat inimi-
cus in nobis.

R. Et filius iniquitatis
non apponat nocere
nobis.

Ÿ. Domine, exaudi ora-
tionem meam.

R. Et clamor meus ad
te veniat.

Ÿ. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

Deus, cui proprium
est misereri semper et
parcere: suscipe depre-
cationem nostram, ut
nos, et omnes famulos
tuos, quos delictorum
catena constringit, mi-
seratio tuae pietatis
clementer absolvat.

Exaudi, quaesumus
Domine, supplicum pre-
ces, et confitentium
tibi parce peccatis: ut
pariter nobis indulgen-
tiam tribuas benignus
et pacem.

Ÿ. Wees hun, o Heer,
een krachtige toren.

R. Voor het aanschijn
der vijanden.

Ÿ. Dat de vijand niets
tegen ons vermoge.

R. En de zoon der on-
gerechtigheid ons niet
benadeele.

Ÿ. Heer, verhoor mijn
gebed.

R. En mijn geroep kome
tot U.

Ÿ. De Heer zij met u.

R. En met uwen geest.

LAAT ONS BIDDEN.

God, wien het eigen is,
genadig te zijn en te spa-
ren; ontvang ons smeek-
gebed, opdat het medelij-
den uwer goedheid ons
en al uwe dienaars,
welke met de keten
hunner zonden gebonden
zijn, genadig verlosse.

Verhoor, wij bidden U,
o Heer, de gebeden der
smeekelingen en spaar
hen, die rouwmoedig
hunne zonden belijden;
opdat gij ons, welwillend
zoowel de vergiffenis als
den vrede schenket.

Ineffabilem nobis, Domine, misericordiam tuam clementer ostende: ut simul nos et a peccatis omnibus exuas, et a poenis, quas pro his meremur, eripias.

Deus qui culpa offenderis, poenitentia placaris: preces populi tui supplicantis propitius respice; et flagella tuae iracundiae, quae pro peccatis nostris meremur, averte. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Toon ons, Heer, toegevend uwe onuitsprekelijke barmhartigheid: opdat Gij ons tegelijkertijd van al onze zonden ontdoen, en van de straffen, welke wij voor deze verdienen, verlossen moget.

O God, die door de zonde vergramd, door de boetvaardigheid verzoend wordt: verhoor genadig de gebeden van uw smeekend volk; en weer van ons de geesels uwer gramschap, die wij door onze zonden verdienen. Door Christus onzen Heer. Amen.

Daarna zegt men:

Confiteor Deo omnipotenti, beatæ Mariæ semper Virgini, beato Michaëli Archangelo, beato Joanni Baptistæ, sanctis Apostolis Petro et Paulo, beato Patri nostro Francisco, omnibus Sanctis et tibi Pater, quia peccavi nimis cogitatione, verbo et opere, mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa. Ideo precor beatam

Ik belijd mijne schuld voor God almachtig, voor de H. Maagd Maria, voor den H. Aartsengel Michaël, voor den H. Johannes den Dooper, voor de HH. Apostelen Petrus en Paulus, voor onzen H. Vader Franciscus, voor alle Heiligen en voor U Vader, dat ik zeer gezondigd heb door gedachten, woorden en werken, het

Mari
nem,
Arch
Joan
sanc
trum
Patr
cisc
et
me
nost

I
Ch
Pe
po
qu
ab
cu
be
et
sa

P
D
C
m
p

Mariam semper Virginem, beatum Michaëlem Archangelum, beatum Joannem Baptistam, sanctos Apostolos Petrum et Paulum, beatum Patrem nostrum Franciscum, omnes Sanctos et te Pater, orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

is mijne schuld, mijne schuld, mijne allergrootste schuld. Daarom smee ik de H. Maagd Maria, den H. Aartsengel Michaël, den H. Johannes den Dooper, de HH. Apostelen Petrus en Paulus, onzen H. Vader Franciscus, alle Heiligen en U, Vader, voor mij te bidden bij den Heer onzen God.

De Priester vervolgt:

Misereatur etc. Indulgentiam etc.

Dominus Noster Jesus Christus, qui beato Petro Apostolo dedit potestatem ligandi atque solvendi, Ille vos absolvat ab omni vinculo delictorum, ut habeatis vitam aeternam, et vivatis in saecula saeculorum.

Amen.

Per sacratissimam Passionem et Mortem Domini Nostri Jesu Christi, precibus et meritis beatissimae semper Virginis Mariae,

Jezus Christus, onze Heer, die aan den zaligen Apostel Petrus de macht heeft gegeven van te binden en te ontbinden, Hij ontsla u van elken zondeband, opdat gij het eeuwige leven bekomet en in de eeuwen der eeuwen levet.

Amen.

Door het allerheiligste Lijden en den Dood van onzen Heer Jezus Christus, door de gebeden en de verdiensten van de allerzaligste Maria altijd

beatorum Apostolorum Petri et Pauli, beati Patris Nostri Francisci et omnium Sanctorum, auctoritate a Summis Pontificibus mihi concessa, plenariam Indulgentiam omnium peccatorum vestrorum vobis impertior. In nomine Patris, et Filii ✠ et Spiritus Sancti.

Amen.

Maagd, van de zalige Apostelen Petrus en Paulus, van onzen zaligen Vader Franciscus en van alle heiligen, schenk ik U, door de macht mij door de Pausen geschonken, den vollen aflaat van al uwe zonden. In den naam des Vaders, en des Zoons ✠ en des Heiligen Geestes.

Amen.

Indien deze aflaat wordt gegeven onmiddellijk na de Absolutie in den biechtstoel, dan begint de Priester, met weglating van het voorgaande, terstond met de woorden: Dominus noster Jesus Christus etc. en vervolgt die tot het einde, stellende het meervoud in het enkelvoud. (1)

Mochten de omstandigheden beletten dit formulier te gebruiken, dan kan de Priester, al het overige weglatende, alleenlijk zeggen:

Auctoritate a Summis Pontificibus mihi concessa plenariam omnium peccatorum tuorum in-

Door de macht mij door de Pausen geschonken verleen ik U den vollen aflaat val al uwe

Ieder biechtvader kan op de gestelde dagen, aan de leden der Derde Orde in den biechtstoel na de biecht deze generale Absolutie (niet den Pauselijken zegen) geven. S. C. Indulg. 10 Juni 1886.

dulgentiam tibi imper-
tior. In nomine Patris,
et Filii ✠ et Spiritus
Sancti. R. Amen.

zonden. In den naam des
Vaders, en des Zoons ✠
en des Heiligen Geestes.
R. Amen.

ARTIKEL X.

Absolutie in stervensgevaar.

Om den vollen aflat mede te deelen aan de leden der Derde Orde op het sterfbed, zal de Pater Directeur of elk ander goedgekeurde Biechtvader door den Derde-Ordeling ontboden het formulier bezigen door Z. H. Benedictus XIV en opnieuw door Leo XIII voorgeschreven en in het Rituale Romanum opgenomen, zooals volgt:

De kamer, waar de zieke ligt, binnentredende zegt hij:

Ÿ. Pax huic domui.
R. Et omnibus habitan-
tibus in ea.

Ÿ. Vrede zij dit huis.
R. En allen die het be-
wonen.

Hierna besproeit hij den zieke, de kamer en de omstanders met wijwater, zeggende de Antiphoon:

Asperges me, Domine,
hyssopo, et mundabor:
lavabis me, et super
nivem dealbabor.

Besproei mij, o Heer,
met hyssop en ik zal ge-
zuiverd worden: wasch
mij, en ik zal witter
worden dan sneeuw.

Daarna het eerste vers van den Psalm Miserere met Gloria Patri etc. Sicut erat etc., waarna hij herhaalt de Antiphoon Asperges me etc.

Ÿ. Adjutorium nostrum
in nomine Domini.

R. Qui fecit coelum et
terram.

Antiph. Ne reminis-
caris, Domine, delicta
famuli tui, (*vel ancillae
tuae*) neque vindictam
sumas de peccatis ejus.

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Pater noster (*secreto.*)

Ÿ. Et ne nos inducas in
tentionem.

R. Sed libera nos a
malo.

Ÿ. Salvum fac servum
tuum (*vel salvam fac
ancillam tuam*).

R. Deus meus, speran-
tem in te.

Ÿ. Domine, exaudi ora-
tionem meam.

R. Et clamor meus ad
te veniat.

Ÿ. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

ORATIO.

Clementissime Deus,
Pater misericordiarum
et Deus totius conso-

Ÿ. Onze hulp is in den
naam des Heeren.

R. Die hemel en aarde
gemaakt heeft.

Antiph. Gedenk, o
Heer, niet langer de
zonden van uwen dienaar,
(*of van uwe dienares*) en
wreek U niet over zijne
(hare) misdaden.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Onze Vader (*in stilte*).

Ÿ. En leid ons niet in
beking.

R. Maar verlos ons van
den kwade.

Ÿ. Maak uwen dienaar
(uwe dienares) zalig.

R. Mijn God, die op U
hoopt.

Ÿ. Heer, verhoor mijn
gebed.

R. En mijn geroep kome
tot U.

Ÿ. De Heer zij met u.

R. En met uwen geest.

GEBED.

Goedertierenste God,
Vader der barmhartighe-
den en God van alle ver-

lationis, qui neminem vis perire in te credentem atque sperantem, secundum multitudinem miserationum tuarum respice propitius famulum tuum N. (*vel* famulam tuam) quem, (*vel* quam) tibi vera fides et spes christiana commendant. Visita eum (*vel* eam) in salutari tuo, et per Unigeniti tui passionem et mortem omnium ei delictorum suorum remissionem et veniam clementer indulge: ut ejus anima, in hora exitus sui, te judicem propitiatum inveniat, et in Sanguine ejusdem Filii tui ab omni macula abluta, transire ad vitam mereatur perpetuam. Per eumdem Christum Dominum nostrum. Amen.

troosting, die niet wilt, dat iemand verloren ga die in U gelooft en op U hoopt, aanschouw genadig volgens de volheid van uwebarmhartigheden uwen dienaar N. (*of* uwe dienares) wiens (*of* wier) waargeloofen christelijke hoop hem (*of* haar) U aanbevelen. Bezoek hem (*of* haar) in uw heil, en schenk hem (*of* haar) goedgunstig door het lijden en den dood van uw eeniggeboren Zoon, de vergiffenis en kwijtschelding zijner (*harer*) zonden: opdat zijne (*hare*) ziel, bij zijn (*haar*) stervensuur in U een goeder tieren rechter vinde, en in het Bloed van denzelfden uwen Zoon van alle vlek gezuiverd tot het eeuwige leven moge overgaan. Door denzelfden Christus onzen Heer. Am.

Hierna wordt door een der tegenwoordig zijnde dienaren het Confiteor (zie bladz. 106) gebeden, de Priester zegt Misereatur etc., en vervolgt:

Dominus noster Jesus
Christus, Filius Dei vivi,

Moge Jezus Christus,
onze Heer, de Zoon van

qui beato Petro Apostolo suo dedit potestatem ligandi atque solvendi: per suam piissimam misericordiam recipiat confessionem tuam, et restituat tibi stolam primam, quam in Baptismate recepisti: et ego, facultate mihi ab Apostolica Sede tributa, indulgentiam plenariam, et remissionem omnium peccatorum tibi concedo. In nomine Patris, et Filii ✠ et Spiritus Sancti.

Per sacrosancta humanae reparationis mysteria, remittat tibi omnipotens Deus omnes praesentis et futurae vitae poenas, Paradisi portas aperiat, et ad gaudia sempiterna perducatur. Amen.

Benedicat te omnipotens Deus Pater, et Filius ✠ et Spiritus Sanctus. Amen.

Indien echter de zieke zóó den dood nabij is, dat er geen tijd meer is voor de algemeene schuldbelij-

den levenden God, die aan zijn zaligen Apostel Petrus de macht van te binden en te ontbinden heeft gegeven, door zijne liefderijke barmhartigheid uwe belijdenis ontvangen, en U uw vorig kleed teruggeven, dat gij in het Doopsel hebt ontvangen: en ik, met de macht mij door den Heiligen Stoel verleend, schenk u den vollen aflat en de vergiffenis van al uwe zonden. In den naam des Vaders en des Zoons ✠ en des Heiligen Geestes.

Door de allerheiligste geheimen van de verlossing van het menschelijk geslacht, vergeve de almachtige God u alle straffen van het tegenwoordige en toekomstige leven, opene u de poorten van het Paradijs en voere u tot de eeuwige vreugden. Amen.

U zegene de almachtige God: de Vader, en de Zoon ✠ en de H. Geest. Amen.

deni
ters

E

dan

I

am

niu

con

tris

ritu

Ze

I

Ro

Ÿ

i

R.

t

Ÿ

C

R.

Ÿ

R.

(

als

lie

der

Be

vo

in

va

de

denis noch voor de gebeden, dan geeft de Priester hem terstond den aflat, zeggende: Dominus noster etc.

En indien de dood onmiddellijk dreigt te zijn, dan zegt hij spoedig :

Indulgentiam plenariam et remissionem omnium peccatorum tibi concedo, in nomine Patris, et Filii ✠ et Spiritus Sancti. Amen.

Den vollen aflat en de vergiffenis van al uwe zonden schenk ik u, in den naam des Vaders, en des Zoons ✠ en des H. Geestes. Amen.

A A N H A N G S E L.

Zegening van het Koordje van den H. Franciscus. (*)

De Priester met de noodige volmacht voorzien, in Roket en Stool volgens de kleur van den dag, zegt:

Ÿ. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

Ÿ. Onze hulp is in den naam des Heeren.

R. Qui fecit coelum et terram.

R. Die hemel en aarde gemaakt heeft.

Ÿ. Domine, exaudi orationem meam.

Ÿ. Heer, verhoor mijn gebed.

R. Et clamor meus ad te veniat.

R. En mijn geroep kome tot U.

Ÿ. Dominus vobiscum.

Ÿ. De Heer zij met u.

R. Et cum spiritu tuo.

R. En met uwen geest.

(*) De leden van dit Broederschap nemen niets anders op zich, als dit koordje te dragen ter herinnering aan de boeien en het liefdevol lijden van onzen Goddelijken Verlosser en ter eere van den H. Franciscus, onder wiens bescherming zij zich stellen. Behalve andere geestelijke gunsten, kunnen zij verscheidene volle aflaten verdienen: zooals op den dag der inschrijving, in het uur des doods, op de feestdagen van den H. Franciscus van Assisië, van den H. Antonius van Padua, der H. Clara, der H. Wondteekenen van den H. Franciscus enz.

OREMUS.

Omnipotens et misericors Deus, oramus immensam clementiam tuam, ut hanc chordam (*vel* has chordas) benedicere ✠ et sanctificare ✠ digneris, ut quicumque sub invocatione S. Francisci ea cinctus fuerit (*vel* cincti fuerint) et misericordiam tuam imploraverit (*vel* imploraverint) veniam et indulgentiam tuae sanctae misericordiae consequatur (*vel* consequantur).

Deus, qui ut servum redimeres, Filium tuum per manus impiorum ligari voluisti, benedic ✠, quaesumus, cingulum istud: et praesta; ut famulus tuus, qui (*vel* famula tua, quae) hoc poenitentiae ligamine praecingitur, vinculorum ejusdem Domini Nostri Jesu Christi perpetuo memor existat, tuisque semper obsequiis alligatum (*vel* alligatam) se esse cognoscat. Per eum-

LAAT ONS BIDDEN.

Almachtige en barmhartige God, wij bidden uwe oneindige goedertierenheid, dat Gij dit koordje (*of* deze koordjes) gelievet te zegenen ✠ en te heiligen ✠, opdat eenieder, die onder aanroeping van den H. Franciscus daarmede omgord zal (*of* zullen) zijn, en uwe barmhartigheid zal (*of* zullen) ingeroepen hebben van uwe heilige barmhartigheid vergiffenis en kwijtschelding verkrijge.

O God, die, om den slaafte verlossen, hebt gewild dat uw Zoon door de handen van goddeloozen zou gebonden worden, zegen ✠, smeeken wij U, dit koord; en geef, dat uw dienaar (*of* uwe dienaressen), die met dezen band van boetvaardigheid omgord wordt, steeds de banden van denzelfden Jezus Christus, onzen Heer, gedenke, en wete dat hij (*of* zij) voortaan aan het volbrengen uwer ge-

dem
etc.

R

H

omg

A

N.

lum

sigr

cast

Pat

Spi

F

I

Ap

can

cat

pra

ne

cin

tu

qu

no

pra

su

cin

tar

et

lig

au

be

m

(v

dem Dominum nostrum.
etc.

R. Amen.

Hierna besproeit hij het koord met wijwater en omgordt den Medebroeder, zeggende:

Accipe chordam B. P. N. Francisci, ut sint lumbi tui praecinctorum, in signum continentiae, et castitatis. In nomine Patris, et Filii ✠ et Spiritus Sancti.

R. Amen.

OREMUS.

Deus, qui B. Petro Apostolo tuo, significans qua morte clarificaturus esset Deum, praedixisti ipsum in senectute ab alio fore cingendum, famulum tuum (*vel* famulam tuam), quem (*vel* quam) cingulo nostrae Fraternitatis praecingimus, tua, quaesumus, caritate praecinge, tui nominis salutari metu constringe, et cor ejus alliga tuorum ligamine mandatorum, ut auxilio gratiae tuae liberatus (*vel* liberata) a mundo, tuoque vincetus (*vel* vincta) servitio, in

boden gehouden is. Door denzelfden onzen Heer, enz. R. Amen.

Ontvang het koord van onzen Zaligen Vader Franciscus, opdat daarmede uwe lendenen omgord zijn tot een teeken vanonthoudingenkuisheid. In den naam des Vaders, en des Zoons ✠ en des H. Geestes. R. Amen.

LAAT ONS BIDDEN.

O God, die aan uwen zaligen Apostel Petrus, bij uwe voorzegging door welken dood hij God zoude verheerlijken, hebt voorspeld, dat hij in zijn ouderdom door een ander zou gebonden worden; bind, smeeken wij U, uwen dienaar (*of* uwedienares), die wij met den band onzer broederschap hebben omgord, met uwe liefde, kluister hem (*of* haar) met eene zalige vrees voor uwen naam, en omstengel zijn (*of* haar) hart met den band uwer geboden, opdat hij (*of* zij) door de hulp uwer gratie van de

devotione, quam assumit, usque in finem jugiter perseveret. Qui vivis et regnas in saecula saeculorum.

R. Amen.

Indien er meer personen zijn om het koord te ontvangen, dan gebruikt men het meervoud in plaats van het enkelvoud. Daarna :

Ego auctoritate qua fungor, et mihi concessa est, recipio te (*vel vos*) et suscipio ad participationem omnium bonorum spiritualium, quae in toto Ordine Seraphici Patris nostri Francisci ex gratia Dei habentur. In nomine Patris, et Filii ✠ et Spiritus Sancti. Amen.

Benedictio Dei omnipotentis Patris, et Filii ✠ et Spiritus Sancti descendat super te (*vel vos*) et maneat semper.

R. Amen.

wereld verlost, en aan uwen dienst verbonden, in de toewijding welke (hij of zij) doet, altijd tot het einde getrouw volharde. Die leeft en heerscht in de eeuwen der eeuwen. Am.

Ik, door de macht waarmede ik bekleed ben en die mij verleend is, ontvang u en neem u op om deelachtig te worden aan alle geestelijke goederen, die in de geheele Orde van onzen Seraphijnschen Vader Franciscus, door Gods genade, ontvangen zijn. In den naam des Vaders, en des Zoons ✠ en des H. Geestes. Amen.

De zegen van den almachtigen God den Vader, den Zoon ✠ en den Heiligen Geest dale over u neder en blijve altijd.

R. Amen.

Concordat cum originali. In fidem, etc.
Ex Secretaria Sacrorum Rituum Congregationis, die
27 Junii 1883.

LAURENTIUS SALVATI S. R. C. *Secretarius.*

TOEWIJDING

van de leden der Derde Orde van den H. Franciscus
aan het Allerheiligste Hart van Jezus.

O Allerzoetste Jezus, Vader van barmhartigheid, God van sterkte en troost, onuitputtelijke Bron van liefde, die ondanks onze onwaardigheid de oneindige schatten van uw goddelijk hart voor ons hebt willen openen, met ootmoed en vertrouwen komen wij, kinderen van den H. Franciscus, ons voor U nederwerpen, ten einde een krachtigen steun te vinden te midden van de gevaren, die ons omgeven, en ons in den geest van den H. Stichter onzer Orde te vernieuwen. De vijanden onzer zielen zijn veelvuldig en machtig, en onze zwakheid is uiterst groot, de strijd tegen de zinnelijkheid, hoovaardigheid en begeerlijkheid der oogen zeer hevig. Doch wij verwachten, dat uwe oneindige goedheid onze wankelende schreden besturen, onze zwakke krachten versterken, al de aanslagen onzer in- en uitwendige vijanden

verijdelen en ons de genade verleenē zal, om gedurende al onze overige levensdagen den weg te kunnen bewandelen, dien onze H. Vader Franciscus ons door woord en voorbeeld heeft aangewezen.

Met dit vertrouwen bezielē, offeren wij aan uw liefderijk Hart ons zelve en onze geheele Congregatie. Wij offeren U onze zielen en lichamen, alles wat wij zijn en bezitten; wij leggen in uw teerminnend Hart neer onze vreugde en droefheid, onze hoop en onze vrees, en hebben geen ander verlangen dan geheel en onverdeeld door eene innige liefde aan uw Goddelijk Hart toe te behooren. Steunende op den krachtigen bijstand uwer genade, beloven wij U, dat wij uwe heilige wetten en den Derden Regel van onzen Serafijn-schen Vader in 't vervolg volmaakter zullen onderhouden dan wij tot dusverre gedaan hebben: dat wij de deugden van versterving en boetvaardigheid, van ootmoed en onthechting aan het aardsche, waarin de geest van onzen H. Stichter bestaat, dikwijls in uw Allerheiligste Hart zullen beschouwen, opdat diezelfde gevoelens en deugden uit uw Goddelijk Hart in onze harten mogen overgaan.

Aan den voet van uw Tabernakel, waar uw minnelijk Hart rust voor ons, zullen wij dikwijls neerknielen, om die deugden, en inzonderheid eene edelmoedige en standvastige liefde, voor ons zelve en al de Leden onzer H. Orde af te smeeken. Bijzondere genaden vragen wij U, om in de deugd . . . . ons deze maand ter beoefening voorgesteld, toe te nemen; die deugd zullen wij U in ons H. Officie aanbevelen, en ten minste 's avonds daarover ons geweten onderzoeken.

Opdat deze onze opdracht en toewijding U wel-

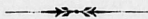
geva
ze U
de
door
Fra
en
ond
Lod
Pat
G
vall
te z
(en
in
H.
zijn
en
Ha
van
Ke
We
be
zeg
U,
ge
aa
to
va
Ge
m

gevalliger en ons voordeeliger worde, bieden wij ze U aan door de handen uwer Onbevleete Moeder, de bijzondere Beschermster van onze H. Orde, door de handen van onzen Serafijnschen Vader Franciscus, den Vriend van het Goddelijk Hart, en van onze H. Moeder Clara. Wij stellen ze onder de hoede van onze heilige beschermers Lodewijk en Elisabeth en van den Patroon (of de Patrones) dezer maand. . .

Gewaardig U dan, o Goddelijk Hart, met welgevallen op ons, kinderen van den H. Franciscus, neer te zien; bescherm en zegen de geheele Derde Orde (en bijzonder onze Congregatie), opdat zij toeneme in getal en nog meer in den geest van onzen H. Stichter; geef ons al die genaden, welke noodig zijn, om onze verhevene roeping wel te begrijpen en getrouw er aan te beantwoorden. Medelijdend Hart, geef ons warme deelneming in den toestand van onzen H. Vader den Paus en den strijd der Kerk; versterk onzen geliefden Opperpriester en Weldoener Leo XIII in zijne langdurige en harde beproevingen, en laat hem spoedig de volledige zegepraal zijner Kerk aanschouwen.

Eindelijk, milddadig Hart van Jezus, gewaardig U, den overvloed uwer barmhartigheden over de geheele Kerk uit te storten, overdek de gansche aarde met uwe oneindige verdiensten, opdat zij tot een geheel nieuw leven verrijze, en alle harten van eene teedere en standvastige liefde tot uw Goddelijk Hart ontvlamd worden. Amen. . . .

Zoet Hart van Jezus, maak dat ik U steeds meer en meer beminne. (300 dagen afaat.)

HET „SERAFIJSCH OFFICIE”,
 zooals Zijne Heiligheid Paus Leo XIII (1)
 de dagelijksche gebeden: 12maal *Onze Vader* enz.
 van de Derde Orde, heeft genoemd.

Ofschoon de Leden aan deze verplichting van hunnen H. Regel voldoen met 12maal elken dag het *Onze Vader*, het *Wees gegroet* en 't *Glorie zij den Vader*... te bidden, zoo is het toch zeer nuttig en aan te raden, dat men 1° de Metten en Laudan — zesmaal het *Onze Vader* enz. bidde des avonds te voren; de *Prime*, de *Terts*, *Sexte* en *None*, of viermaal het *Onze Vader* enz. des morgens, of op den voormiddag; de *Vespers* en *Completen*, of laatstelijk tweemaal het *Onze Vader* enz. op den namiddag, of tegen den avond.

2° Dat men zich daarbij voorstelle het smartelijk lijden van onzen goddelijken Zaligmaker.

3° Dat men bij de intentie om aan zijnen Regel te voldoen nog andere intenties voege...

Cebed voor elk deel van het Officie.

Goddelijk Hart van Jezus! in vereeniging met het gebed, dat gij tijdens uw leven uwen hemel-schen Vader hebt opgedragen, en in uw H. Sacrament van liefde nog dagelijks voor ons opoffert, wil ik mijn heilig officie beginnen. Geef mij de genade om het zoo te bidden, dat het U welgevallig en ons voordeelig worde! O Engel Gods, die mijn bewaarder zijt, bid met en voor mij, en draag mijn H. Officie aan God op.

---

(1) In eene bijzondere audientie van 7 Juli 1883 verleend aan de vier Generale Oversten der Franciscanen nl. der Paters Observanten, Conventueelen, Kapucijnen en Regulieren Derde-Ordelingen.

DE METTEN EN LAUDEN.

's Avonds te voren.

1. Verbeeld u Christus te zien in de zaal van het laatste avondmaal, en zeg: O Heer Jezus Christus, die op den vooravond van uw lijden het Allerheiligste Sacrament des Altaars hebt ingesteld, ontferm U onzer. Onze Vader, Wees gegroet, Glorie zij den Vader enz.

Jezus, zachtmoedig en nederig van harte, maak mijn hart gelijk aan het uwe. (300 dagen afluat eens daags.)

2. Verbeeld u Christus te zien in den hof van Olijven, en zeg: O Heer Jezus Christus, die bedroefd tot den dood in den hof van Olijven, uwen hemelschen Vader hebt gebeden, ontferm U onzer. Onze Vader, enz.

Zoet Hart van Maria, wees mijn heil! (300 dagen afluat.) Zegen onze Gemeente en alles wat hier ondernomen is tot de eer van uwen goddelijken Zoon en de zaligheid der zielen.

3. Verbeeld u Jezus Christus te zien in zijn doodstrijd, en zeg: O Heer Jezus Christus, die in uwen doodstrijd een bloedig zweet hebt vergoten, ontferm U onzer. Onze Vader, enz.

H. Jozef, Vriend van het H. Hart, bid voor mij, (100 dagen afluat eens daags) verkrijg voor ons een zaligen dood.

4. Verbeeld u te zien, hoe Jezus door zijnen trouweloozen Apostel Judas wordt omhelsd en valschelijk verraden, en zeg: O Heer Jezus Christus, die door Judas verraden, gevangen wordt genomen, ontferm U onzer. Onze Vader, enz.

H. Moeder Anna, verkrijg voor ons de genade, al onze werken, zelfs de geringste, door eene zuivere meening te heiligen.

5. Verbeeld u te zien, hoe Jezus door de bende als een misdadiger wordt gebonden en geboeid, en zeg: O Heer Jezus Christus, die als een boosdoener gebonden, naar Annas en Caïphas wordt gesleurd, ontferm U onzer. Onze Vader, enz.

H. Joachim, Vader der Allerheiligste Maagd, verkrijg voor ons onderwerping aan den aanbiddelijken wil van God, geduld in lijden en beproeving.

DE LAUDEN.

6. Verbeeld u Jezus te zien, door den Hoogen Raad veroordeeld, bespot en mishandeld, en zeg: O Heer Jezus Christus, die door den Hoogen Raad des doods schuldig zijt verklaard, en daarna den ganschen nacht bespot en mishandeld, ontferm U onzer. Onze Vader, enz.

H. Franciscus, onze Serafijnsche Vader, verkrijg voor ons den geest der Derde Orde: den geest van onthechting aan het aardsche, van versterving en ootmoed, van liefde voor Kerk en Paus. . . .

DE PRIME.

7. Verbeeld u Jezus te zien, gesleurd door de straten van Jeruzalem, en zeg: O Heer Jezus Christus, die in den vroegen morgen aan den Heidenschen rechter Pilatus zijt overgeleverd, ontferm U onzer. Onze Vader, enz.

Beschermheilige der maand, H. N. N., verkrijg voor ons de deugd. . . . die ons deze maand in U ter navolging is aanbevolen.

DE TERTS.

8. Verbeeld u Jezus te zien, gebonden aan de kolom, wreedaardig gegeeseld en met doornen gekroond, en zeg: O Heer Jezus Christus, die om de derde uur wreedaardig gegeeseld en met doornen zijt gekroond, ontferm U onzer. Onze Vader, enz.

H. Lodewijk, beschermmer onzer Orde, verkrijg voor mij deze bijzondere genade. . . . .

DE SEXTE.

9. Verbeeld U Jezus te zien, op het kruishout uitgestrekt en daaraan genageld, en zeg: O Heer Jezus Christus, die om de zesde uur wreedaardig aan het kruis zijt genageld, ontferm U onzer. Onze Vader enz.

H. Elisabeth, beschermheilige onzer Orde, verkrijg voor mij deze bijzondere weldaad. . . . .

DE NONE.

10. Verbeeld u te zien, hoe Jezus aan het kruis opgeheven sterft, en zeg: O Heer Jezus Christus, die om de negende uur uwen geest in de handen van uwen hemelschen Vader hebt aanbevolen, ontferm U onzer. Onze Vader enz. . . .

H. Moeder Clara, verkrijg voor ons de zelfverloochening, de engelachtige zuiverheid, ijver voor Gods glorie en de zaligheid der zielen.

DE VESPERS.

11. Verbeeld u te zien, hoe Jezus van het kruis wordt afgenomen en neergelegd in den schoot zijner bedroefde Moeder, en zeg: O Heer Jezus Christus, die tegen den avond door uwe trouwe

leerlingen van het kruis zijt afgenomen en in den schoot uwer bedroefde Moeder zijt neergelegd, ontferm U onzer. Onze Vader enz. . . . .

H. Antonius, bid voor de stervenden, bijzonder voor de leden onzer H. Orde. . . . .

DE COMPLETEN.

12. Verbeeld u te zien, hoe Jezus naar het graf gedragen en daarin wordt neergelegd, en zeg: O Heer Jezus Christus, die door uwe allerbedroefdste Moeder en uwe getrouwste leerlingen naar het graf zijt begeleid, ontferm U onzer. Onze Vader, enz. . . . .

Heer! geef, door de voorspraak der HH. Martelaren van Gorinchem: Leonardus, Nicolaas enz, aan de geloovige zielen bijzonder aan de overledenen onzer H. Orde, de eeuwige rust.

SLUITGEBED.

Goddelijk Hart van Jezus, onder de herinnering van uw bitter lijden, en ter eere van onzen Serafijnschen Vader Franciscus en onze bijzondere Beschermheiligen, heb ik, bijgestaan door mijnen goeden Engel, mijn H. Officie volbracht; moge het U welgevallig zijn. Vergeef mij alle onachtzaamheden en menschelijke zwakheden, waarmede het altijd vergezeld gaat. Neem het aan als eene vergoeding voor de zonden en beledigingen, die U elk uur van den dag door zoovelen worden aangedaan. Amen.

GEBEDEN ONDER DE H. MIS.

Voorbereidend Gebed.

Nedergeknield, o mijn God, in uwe goddelijke tegenwoordigheid, aanbid ik uwe opperste Majesteit. Ik bemin U boven alles, meer dan mij zelve, meer dan mijn leven; ik betreur en verfoei al mijne zonden.

In vereeniging met den gekruisigden Jezus, wijd ik U toe mijn lichaam, mijne ziel, al mijne zinnen, mijn geheugen, verstand en mijnen wil. Vereenigd met den Priester aan het altaar, offer ik U, o Hemelsche Vader! het kostbaar bloed en het lijden van uwen welbeminden Zoon. Moge dit heilig offer mij meer en meer zuiveren van de vlekken der zonden! Mogen de gunsten en aflaten die ik thans hoop te verdienen, de overgebleven straffen der zonden immer meer uitdelgen en de zielen in het vagevuur, bijzonder N. en N. van hare pijnen verlossen en haar de deur des hemels openen!

Mijn Jezus, barmhartigheid!

(*Telkens 100 dagen aflat*, Pius IX 23 Sept. 1845.)

Zoet Hart van Maria, wees mijn heil.

(*Telkens 300 dagen aflat*, Pius IX 30 Sept. 1852.)

Heilige Jozef, Vriend van het H. Hart, bid voor ons.

(*100 dagen afl., eens per dag*, Pius IX 13 Juni 1874.)

Confiteor.

Maak dat ik U, o Heer, de zoetheid en de schoonheid zelve, beminne! Maak dat ik U beminne uit geheel mijn hart, uit geheel mijne ziel, uit al mijne krachten, uit alle mijne begeerten. Geef mij de genade van mij aan U te hechten met eene groote vermorzeling des harten en eene bron van overvloedige tranen, met een diepen eerbied en eene waarlijk kinderlijke vreeze. Dat ik altijd en overal U in mijn hart drage, op mijne lippen hebbe en voor het inwendig oog mijner ziel, opdat geen vreemde genegenheid ooit in staat zij mij van U te verwijderen. (H. Aug.)

O Jezus, die zachtmoedig en ootmoedig van harte zijt, maak mijn hart gelijk aan het uwe!

(300 *dagen afl.*, eens daags, PIUS IX 25 Jan. 1868.)

Introïtus.

Bieden wij der allerheiligste Drieëenheid de verdiensten van Jezus Christus aan, tot dankzegging voor het allerkostbaarste bloed dat Jezus voor ons in den hof der Olijven heeft vergoten, en door deze zijne verdiensten smeeken wij zijne goddelijke Majesteit om vergeving onzer zonden. Onze Vader. Wees gegroet. Glorie zij den Vader enz.

Bieden wij der allerheiligste Drieëenheid de verdiensten van Jezus Christus aan, tot dank voor zijn kostbaarsten dood, voor ons aan het kruis geleden; en door deze zijne verdiensten smeeken wij zijne goddelijke Majesteit om kwijtschelding der straffen, welke wij voor onze zonden schuldig zijn. Onze Vader — Wees gegroet. Glorie zij den Vader enz.

Bieden wij der allerheiligste Drieëenheid de verdiensten van Jezus Christus aan tot dankzegging voor zijne onuitsprekelijke liefde, welke Hem van den Hemel op aarde deed nederdalen om de menschelijke natuur aan te nemen, voor ons te lijden en aan het kruis te sterven; en door deze zijne verdiensten smeeken wij zijne goddelijke Majesteit zich te gewaardigen onze zielen na den dood de hemelsche heerlijkheid binnen te leiden.

Onze Vader. — Wees gegroet. Glorie zij den Vader enz.

(100 *dagen aflat*, LEO XII 21 *Oct.* 1823).

Gloria in Excelsis.

God zijt geloofd! Geprezen zijn heilige naam! Geloofd zij Jezus Christus, waarachtig God en waarachtig mensch! Geloofd zij Jezus' naam! Geloofd zij Jezus in het allerheiligste Sacrament! Geprezen zij de verhevene Moeder Gods, de allerheiligste Maagd Maria! Gezegend zij hare heilige en Onbevleete Ontvangenis! Geprezen zij de naam der Maagd en Moeder Maria! Geprezen zij God in zijne Engelen en Heiligen.

(365 *dagen aflat*, PIUS VII 23 *Juli* 1801.)

Epistel en Evangelie.

O mijn God! ik geloof vastelijk alles wat Gij geopenbaard hebt en de H. Kerk te gelooven voorhoudt, dewijl Gij, de onfeilbare waarheid, het hebt geopenbaard. O mijn God! ik hoop door de verdiensten van Jezus Christus van U vergiffenis mijner zonden, uwe genade en het eeuwig leven te bekomen, wijl Gij almachtige, barmhartige

en getrouwe God dit hebt beloofd. O mijn God, ik bemin U van ganscher harte en boven alles, wyl Gij mijn beste Vader het hoogste en beminnenswaardigste goed zijt. Om U bemin ik ook mijne naasten, vrienden en vijanden gelijk mij zelven.

(7 jaren en 280 dagen aflat, BENEDICTUS XIV
15 Jan. 1756.)

Credo.

Zie mij hier, o goede en allerzoetste Jezus, neergeknield in uwe allerheiligste tegenwoordigheid, U biddende en smeekende met de grootste vurigheid mijner ziel, dat gij U gewaardiget in mijn hart te prenten levendige gevoelens van geloof, hoop en liefde, en een waar berouw over mijne zonden en den vasten wil om mij te beteren, terwijl ik met groote liefde en droefheid uwe vijf wonden beschouw en in den geest overdenk, voor oogen hebbende, wat de profeet David van U, o goede Jezus, zeide: „Zij hebben mijne handen en voeten doorboord, zij hebben alle mijne beenderen geteld”.

Al wie, na gebiecht en gecommuniceerd te hebben bovenstaand gebed berouwvol voor eenig kruisbeeld leest, en daarenboven eenigen tijd bidt volgens de meening van Zijne Heiligheid, verdient een vollen aflat. (PIUS IX 31 Juli 1858).

Offerande.

Jezus, Maria, Jozef, ik geef U mijn hart, mijn geest en mijn leven.

Jezus, Maria, Jozef, staat mij bij in mijnen laatsten doodstrijd.

Jezus, Maria, Jozef, moge ik in uw heilig gezelschap in vrede sterven.

(*Telkens 300 dagen aflat*, Pius VII 28 April 1807.)

Bij de vingerwassing.

Zuiver mij, Heer Jezus, door uwe oneindige verdiensten. Ik wil mij niet rechtvaardigen, gelijk Pilatus, maar ik beken mijne ondankbaarheid jegens U. Ik bid U ootmoedig om vergiffenis en smeeek U mij uwe liefde en uwe genade te schenken. Amen.

Zoet Hart van Maria, wees mijn heil.

(*Telkens 300 dagen aflat*, Pius IX 30 Sept. 1852.)

Prefatie.

Onthecht mijn hart, o Heer, aan het aardsche en vervul mij met uwen Geest. Mocht ik U, Heilige Heer, Almachtige Vader, Eeuwige God te allen tijde en op alle plaatsen danken en loven. Niets is billijker, niets is rechtvaardiger. Wanneer zal het mij gegeven zijn U, mijn Schepper, mijn Verlosser, mijn opperste Goed voor eeuwig met de engelen en heiligen te mogen danken en loven, en in het bezit van U, mijn God en mijn al, eindeloos zalig te zijn, zonder gevaar van nog ooit van U gescheiden te worden.

Gedoo, intusschen, o Heer, dat ik, zwakke sterfeling, mij in den geest met de hemelingen vereenige en U met allen eerbied aanbidde, zeggende:

Heilig, heilig, heilig zijt gij, o Heer, God der heerscharen! De aarde is vervuld van uwe heer-

lijkheid! Glorie zij den Vader, en den Zoon en den Heiligen Geest!

(100 dag. afl. eens daags, CLEMENS XIII 26 Juni 1770.)

Onder de Consecratie.

Geloofd en gedantkt zij te allen tijde het allerheiligste en allergoddelijkste Sacrament!

(100 dagen aflat eens daags, PIUS VI 24 Mei 1776.)

Ik aanbid U ten allen tijde, o levend brood des hemels, o allerheiligste Sacrament. Goddelijke Jezus, hart van Maria, zegent mij, ik bid er U om. Ik geef U mijn hart, o mijn Jezus, o mijn Verlosser.

Na de Consecratie.

Zie, mijn liefdevolste Jezus! hoever de overmaat uwer liefde is gegaan. Van uw Vleesch en kostbaar Bloed hebt Gij mij een goddelijk maal bereid, om U geheel aan mij te schenken. Wie heeft U toch tot zulke allergrootste liefdesbetuigingen bewogen? Zeker niemand anders dan de vurige liefde waarmede uw hart vervuld is. O aanbiddenswaardig hart van mijnen Jezus, gloeiend fornuis der goddelijke liefde! neem mijne ziel in uwe heiligste wonde, opdat ik in deze school der liefde leere wederkeerig beminnen dien God, welke mij zulke bewonderenswaardige bewijzen zijner liefde heeft gegeven. Amen.

(100 dagen aflat eens daags, PIUS VII 9 Feb. 1818.)

Pater Noster.

Eeuwige Vader, wij offeren U op het allerkostbaarste bloed dat Jezus met zooveel liefde en

zooveel smart voor ons vergoot uit de wonde zijner rechterhand; en door de verdiensten en kracht van dit bloed bezweren wij uwe goddelijke Majesteit ons haren zegen te willen schenken; opdat wij, daardoor geholpen, tegen onze vijanden beschermd en van alle kwaden worden verlost, terwijl wij zeggen: „De zegen van den Almachtigen God, des Vaders, en des Zoons en des Heiligen Geestes dale op ons neder en blijve ten allen tijde bij ons. Amen”. Onze Vader. — Wees gegroet. Glorie zij den Vader enz.

(*Telkens 100 dagen aflat, LEO XII 25 Oct. 1823.*)

Agnus Dei.

O genadigste Jezus, beminnaar der zielen! Ik bid u door den doodsangst van uw heiligst Hart en door de smarten uwer onbevleete Moeder, wasch in uw bloed de zondaars der geheele wereld, die thans op sterven liggen en die heden zullen sterven. Amen.

Hart van Jezus, in doodstrijd gebracht, ontferm U over de stervenden.

(*Telkens 100 dagen aflat, PIUS IX 2 Febr. 1850.*)

Eeuwige Vader, ik offer U op het allerkostbaarste Bloed van Jezus Christus, tot uitboeting mijner zonden en voor de noodwendigheden der Heilige Kerk.

(*Telkens 100 dagen aflat, PIUS VII 22 Sept. 1817.*)

Communie.

Lieve Jezus, hoe gaarne zou ik in staat zijn U waardiglijk in de H. Communie te ontvangen. Kom toch ten minste tot mij op eene geestelijke wijze door den overvloed uwer genaden.

Ziel van Christus , heilig mij.

Lichaam van Christus , maak mij zalig.

Bloed van Christus , verzadig mij.

Water van Christus' zijde , reinig mij.

Lijden van Christus , versterk mij.

O Goede Jezus , verhoor mij.

Laat niet toe , dat ik van U gescheiden worde.

Tegen den boozen vijand , verdedig mij.

In het uur van mijnen dood , roep mij.

Doe mij dan tot U komen.

Opdat ik met uwe Heiligen U love.

In de eeuwen der eeuwen. Amen.

(30) *dagen afaat telkens*, PIUS IX 9 Jan. 1854.)

Laatste Gebeden.

O Allerheiligste Maagd Maria , Moeder van het vleeschgeworden Woord , schatmeesteres der genaden en toevlucht der arme zondaars ! Wij nemen met een levendig geloof onze toevlucht tot uwe moederlijke liefde en bidden U om de genade van te allen tijde den wil Gods en uwen wil te volbrengen. Wij leggen ons hart in uwe handen ; wij vragen U de zaligheid der ziel en de gezondheid des lichaams en er niet aan twijfelend dat Gij, liefdevolste Moeder, ons zult verhooren, zeggen wij met een levendig geloof. Wees gegroet enz.

In alle dingen geschiede , worde geprezen en in eeuwigheid verheven de rechtvaardigste, hoogste en beminnelijkste wil van God ! Amen.

(100 *dagen afaat eens daags*, PIUS VII 19 Mei 1818)

Engel Gods , die mijn bewaarder zijt en aan wiens zorg ik door Gods goedheid ben toevertrouwd , verlicht , bewaar , geleid en bestier mij.

(*Telkens 100 dagen afaat* , PIUS VI 2 Oct. 1795.)

De H. Vader Franciscus vereerde en beminde op eene bijzondere wijze de allerheiligste en onbevleete Maagd Maria en bekwam door hare moederlijke voorspraak voor zich en zijne Orde tal van hemelsche gunsten, onder andere den beroemden Aflaat van Portiuncula, door Christus zelven aan hem toegestaan. Reeds in 1219 beval hij, dat er elken Zaterdag in al de kloosters der eerste Orde eene H. Mis zou opgedragen worden ter eere der Onbevleete Ontvangenis van Maria, die onder dezen titel de bijzondere Patrones is zijner drie Orden.

HET ROZENHOEDJE

TER EERE DER

Onbevleete Ontvangenis van de H. Maagd.

In den naam des Vaders en des Zoons en des H. Geestes. Amen.

1ste Tientje. Gezegend zij de Heilige en Onbevleete Ontvangenis der Allerzaligste Maagd Maria.

Men bidt eenmaal het Onze Vader, viermaal het Wees gegroet en eenmaal Glorie zij den Vader enz.

2de Tientje. Gezegend zij de Heilige enz. *gelijk boven.*

Eenmaal het Onze Vader enz. alles gelijk boven.

3de Tientje. Gezegend zij enz. *alles gelijk boven.*

(300 dagen aflaat telkens. Als men het gedurende eene maand dagelijks heeft gebeden, een vollen aflaat, op een dag naar verkiezing, mits men biechte en communiceere. Pius IX 22 Juni 1855.)

Machtige Maagd , bid voor ons.
 Goedertierene Maagd ,
 Getrouwe Maagd ,
 Spiegel der rechtvaardigheid ,
 Zetel der wijsheid ,
 Oorzaak onzer blijdschap ,
 Geestelijk vat ,
 Eerwaardig vat ,
 Schoon vat van godsvrucht ,
 Geestelijke roos ,
 Toren van David ,
 Ivoren toren ,
 Gulden huis ,
 Ark des verbonds ,
 Deur des Hemels ,
 Morgenster ,
 Behoud der zieken ,
 Toevlucht der zondaren ,
 Troost der bedrukten ,
 Hulp der Christenen ,
 Koningin der Engelen ,
 Koningin der Aartsvaders ,
 Koningin der Profeten ,
 Koningin der Apostelen ,
 Koningin der Martelaren ,
 Koningin der Belijders ,
 Koningin der Maagden ,
 Koningin van alle Heiligen ,
 Koningin zonder smet der erfzonde ontvangen ,
 Koningin van den allerheiligsten Rozenkrans ,
 Lam Gods , dat de zonden der wereld wegneemt ,
 spaar ons , Heer !
 Lam Gods , dat de zonden der wereld wegneemt ,
 verhoor ons , Heer !

bid voor ons.

er.

bid voor ons.

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt,
ontferm U onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

Heer, ontferm U onzer.

Onze Vader, enz.

Antiph. Onder uwe bescherming nemen wij onze toevlucht, o H. Moeder Gods! verstoot onze gebeden niet in onzen nood, maar verlos ons altijd van alle gevaren, o glorierijke en gezegende Maagd! onze Vrouw, onze Middelaressen, onze Voorspreekster! verzoen ons met uw Zoon, vertoon ons aan uw Zoon, beveel ons aan uw Zoon.

ÿ. Bid voor ons, H. Moeder Gods.

R. Opdat wij der beloften van Christus waardig worden.

Wij bidden U, Heer, stort uwe genade in onze harten, opdat wij, die door de boodschap des Engels de menschwording van Christus, uw Zoon gekend hebben, door zijn lijden en kruis tot de glorie der verrijzenis gebracht worden, door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

**Gebed van den Seraphijnschen Vader Franciscus,
om zich onder de bescherming der
allerheiligste Maagd te stellen.**

Heilige Maagd Maria! mijne Geleidster, mijne Meesteres, ik kom mij in den schoot uwer barmhartigheid werpen, en mijne ziel en mijn lichaam van dit oogenblik af en voor altijd onder uwe bewaring en bijzondere bescherming stellen. Ik

vertrouw op U en stel tusschen uwe handen al mijne hoop en mijnen troost, al mijne pijnen en smarten, mijn leven en deszelfs einde, opdat door uwe heilige voorspraak en door uwe verdiensten, al mijne werken volgens uwen en uws Zoons wil geschikt worden. Amen.

Gebed tot de allerheiligste Maagd Maria, gemaakt uit de gevoelens van den H. Bernardus.

Gedenk, o genadigste Maagd Maria! dat men nooit gehoord heeft dat iemand, tot U vluchtende, uwen bijstand verzoekende, of uwe voorspraak vragende, verlaten is geweest. Aangemoedigd door dit vertrouwen, o Maagd der Maagden! snel ik tot U, en; zuchtende onder het gewicht mijner zonden, werp ik mij voor uwe voeten neder. O Moeder des Woords, versmaad mijne gebeden niet, maar neem die genadig aan, en gewaardig U ze te verhooren.

Schietgebed tot de allerheiligste Maagd.

In uwe Ontvangenis, allerheiligste Maria, waart Gij onbevekt; bid voor ons God den Vader, wiens Zoon Jezus, ontvangen van den H. Geest, Gij gebaard hebt.

Schietgebed tot de allerheiligste Maagd in bekoring tot onzuiverheid.

Door uwe allerheiligste maagdelijkheid en uwe onbevleete Ontvangenis, zuiverste Maagd, reinig mijn hart en vleesch. In den naam des Vaders, en des Zoons, en des H. Geestes. Amen.

LITANIE

TER EERE VAN DEN

HEILIGEN JOZEF.

Heer , ontferm U onzer.
 Christus , ontferm U onzer.
 Heer , ontferm U onzer.
 Christus , hoor ons.
 Christus , verhoor ons.
 God hemelsche Vader , ontferm U onzer.
 God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm U onzer.
 God H. Geest , ontferm U onzer.
 H. Drievuldigheid , één God, ontferm U onzer.
 H. Maria , bid voor ons.
 H. Moeder Gods ,
 H. Maagd der maagden ,
 H. Jozef ,
 Beschermmer en voedstervader van Jezus ,
 Bruidegom van Maria ,
 Man naar Gods hart ,
 Trouwe en wijze dienaar , die door den Heer
 tot hoofd der H. Familie werdt aangesteld ,
 Bewaarder der zuiverheid van Maria ,
 Leidsman en troost van Maria ,
 Die , om Maria , met bijzondere genaden be-
 gunstigd zijt ,
 Zeer zuiver in den maagdelijken staat ,
 Zeer diep in ootmoedigheid ,
 Zeer vurig in liefde ,
 Verheven in beschouwing ,
 Die volgens de getuigenis van den H. Geest zelf
 een rechtvaardig man genoemd werdt ,

bid voor ons.

Die in de goddelijke geheimen meer dan anderen
verlicht zijt geweest, bid voor ons.

Die op eene bijzondere wijze door den Engel in
het geheim der menschwording onderwezen
zijt,

Die met Maria, uwe Bruid, naar Bethlehem
zijt gereisd,

Die in de herberg geene plaats vindende, uw
verblijf in eenen stal genomen hebt,

Die waardig geacht zijt bij Christus te wezen,
toen hij geboren en in eene krib gelegd
werd,

Die met Maria, het kind Jezus in den tempel
hebt opgeofferd,

Die, op het woord van den Engel, met Jezus
en zijne Moeder naar Egypte gevlucht zijt,

Die na den dood van Herodes met Jezus en zijne
Moeder naar het land van Israël zijt weder-
gekeerd,

Die het kind Jezus, dat te Jerusalem gebleven
was, met Maria, zijne Moeder, vol droefheid
gezocht hebt,

Die na drie dagen zoekens, Jezus zittende in
het midden der wetgeleerden, met vreugde
wedergevonden hebt,

Aan wien de Heer der heeren op de aarde on-
derdanig geweest is,

Wiens lof in het Evangelie vermeld wordt,

Onze voorspreker, hoor ons, H. Jozef.

Onze beschermer, verhoor ons, H. Jozef.

In al onzen nood, help ons, H. Jozef.

In al onze angsten, help ons, H. Jozef.

In het uur van onzen dood, help ons, H. Jozef.

Door uw kuisch huwelijk, help ons, H. Jozef.

bid
voor
ons.

er.

bid
voor
ons.

elf

Door uwe vaderlijke zorg en geloof, help ons,
H. Jozef.

Door al uwen arbeid en zweet, help ons, H. Jozef.

Door al uwe deugden, help ons, H. Jozef.

Door uwe zoo machtige voorspraak, help ons,
H. Jozef.

Wij, die U als beschermer aanroepen, wij bidden
U, verhoor ons.

Dat gij Jezus de vergiffenis onzer zonden wilt
vragen,

Dat gij ons steeds aan Jezus en Maria gelieft
aan te bevelen,

Dat gij allen bijstaat om volgens hun staat
zuiver te leven,

Dat gij voor alle vergaderingen eene volmaakte
liefde en overeenstemming wilt verwerven,

Dat gij de vaders der huisgezinnen in het
christelijk opvoeden hunner kinderen wilt
bijstaan,

Dat gij alle oversten in het bestuur der hun
toevertrouwdens wilt behulpzaam zijn,

Dat gij allen, die op uwe hulp vertrouwen,
altijd en overal wilt beschermen,

Dat gij alle geloovige zielen door uwe voor-
bede wilt helpen,

Getrouwe voedstervader van Jezus,

Zuivere Bruidegom van Maria,

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt,
spaar ons, Heer!

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt,
verhoor ons, Heer!

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt,
ontferm U onzer.

Christus, hoor ons.

wij bidden U, verhoor ons.

Ch
He
On

die
Mo
zij
zel
in

G

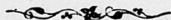
de
tro
mi
wo
ne
lev
vo
te
be
ee
al
de

Christus , verhoor ons.
Heer , ontferm U onzer.
Onze Vader , enz.

Wij bidden U , o Heer ! dat wij door de verdiensten van den Bruidegom uwer allerheiligste Moeder geholpen mogen worden , opdat wij door zijne voorspraak verkrijgen , hetgeen wij door ons zelve niet kunnen bekomen. Die leeft en heerscht in de eeuwen der eeuwen. Amen.

**Gebed om den H. Jozef tot patroon te verkiezen
en zich onder zijne bescherming te stellen.**

Groote Heilige ! ik verkies U heden voor al den tijd mijns levens tot eenen bijzonderen patroon , meester , leidsman en bestuurder van mijne ziel en mijn lichaam , van mijne gedachten , woorden en werken , van mijne begeerten en genegenheden , van mijne eer en goederen , van mijn leven en mijnen dood. Ik neem mij vastelijk voor U nooit meer te verlaten , maar uwen H. Naam te verheffen , en uwe eer , zooveel mogelijk , te bevorderen. Ik bid U vurig , dat gij mij als uwen eeuwigen dienaar wilt ontvangen. Help mij in al mijne werken , en verlaat mij niet in het uur des doods. Amen.

LITANIE

TER EERE VAN DEN

H. FRANCISCUS VAN ASSISIË.

Heer , ontferm U onzer.

Christus , ontferm U onzer.

Heer , ontferm U onzer.

Christus , hoor ons.

Christus , verhoor ons.

God hemelsche Vader , die Franciscus tot uwen
dienaar hebt verkozen , ontferm U onzer.God Zoon , Verlosser der wereld , die Franciscus
met de teekens van uwe heilige vijf wonden
hebt begunstigd , ontferm U onzer.God heilige Geest , die Franciscus met vele hemel-
sche genaden hebt verrijkt , ontferm U onzer.Heilige Drievuldigheid , één God , die Franciscus
in uwe glorie hebt ontvangen , ontferm U onzer.Heilige Maria , zonder smet der erfzonde ontvan-
gen , bid voor ons.Heilige Moeder Gods , gestadige toevlucht van
Franciscus ,Heilige Maagd der maagden , bijzondere Patrones
der gansche Orde van Franciscus ,

O Seraphijnsche vader Franciscus ,

Minnelijke vader Franciscus ,

H. Franciscus , vader en minnaar der armen ,

Stichter van drie heilige Orden ,

Vaandrager van Christus den allerhoogsten
Koning ,

H. Ridder en evenbeeld van den gekruisten Jezus ,

H. Seraphijn van liefde met de vijf wonden geteekend ,

bid voor ons.

Heilige Franciscus ,

na

die
kin
na
he
bli

Versmader der wereld , bid voor ons.
 Uitstekend voorbeeld van boetvaardigheid en
 versterving ,
 IJverige navolger van Christus ,
 Wonder van nederigheid en ootmoed ,
 Leidsman der dolenden ,
 Steun der Heilige Kerk ,
 Leermeester der gehoorzaamheid ,
 Minnaar van den vrede ,
 Engel van zachtzinnigheid ,
 Licht uws vaderlands ,
 Martelaar door begeerte ,
 Voorbeeld van zuiverheid ,
 Bestrijder der booze geesten ,
 IJveraar voor de voortplanting des geloofs en
 de zaligheid der zielen ,
 Dienaar der melaatschen ,
 Hulp der zieken ,
 Opwekker van dooden ,
 Trooster in ons stervensuur ,
 Helper van al degenen , die tot U hunne
 toevlucht nemen ,
 y. Bezoek goedgunstig uwe godvruchtige die-
 naars , o heilige vader Franciscus.
 B. Verwek hen allen uit den slaap des doods.

Heilige Franciscus ,

bid voor ons.

G E B E D.

O God , die uwe Heilige Kerk door de verdiensten van den heiligen Franciscus met nieuwe kinderen vermeerdert , maak dat wij door zijne navolging de aardsche dingen versmaden , en in het genieten van hemelsche gaven ons altijd verblijden.

O Heer Jezus Christus , die als de wereld in

liefde verflauwde, om onze harten te ontsteken, in het lichaam van den heiligen vader Franciscus de teekenen van uw lijden hebt willen vernieuwen, vergun ons genadiglijk, dat wij door zijne verdiensten en gebeden ook waardige vruchten van boetvaardigheid voortbrengen.

O God, Heilige Geest, door wiens voorzienigheid en bestuur de loop van ons leven wordt beschikt, help uwe dienaars, opdat wij, die met blijdschap de gedachtenis van den glorieijken vader Franciscus houden, door zijne gebeden en verdiensten, de glorie van uwe goddelijke Majesteit eeuwig mogen genieten. Door Jezus Christus onzen Heer, die met U en den Vader leeft en heerscht, waarachtig God in alle eeuwen der eeuwen.

G E B E D

van den H. Franciscus voor het kruisbeeld
in de kerk van den H. Damianus.

O groote en glorieijke God, mijn Heer Jezus Christus, ik bid U, verlicht de duisternissen van mijn verstand, geef mij een oprecht geloof, eene zekere en vaste hoop, en ook eene volmaakte liefde: verleen mij, o Heer, dat ik U alzoo moge kennen, en alles volbrengen naar uwen heiligen wil. Amen.

Mijn God en mijn al.

Schietgebed van den H. Franciscus. Telkens 50 dagen afaat, Z. H. Leo XIII, 4 Mei 1888.

DE VIJF ZONDAGEN

TER EERE DER

Heilige vijf Wonden

VAN DEN

H. FRANCISCUS.

De H. Franciscus, die den goddelijken Verlosser, ons aller voorbeeld, zoo volmaakt mogelijk wilde navolgen, had onder vele opzichten eene wondervolle gelijkenis met den Zaligmaker. Twee jaren voor zijn dood ontving hij zelfs, als door eene kruisiging, de H. Vijf Wonden, eene gebeurtenis welke, zooals Z. H. Leo XIII schrijft, „veeleer in Engelen- dan in menschen-taal verheerlijkt moest worden”. (1)

Om nu de geloovigen nog meer (2) aan te sporen dezen met de Vijf Wonden geteekenden Seraphijnschen heilige te vereeren en na te volgen, verleende Z. H. Leo XIII den 21 November 1885 voor altijd de volgende gunst:

Ieder geloovige, die vijf achtereenvolgende Zondagen eenigen tijd door godvruchtige overweging, mondgebed of andere godvruchtige oefeningen de heilige vijf wonden van den H. Franciscus vereert, kan eens in het jaar vijf volle aflaten verdienen, namelijk een vollen aflaat op elken dier vijf Zondagen onder de gewone voorwaarden, nl. biechten, communiceeren, eene kerk of openbare kapel bezoeken en er eenig gebed doen tot intentie van Zijne Heiligheid. Die vijf achtereenvolgende Zondagen kan ieder volgens eigen goedvinden hiervoor elk jaar uitkiezen.

Om aan deze voorgeschreven vereering der heilige vijf wonden te voldoen, zijn geen bepaalde gebeden vereischt; men kan bijvoorbeeld, de litanie van den H. Franciscus, het rozenhoedje enz. bidden of de hier volgende oefeningen doen.

(1) Encycl. *Auspicato* van 17 Sept. 1882. Zie boven bladz. 22.

(2) Zie boven bladz. 17 en 30.

I.

Gebed om de ootmoedigheid.

Nederige Vader Franciscus ! het beschouwen van den Goddelijken Verlosser , die door zijne eigen schepselen bespot, veracht, ja zelfs aan een schandhout genageld werd, trof U zoo innig , dat ook Gij op Jezus' voorbeeld den weg der verneering uitkoost en met blijdschap bewandeltet.

Mocht ook ik door uwe voorspraak van God bekomen de hoovaardigheid mijns harten te be-teugelen, mij niet ijdel boven anderen te ver-heffen maar mij ootmoedig aan al mijne oversten te onderwerpen ! Doe mij verstaan dat ik niet waarlijk groot ben wanneer de wereld mij hoog-acht, maar dan veeleer wanneer ik het ootmoedig en geduldig verdraag, dat ik door de menschen voorbijgegaan, miskend en vernederd word.

Onze Vader, Wees gegroet enz.

II.

Gebed om de zelfverloochening.

Boetvaardige Vader Franciscus , gij leeftet in de reinste onschuld en toch behandeltet gij u zelve zoo streng, gij wenschet deelgenoot te zijn in de smarten van Jezus , en wildet geheel aan Hem toebehooren, daarom kruisiget gij uw vleesch met deszelfs driften en begeerlijkheden ; ik, helaas, die zoo genegen ben tot de zonden , en zooveel kwaad bedreven heb , ik vrees van mij in iets te versterven.

Door de u van Godswege ingedrukte heilige Vijf Wonden smee ik u, werp een blik van medelijden op mijne weekelijke traagheid, verkrijg mij de genade mijne zonden uit te boeten , mijne

zinnen te versterven, mijne driften te beteugelen en het lijden dezès levens geduldig te verdragen, om alzoo mijn gekruisten Verlosser moedig te volgen op den weg der zelfverloochening en versterving.

Onze Vader, Wees gegroet enz.

III.

Gebed om de onthechting aan het aardsche.

Evangelische Arme van Assisië! in den armen Godmensch zaagt gij de hooge waarde der armoede en der onthechting. Jezus had op deze wereld voor troon een kribbe, voor paleis een stal, voor sterfbed een kruishout en daarom ook verkoost gij de grootste vrijwillige armoede als uw schat en erfdeel op aarde.

O arme en nederige Franciscus, die rijk den Hemel binnengegaan zijt, bekom ons de genade van niet ongeregeld verkleefd te zijn aan het aardsche, hetzelve niet onmatig na te jagen, de rechtvaardigheid nooit te krenken, de arme menschen bijzonder lief te hebben en bij te staan en ook desnoods de armoede geduldig te verdragen.

Onze Vader, Wees gegroet enz.

IV.

Gebed om de liefde tot God.

H. Franciscus, om de vurige liefde tot God de Seraphijnsche bijgenaamd, gij waart zoo menigmaal als verslonden in de overdenking van Gods liefdedaden; nu eens beschouwdet gij uw God, zich over ons ontfermend en als kind afdalend in de kribbe van Bethlehem, dan weder vestigdet gij uwe oogen op een kruisbeeld en zaagt daar Gods liefde in bloedige letters beschreven, of gij knieldet

neder voor het H. Sacrament en wenschet uit liefde voor die oneindige liefde uw leven ten offer te brengen.

O Seraphijn van liefde, die alles voor God over hadt, hoe laf en traag ben ik in God te beminnen, mocht ik Gods heilige liefde toch nimmer verliezen door de doodzonde, mocht ik dezelve voortdurend vermeerderen door het ijverig onderhouden der geboden en het veelvuldig overwegen der oneindige goedheid des Heeren, die ons het eerste heeft lief gehad.

Dat ik alles doe en lijde uit liefde tot God.

Onze Vader, Wees gegroet enz.

V.

Gebed om de liefde tot den evenmensch.

H. Franciscus, door Jezus' voorbeeld en lessen onderwezen, wildet ook gij alles voor allen worden om allen zalig te maken. Een arme kondet gij niet afwijzen, de zieken, melaatschen en lijdenden verzorgen en troosten was uw genoeg; om zielen te redden, voor welke Jezus zijn bloed gestort had, was u niets te veel en begaaft gij u herhaaldelijk naar de ongeloovigen om hen, zelfs door het offer van uw leven tot bekeering te brengen.

O heilige minnaar der zielen, bekom mij een ware liefde voor mijne evenmensen, dat ik in mijne woorden of handelwijze de liefde niet kwetse maar door mijn gebed, verdraagzaamheid en stichtend voorbeeld hunne zielen redde en nooit aan iemand een oorzaak van zonden zij.

Onze Vader, Wees gegroet enz.

E

He
Ch
He
Ch
Ch
Go
Go
H.
H.

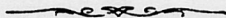
H. Ludovicus,

L I T A N I E

TER EERE VAN DEN

H. LUDOVICUS,*Koning van Frankrijk,*

Patroon der Broeders van de Derde Orde.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

God hemelsche Vader, ontferm U onzer.

God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm U onzer.

God heilige Geest, ontferm U onzer.

H. Drievuldigheid, één God, ontferm U onzer.

H. Ludovicus, bid voor ons.

Wonderbare vorst,

Lelie van zuiverheid,

Voorbeeld van ootmoedigheid,

Wonder van boetvaardigheid,

Schitterend door heldhaftig geduld in tegen-
spoed, vernedering en gevangenschap,

Zeer vurig in het gebed en de godsvrucht,

Zeer barmhartig en milddadig voor den

arme en noodlijdende,

Offervaardig en liefdevol voor de bevrijding

der christen slaven,

Schoon voorbeeld der christelijke volmaaktheid,

Edelmoedige verachter der wereldsche eer,

Groote ijveraar voor het huis des Heeren,

H. Ludovicus,

bid voor ons.

H. Ludovicus , voortplanter van het ware geloof
 onder de ongeloofigen , bid voor ons.

Steun der weduwen en weezen ,
 Gezegende rechter van het volk ,
 Grootmoedige strijder in de kruistochten ,
 Tweemaal het slachtoffer van uw ijveren voor
 het heilig land ,

H. Ludovicus , bid voor ons.
 Machtig in de boeien ,
 Beschermmer van Frankrijk ,
 Voorbeeld der koningen ,
 Waardig de aardsche koningskroon te dragen ,
 Waardig de kroon der Heiligen te dragen
 in den Hemel ,
 Beschermmer van de Derde Orde van boetvaar-
 digheid ,

Lam Gods , dat wegneemt de zonden der wereld ,
 spaar ons , Heer !

Lam Gods , dat wegneemt de zonden der wereld ,
 verhoor ons , Heer !

Lam Gods , dat wegneemt de zonden der wereld ,
 ontferm U onzer.

Ÿ. Bid voor ons H. Ludovicus.

R. Opdat wij waardig worden der beloften van
 Christus.

G E B E D.

O God , die uwen dienaar den H. Ludovicus
 uit deze wereld geroepen hebt , om hem tot de
 hemelsche glorie te geleiden , geef ons , dat wij
 door zijne verdiensten en zijne tusschenkomst ,
 mogen deelachtig zijn aan het geluk van den
 Koning der Koningen , Jezus Christus. Amen.

LITANIE

TER EERE VAN DE

H. ELISABETH VAN HONGARIJE,
Patrones der Zusters van de Derde Orde.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

God hemelsche Vader, ontferm U onzer.

God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm U onzer.

God Heilige Geest, ontferm U onzer.

H. Drievuldigheid, één God, ontferm U onzer.

H. Maria, Moeder Gods, bid voor ons.

H. Elisabeth, onze moeder,

Die vanaf uwe kindsheid God gediend hebt,

Navolgstster en waardige dochter van den

H. Franciscus,

Versierd met goddelijke gaven,

Bezielde met kracht en standvastigheid,

Voedster der armen en der weezen,

Troosteres van bedrukten,

Dienstmaagd der armen en zieken,

Wreedelijk vervolgd door uwe bloedver-

wanten en onderdanen,

Altoos bezielde met een hemelsch geduld

in uwe veelvuldige tegenheden en zoo

zware beproevingen,

H. Elisabeth,

bid voor ons.

H. Elisabeth, berceemd door uwe deugden en mirakelen, bid voor ons.

H. Elisabeth, altijd bereid voor hen die uwe hulp afsmeeken, bid voor ons.

H. Elisabeth, onze patrones, bid voor ons.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, spaar ons, Heer!

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, verhoor ons, Heer!

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, ontferm U onzer.

ÿ. H. Elisabeth, bid voor ons.

ÿ. Opdat wij waardig worden der beloften van Christus.

G E B E D.

God van barmhartigheid, wij bidden U ootmoedig ons de gratie te verleenen om, naar het voorbeeld van de H. Elisabeth en door hare tusschenkomst de aardsche goederen te versmaden en de eeuwige te mogen bekomen. Amen.

Spreek der H. Elisabeth bij haar leven.

Ik wil voor de wereld en hare ijdelheden dood zijn, en ook de wereld moet dood zijn voor mij.

Bij haar sterven.

Maria, Moeder der genade, Moeder van barmhartigheid! bescherm mij tegen de vijanden en neem mij aan in het uur des doods.

L I T A N I E

TER EERE VAN DEN

H. ANTONIUS VAN PADUA. (*)

Heer , ontferm U onzer.

Christus , ontferm U onzer.

Heer , ontferm U onzer.

Christus , hoor ons.

Christus , verhoor ons.

God hemelsche Vader , ontferm U onzer.

God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm U onzer.

God Heilige Geest , ontferm U onzer.

Heilige Drievuldigheid, een God, ontferm U onzer.

H. Maria , Moeder en beschermster van den H.
Antonius , bid voor ons.H. Franciscus , vader en leeraar van den H. An-
tonius , bid voor ons.H. Antonius van Padua ,
Zalige vrucht van Spanje ,
Nieuw licht van Italië ,
Beschermer en luister van Padua ,
Apostel van Frankrijk ,
Navolger van den H. Franciscus ,
Lelie van zuiverheid ,Nauwkeurige betrachter der kloosterlijke ar-
moede ,Klaarschijnend licht van gehoorzaamheid ,
Spiegel van boetvaardigheid ,
Minnaar van het kruis ,
Roos van verduuldigheid ,

(*) Hij werd in 't jaar 1195 te Lissabon geboren, trad in de Orde van den H. Franciscus 1220, stierf den 13 Juni 1231 in den ouderdom van 36 jaren en werd reeds het volgend jaar op het Pinksterfeest (30 Mei 1232) door Z. H. Paus Gregorius IX heilig verklaard.

In alle kerken der Orde van den H. Franciscus wordt de H. Antonius iederen Dinsdag bijzonder vereerd.

bid voor ons.

H. Antonius, blakende vlam van liefde, bid voor ons.
 Steunpilaar der H. Kerk,
 Verkondiger der genade,
 Uitroeier der zonden,
 Grootmoedige verachter der wereld,
 Verheffer van Gods glorie,
 Leeraar der waarheid,
 Luister der Seraphijnsche Orde,
 Arke des verbonds,
 Verdediger des geloofs van het hoogwaardig
 Sacrament des Altaars,
 Brandende naar den marteldood,
 Geesel der ketters,
 Voorvechter der waarheid,
 Vurige minnaar van Gods huis,
 IJveraar der zielen,
 Patroon in verloren zaken,
 Toevlucht der armen,
 Gezondheid der zieken,
 vertrooster der bedrukten,
 Hof van deugden,
 Opwekker van dooden,
 Schrik der duivelen,
 Navolger der Apostelen,
 Groote lieveling van het kindje Jezus,
 Machtige voorspreker in het uur des doods,
 Voortdurende wonderdoener,
 Helper en troost in alle noodwendigheid,
 Getrouwe beschermer en voorspreker van
 die U aanroepen,
 Wees genadig, spaar ons, Heer.
 Wees genadig, verhoor ons, Heer.
 Van alle kwaad, verlos ons, Heer.
 Van alle zonden, verlos ons, Heer.

Heilige Antonius,

bid voor ons.

Van de macht en listen des duivels , verlos ons ,
Heer.

Van pest , hongersnood en oorlog ,

Van den eeuwigen dood ,

Door de verdiensten en voorspraak van den
Heiligen Antonius ,

Door zijne brandende liefde voor de zaligheid
der zielen ,

Door zijnen grooten ijver voor de bekeering
der zondaren ,

Door zijn vurig verlangen naar den marteldood ,

Door zijne getrouwe naleving der kloostergeloften
van gehoorzaamheid , armoede en zuiverheid ,

Door zijnen onvermoeiden arbeid ,

In den dag des oordeels ,

Wij zondaren , wij bidden U , verhoor ons.

Dat gij ons allen tot eene ware boetvaardig-
heid over onze zonden wilt brengen ,

Dat gij het vuur der goddelijke liefde in onze
harten wilt ontsteken en bewaren ,

Dat gij ons deelachtig wilt maken aan de ver-
diensten en voorspraak van den H. Antonius ,

Dat gij aan allen , die tot den H. Antonius
hunne toevlucht nemen , gezondheid naar ziel

en lichaam wilt verleenen ,

Dat wij door de verdiensten van den H. Anto-
nius in alle deugden mogen voortgaan ,

Dat gij alle vereerders van den H. Antonius
in alles met uwen zegen wilt voorkomen ,

Dat wij een zalig sterfuur en eens den Hemel
mogen bekomen ,

Dat gij door de liefde van den H. Antonius tot
het kind Jezus , ons gebed wilt verhooren ,

Jezus Christus , Zoon van den levenden God ,

verlos ons , Heer.

wij bidden U , verhoor ons , Heer.

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt,
spaar ons, Heer!

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt,
verhoor ons, Heer!

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt,
ontferm U onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

Onze Vader, enz.

LAAT ONS BIDDEN.

O goedertierenste Jezus, die uwen belijder den
H. Antonius door gedurige mirakelen wonderlijk
hebt doen uitschijnen, verleen ons genadig, dat wij
door zijne voorspraak en verdiensten met zekerheid
verkrijgen, hetgeen wij met betrouwen van U vragen.
Die leeft en heerscht in alle eeuwigheid. Amen.

GEBED TOT DEN H. ANTONIUS.

bijzonderen Beschermers om verloren zaken terug te bekomen.

H. Antonius, die alle tijdelijke zaken ten volle ver-
acht en verlaten hebt om des te beter de eeuwige goe-
deren des hemels te vinden, en daarom van God het
bijzonder voorrecht bekomen hebt om verloren of ge-
stolen zaken terug te brengen, ik smeek u ootmoedig
uwe macht te mijnen gunste aan te wenden, opdat ik,
na alle geestelijke goederen, die ik door mijne zonden
verloren heb en welker verlies ik meer betreur dan dat
aller tijdelijke, ook mijne tijdelijke goederen moge te-
rug bekomen voor zoo ver ze mij voor tijd en eeuwigheid
voordeelig zijn. Dit vraag ik u door uwe machtige
voorspraak bij Onzen Heer Jezus Christus. Amen.

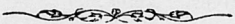
De H. BONAVENTURA, generale Overste der Orde van den H. FRANCISCUS, verrukt over de vele wonderen die God op de voorspraak van den H. ANTONIUS uitwerkte — vooral te Padua, de stad waar ANTONIUS veel gepredikt heeft en waar zijn H. Lichaam met veel eerbied bewaard wordt, — wilde dit alles in korte woorden samenvatten en den geloorigen diep in het geheugen prenten. En zoo steeg uit zijn brandend hart dit gezang van liefde en lof ter eere van zijn heiligen medebroeder.

Z. H. PIUS IX, 25 Jan. 1866, heeft een aflat van 100 dagen verleend zoo dikwijls men dien lofzang met onderstaand vers en gebed godvruchtig bidt; en als men dit dagelijks gedurende eene maand doet een VOLLEN aflat op de gewone voorwaarden: zie bladz. 13.

Lofzang van den H. BONAVENTURA

TER EERE VAN DEN

H. ANTONIUS VAN PADUA.

-
- V. Wilt gij wond'ren zien geschieden?
Op ANTONIUS' voorspraak vlieden
Dood, melaatschheid, ketterij;
Onheil, duiv'len gaan voorbij;
Zieken zijn gezond
In een enkelen stond.
- R. Storm en boeien vallen neder;
Oud en jong ontvangen weder
Op hun beë't verloren goed;
Is een lidmaat, hand of voet,
Ziek, gekwetst of teêr,
't Ontvangt gezondheid weêr.

Ÿ. Wie ANTONIUS wil vragen
Ziet gevaren, nood en plagen
Vlieden als een schaduw heen;
Ja, verhaalt het iedereen
Gij die 't ondervond,
Spreek o Padua's mond!

R. Storm en boeien vallen neder; enz. *zoals hiervoor.*

Ÿ. Glorie zij den Vader en den Zoon en den H. Geest.

R. Storm en boeien vallen neder; enz. *zoals hiervoor.*

Ÿ. Bid voor ons, heilige ANTONIUS.

R. Opdat wij der beloften van Christus waardig worden.

G E B E D.

Moge, o God, uwe Kerk zich verblijden door de godvruchtige herinnering aan uwten Belijder den H. ANTONIUS, opdat zij door geestelijke hulp altijd gesterkt zij en de eeuwige vreugde verdiene te genieten. Door Christus onzen Heer. Amen.

I M P R I M A T U R.

TILBURGI, 10 Augusti 1892.

M. F. DE BEER, *Sup. Gen. et Dec.
ad hoc delegatus.*

 De goedkeuring der Litaniën geldt niet voor openbaar gebruik.

INHOUD.

	BLADZ.
Aan den Lezer	3
Inleiding	5
Eenige verklaringen betreffende de oprichting en besturing der Derde Orde	9
Verklaringen aangaande de gunsten en aflaten aan de Derde Orde verleend	12
Encycliek van Z. H. Paus Leo XIII over den H. Franciscus van Assisië en de verbreiding der Derde Orde	15
Apostolische Constitutie betreffende den Regel der Seculiere Derde Orde van den Heiligen Franciscus	33
Regel der Seculiere Derde Orde	39
Lijst der aflaten en voorrechten	44

Ceremoniale der Derde Orde.

ART.

- I. Gebeden voor de Vergaderingen of Ver-
eenigingen, welke alle maanden of op
een anderen tijd worden gehouden . 51
- II. Orde te volgen bij de Kleeding . . . 60
- III. Orde te onderhouden bij de Professie . 71
- IV. Bijzondere vergadering of conferentie
der Raadsleden 83

K97930-W

ART.	BLADZ.
V. Verkiezingen	87
VI. Ceremonie der Visitatie.	90
VII. Ritus te onderhouden bij de oprichting eener nieuwe Vereeniging	94
VIII. Wijze om den Leden der Derde Orde den Pauselijken zegen te geven	101
IX. Formulier der Generale Absolutie of van den zegen met vollen aflat voor de seculiere Leden der Derde Orde.	103
X. Absolutie in stervensgevaar	109
AANHANGSEL. — Zegening van het koordje van den H. Franciscus	113
Toewijding van de leden der Derde Orde van den H. Franciscus aan het Allerh. Hart van Jezus.	117
Het Seraphijnsch Officie	120
Gebeden onder de H. Mis	125
Het Rozenhoedje ter eere der Onbevleete Ontvangenis van de H. Maagd	133
Litanie ter eere van de Allerheiligste Maagd	134
Litanie ter eere van den H. Jozef.	138
Litanie ter eere van den H. Franciscus	142
De vijf Zondagen ter eere der H. Vijf Won- den van den H. Franciscus	145
Litanie ter eere van den H. Ludovicus	149
Litanie ter eere van de H. Elisabeth	151
Litanie ter eere van den H. Antonius	153
Lofzang ter eere van den H. Antonius	157

